

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการ
คิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A STUDY OF ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE AND COOPERATIVE SKILLS
OF MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS TAUGHT BY COOPERATIVE LEARNING
BASED ON JIGSAW III WITH THE USE OF THINKING DEVELOPMENT QUESTIONS

By
MISS Jeerawan SONBUNTHONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการ
ร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้
เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

โดย จีรวรรณ สรบุญทอง

สาขาวิชา การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบา บัวสมบุญรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พิณพนธ์ คงวิจิตรต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย)

60255301 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย, ทักษะการร่วมมือ, เทคนิคจิ๊กซอว์ 3, คำถามพัฒนาการคิด

นางสาว จีรวรรณ สรบุญทอง: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบา บัวสมบุรณ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 2) ศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคร) ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 14 คาบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย 3) แบบสังเกตทักษะการร่วมมือ 4) แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด อยู่ในระดับมาก

60255301 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE, COOPERATION SKILLS, JIGSAW III, THINKING DEVELOPMENT QUESTION

MISS JEERAWAN SONBUNTHONG : A STUDY OF ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE AND COOPERATIVE SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS TAUGHT BY COOPERATIVE LEARNING BASED ON JIGSAW III WITH THE USE OF THINKING DEVELOPMENT QUESTIONS THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR BUSABA BUASOMBOON, Ph.D.

The purposes of this research were: 1) to study Thai Literature achievement of matthayomsuksa 1 students before and after learning taught by cooperative learning based on Jigsaw III with thinking development questions 2) to study cooperative learning skills of matthayomsuksa 1 students before and after learning 3) study student's opinions toward learning. The sample of this research were 36 students in matthayomsuksa 1/1 at Watkohwangsai school, Mueang Nakhon Pathom District, Nakhon Pathom, by using a simple random sampling. The research instruments were: 1) lesson plans 2) Thai literature achievement test 3) An observation checklist about collaborative skill and 4) questionnaire. Data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test

The results showed that:

1) Thai Literature achievement of matthayomsuksa 1 students after taught by cooperative learning based on Jigsaw III with thinking development questions was higher than that of before with statistical significance at .05

2) Cooperative skills of matthayomsuksa 1 students after using Jigsaw III was higher than that of before with statistical significance at .05

3) The student's opinions toward the learning through cooperative learning based on Jigsaw III with thinking development questions were positive at a good level.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญให้ผู้เขียนสามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญรัตน์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเป็นครูที่เมตตาและช่วยเหลือทุก ๆ เรื่องยามที่มีปัญหาอุปสรรค อาจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือและกำลังใจที่มอบให้ตลอดเส้นทางการศึกษา อาจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย สำหรับคำแนะนำทางวิชาการและความเอาใจใส่ในการตรวจแก้ไข และอาจารย์ ดร. พิณพนธ์ คงวิจิตรดี ที่กรุณารับเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ “ครู” ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สิริระ สมนาม อาจารย์กิตติพงษ์ แบล็วและคุณครูช่อทิพย์ ต้นทวี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อนร่วมงานในโรงเรียนวัดเกาะวังไทร และนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย รวมทั้ง เจ้าของผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ทุกเล่มสำหรับแนวทางเพื่อใช้ในการศึกษาและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัยและผู้ที่จะศึกษาต่อ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการสอนได้ต่อไปและหากมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากข้อจำกัดเรื่องใดก็ตามผู้เขียนต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวสรบุญทองทุกคน ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใยในการศึกษาเล่าเรียน และเป็นพลังในการทำงานทุกอย่างในชีวิต ขอขอบคุณ วัฒนรัฐพล สีนภิบาล และสุวรรณา อ่อนเบา ผู้ที่เป็นทั้งน้องและเพื่อนที่อยู่เคียงข้างกัน คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาตลอดการศึกษาเล่าเรียน และขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นอย่างดีเสมอมา

จิรวรรณ สรบุญทอง

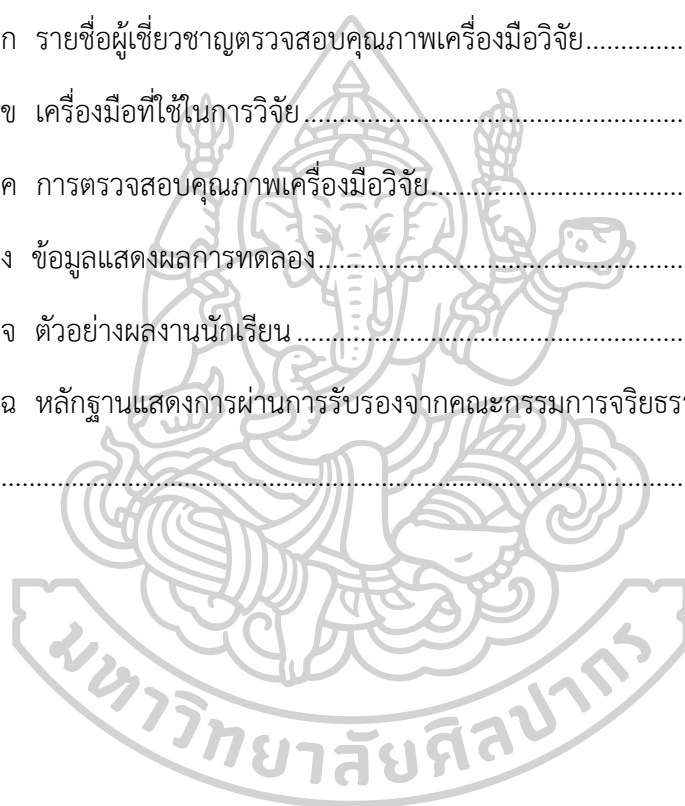
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
คำถามการวิจัย.....	11
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	14
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย... 16	
1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	16
1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	16
1.3 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	17

1.4	หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	18
2.	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	20
2.1	ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	20
2.2	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	20
2.3	การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	22
3.	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดี.....	24
3.1	ความหมายของวรรณคดี.....	24
3.2	คุณค่าของวรรณคดี.....	25
3.3	องค์ประกอบของวรรณคดี.....	27
3.4	การสอนวรรณคดี.....	29
3.5	วรรณคดีที่ใช้ในการวิจัย.....	30
4.	ทักษะการร่วมมือ.....	34
4.1	ความหมายทักษะการร่วมมือ.....	34
4.2	กระบวนการของทักษะการร่วมมือ.....	35
4.3	การประเมินทักษะการร่วมมือ.....	37
5.	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	38
5.1	ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	38
5.2	องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	39
5.3	กระบวนการของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	40
5.4	ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	43
6.	การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3.....	44
6.1	ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	44
6.2	ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์.....	45

6.3	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์	46
7.	เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด	51
7.1	ความหมายของคำถาม	51
7.2	ประเภทของคำถาม	52
7.3	ลักษณะการตั้งคำถามที่ดี	54
7.4	บทบาทของผู้สอนในการถาม	55
7.5	ประโยชน์ของคำถาม	56
8.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
8.1	งานวิจัยในประเทศ	58
8.2	งานวิจัยต่างประเทศ	64
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	66
	ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย	66
	ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	67
	ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการวิจัย	80
	ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล	81
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด	83
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด	84
	ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด	85
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
	สรุปผลการวิจัย	92

อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	103
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	104
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	104
รายการอ้างอิง.....	105
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	115
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	146
ภาคผนวก ง ข้อมูลแสดงผลการทดลอง.....	168
ภาคผนวก จ ตัวอย่างผลงานนักเรียน.....	173
ภาคผนวก ฉ หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	177
ประวัติผู้เขียน.....	180

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ของนักเรียนระดับ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) ปีการศึกษา 2560 – 2561. 3
ตารางที่ 2	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 5 วรรณคดีและ วรรณกรรม..... 17
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1..... 19
ตารางที่ 4	เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 และเทคนิคจิ๊กซอว์ 3..... 50
ตารางที่ 5	แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับการใช้ คำถามพัฒนาการคิด 68
ตารางที่ 6	รายการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ..... 69
ตารางที่ 7	การปรับแก้คำถามและตัวเลือกแบบทดสอบปรนัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ . 71
ตารางที่ 8	การปรับแก้ข้อความแบบสังเกตทักษะการร่วมมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ... 77
ตารางที่ 9	การปรับแก้ข้อความแบบสอบถามความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ 80
ตารางที่ 10	ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถาม พัฒนาการคิด 83
ตารางที่ 11	ผลการศึกษาคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการร่วมมือของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ก่อนทดลองและหลังการทดลอง 84
ตารางที่ 12	ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนา การคิด 85

ตารางที่ 13	ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด ทั้ง 6 แผน	147
ตารางที่ 14	ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้ คำถามพัฒนาการคิด	159
ตารางที่ 15	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด.....	161
ตารางที่ 16	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด.....	163
ตารางที่ 17	ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	165
ตารางที่ 18	ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบราซของ แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด.....	167
ตารางที่ 19	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง	169
ตารางที่ 20	ผลคะแนนทดสอบย่อยระหว่างการทดลอง จำนวน 6 ครั้ง	171

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
ภาพที่ 2 เจดีย์ภูเขาทอง	139
ภาพที่ 3 ผลงานนักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert).....	174
ภาพที่ 4 ผลงานนักเรียนกลุ่มบ้าน (Home)	175
ภาพที่ 5 ผลงานนักเรียนกลุ่มบ้าน (Home)	176
ภาพที่ 6 หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	178
ภาพที่ 7 หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	179

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีเป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ขึ้นจากประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกภายในของกวีที่ต้องการถ่ายทอดเรื่องราวหรือสะท้อนภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมแต่ละยุคสมัย เพื่อเป็นตัวอย่างหรือเป็นอุทาหรณ์เตือนใจในการดำเนินชีวิตของผู้อ่านโดยใช้ถ้อยคำ ภาษาที่งดงามไพเราะ สละสลวย ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์แก่ผู้อ่านหรือผู้ศึกษา ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2555: 5) กล่าวว่า วรรณคดี เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะในการแต่ง มีความเหมาะสมเจาะกลมกลืนทั้งรูปแบบและเนื้อหา มีการวางโครงเรื่องที่ดีเลือกใช้คำ ประพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อความ มีท่วงทำนองการเขียนที่ประกอบกันให้เกิดสุนทรียรสในการอ่านชวนให้ติดตามใช้ภาษาที่ประณีตไพเราะ เลือกสรรเป็นอย่างดีทั้งเสียงและความหมาย เป็นหนังสือที่สร้างความบันเทิงสำเร็จอารมณ์ ก่อให้เกิดความนึกคิดและจินตนาการ และยังให้ความรู้ให้ข้อคิดอันเป็นคุณประโยชน์ หรือเป็นเครื่องสังวรให้เห็นโทษ ทั้งยังเป็นภาพสะท้อนให้ผู้อ่านได้รู้จักชีวิตและสังคมหลายแง่มุม

วรรณคดีมีคุณค่าหลายประการ วรรณคดีเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นภาพหลากหลายของชีวิตมนุษย์ทั้งดั่งงามและดำทรมาน ไม่ใช่เพียงภาพที่เราได้เห็นและผ่านเลยไปเท่านั้น แต่อย่างน้อยวรรณคดีจะทำให้เราได้หยุดคิดถึงสิ่งที่ เป็น สัจธรรมของชีวิตมนุษย์ได้บ้าง ตัวอย่างจากเรื่องในวรรณคดีอาจทำให้เราสำนึกได้ว่า สิ่งที่เราจะกระทำไม่ใช่ที่เราอยากจะทำเท่านั้น แต่ต้องเป็นสิ่งที่เราสมควรกระทำด้วย ความดีงามถูกต้องตามจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่สามารถหาได้ไม่ยากจากวรรณคดีที่เปรียบเสมือนภาพจำลองชีวิตของมนุษย์อย่างปกติสุข (กุสุมา รักขมณี, 2547:1) เช่นเดียวกับ กตัญญู ชูชื่น (2543: 4) กล่าวว่า คุณค่าของวรรณคดีนั้น ไม่ใช่เพียงแต่ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงอารมณ์เท่านั้น แต่เรื่องราวของวรรณคดียังให้ความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมาเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถทำตนให้เป็นสุขและอยู่ในสังคมได้ด้วยดี จะเห็นได้ว่า วรรณคดีไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านและควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบสานเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากผู้อ่านจะได้รับบรรณาธิบายจากความงดงามทางภาษาก่อให้เกิดความเพลิดเพลินทางอารมณ์นั้น วรรณคดียังสอดแทรกแง่คิดและคติสอนใจสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้เกิดความปกติสุข ดำเนินชีวิตถูกต้องตามหลักจริยธรรม ทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้วยคุณค่าของวรรณคดีดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้มีการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไว้ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ผู้เรียนเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อศึกษาข้อมูล แนวคิด คุณค่าของงานประพันธ์ ความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษไทย ที่ได้สั่งสมสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 37)

การศึกษาวรรณคดีจึงเป็นสิ่งที่เยาวชนของชาติควรได้ศึกษาเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านความคิด สติปัญญาและจิตใจ อันจะเกิดจากการศึกษาวรรณคดี วรรณคดียังเป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ในเชิงสหวิชาการ วรรณคดีและวรรณกรรมจึงเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน เมื่อผู้เรียนสามารถตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้จากวรรณคดีมาเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 1) หากมีการพิจารณาอย่างลึกซึ้งในเรื่องคุณค่าของวรรณคดี จะพบคุณค่าที่สำคัญสองประการ คือ ประการที่หนึ่งคุณค่าด้านความจรรโลงใจอันเกิดจากความไพเราะเปลือญ่และงดงามในวรรณคดี ซึ่งแฝงข้อคิด ค่านิยมให้ผู้อ่านมีอุดมคติ ในการทำความดี ประการที่สองคุณค่าในด้านความรู้ เนื่องจากวรรณคดีมีตัวอย่างที่สะท้อนหรือเล่าสิ่งที่ประสบในยุคสมัยของกวีทั้งอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ จึงทำให้วรรณคดีกลายเป็นสื่อเพื่อการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2562: 25) การเรียนวรรณคดีจึงเป็นสิ่งสำคัญแม้จะไม่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงรูปธรรมโดยการนำไปใช้ประกอบอาชีพได้โดยตรง แต่วรรณคดีก็มีประโยชน์ในการจรรโลงใจให้ผู้เรียนรู้จักใช้ปัญญา ความคิด และเข้าใจความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาวิชาวรรณคดีจึงมีประโยชน์กับผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะวรรณคดีเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ความรู้ แง่คิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตมาสู่เยาวชนรุ่นหลัง เพื่อให้ศึกษาและตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่ไม่ได้มีเพียงความงดงามทางด้านภาษาเท่านั้น แต่วรรณคดียังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง (อิงอร สุพันธุ์วิณิช และคณะ, 2555: 26)

แม้ว่าการศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมจะเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม แต่ผู้เรียนกลับมองว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องราวในอดีต ภาษามีความซับซ้อนยากต่อการเข้าถึง ทำให้วิชาวรรณคดีเป็นวิชาที่นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2555: 1) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นวิชาที่ผู้เรียนมองไม่เห็นประโยชน์ชัดเจน เหมือนกับวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนมักมองว่าวรรณคดีเป็นเรื่องกษัตริย์ในจินตนิยาย มีคำศัพท์ยากที่อ่านไม่รู้เรื่อง เนื่องจากวรรณคดีไทยมักจะเป็นกาพย์กลอนชนิดต่าง ๆ และมักจะพบ

ปัญหาหรืออุปสรรคในการอ่านคือติดขัดที่คำศัพท์ยาก ๆ จึงไม่เข้าใจเนื้อความ และอีกหนึ่งปัญหาที่สำคัญคือ การที่ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย ทำให้การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยมีผลสัมฤทธิ์ต่ำผิดไปจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเจตนารมณ์ของผู้สอน เพราะผู้สอนมุ่งเน้นคำศัพท์และเนื้อเรื่องมากกว่าการพัฒนาความคิด (พรทิพย์ แข็งขัน, 2555: 311) จะเห็นได้ว่าปัญหาหนึ่งในการศึกษาวรรณคดีนั้นมาจากทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีเป็นเชิงลบที่เกิดจากความยากของภาษาเพราะยุคสมัยที่มีความแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร ปีการศึกษา 2560 - 2561 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม พบว่านักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 ดังจะเห็นได้จากตารางรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งได้ผลคะแนนดังนี้

ตารางที่ 1 รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน(O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคร) ปีการศึกษา 2560 – 2561

ปีการศึกษา	สาระ	คะแนนเต็ม	ค่าสถิติจำแนกตามระดับ					
			โรงเรียน		จังหวัด		ประเทศ	
			M	SD	M	SD	M	SD
2560	สาระที่ 5	100	45.90	24.65	42.70	25.26	39.97	24.26
2561		100	60.40	21.72	60.28	26.33	55.73	26.94

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา (องค์การมหาชน), ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O-NET ป.6 จำแนกรายมาตรฐานการเรียนรู้ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1, เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://www.niests.or.th>.

จากตารางผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 พบว่าผลการทดสอบในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเป็นค่าร้อยละต่ำกว่าสาระอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในสาระที่ 5 อยู่ที่ ร้อยละ 45.90 และปีการศึกษา 2561 อยู่ที่ร้อยละ 60.40 ของระดับโรงเรียน แม้ว่าในปีการศึกษา 2561 สาระวรรณคดีและวรรณกรรมจะมีคะแนนผลการทดสอบระดับชาติที่เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งสอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร มาเป็นเวลา 4 ปี พบปัญหา เรื่องการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน คือ นักเรียนมีทัศนคติเชิงลบต่อการเรียนวรรณคดี เนื่องจากวรรณคดีมีเนื้อเรื่องที่ยาว และมีคำศัพท์ที่ยากเป็นจำนวนมาก ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียนวรรณคดี เมื่อได้รับมอบหมายงานรับนักเรียนก็จะไม่สามารถตอบคำถามที่สูงกว่าชั้นของความรู้ ความจำได้ทั้งคำถามที่เป็นปรนัยและอัตนัยและจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยและวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉัตรชนกานต์ เปรมพัฒนพันธ์และอรุณรัตน์ หว่างชูเชื้อ, 24 กรกฎาคม 2562) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาในการเรียนการสอนวรรณคดีนั้น เกิดจากนักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และเนื้อเรื่องวรรณคดีมีความยาวหลายหน้า ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน การเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระวรรณคดีและวรรณกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด

ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเป็นปัญหาที่ครูจะต้องแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด และนักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีในฐานะสมบัติอันล้ำค่าของชาติที่สามารถนำความรู้และแง่คิดที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ได้จริง ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุคสมัย เพื่อให้การเรียนวรรณคดีไทยไม่น่าเบื่อหน่าย การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำทหายความสามารถของนักเรียนจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เกิดความสนใจและอยากเรียนวรรณคดีมากยิ่งขึ้น

นอกจากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยแล้ว อีกหนึ่งทักษะที่ครูจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการเรียนวรรณคดีของนักเรียน คือ ทักษะการร่วมมือ เนื่องจากวรรณคดีไทยมีเนื้อหาจำนวนมาก มีคำศัพท์ที่ยากต่อการเข้าใจ มีกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความซับซ้อน ทำให้นักเรียนต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจ การทำงานร่วมกันของนักเรียนจะทำให้กระบวนการศึกษาวรรณคดีสามารถทำได้เร็วขึ้น หากนักเรียนร่วมมือร่วมใจกันและมีกระบวนการทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากนักเรียนมีกระบวนการกลุ่มที่ล้มเหลว สมาชิกในกลุ่มขาดทักษะการร่วมมือในการทำกิจกรรมก็จะทำให้การเรียนรู้ล้มเหลวได้เช่นกัน ดังนั้น แนวทางการทำร่วมกันของนักเรียนในรูปแบบกระบวนการกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้อง

ร่วมกันอภิปรายความรู้ ความคิดที่แต่ละคนมีบนพื้นฐานของเหตุผล ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องค้นหา ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ของกับสมาชิกคนอื่น ๆ สมาชิกต้องพัฒนาความคิดและสำรวจวิธีการที่สมาชิกจะสามารถทำงาน ร่วมกันได้ และสมาชิกทุกคนต้องร่วมกันหาแนวทางหรือวางแผนในการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ในการ ทำงานร่วมกันในการทำงานกลุ่ม (Reynolds, 1994: 118) การสร้างทักษะการร่วมมือที่ดีให้กับผู้เรียน ให้สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ นอกจากจะเป็นวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วยังเป็นการพัฒนา ทักษะที่จำเป็นทางสังคมให้กับผู้เรียนได้อีกด้วย ดังที่ สุนทร สันธพานนท์ (2558: 9) ที่กล่าวว่า ทักษะหนึ่งซึ่งผลดีต่อผู้เรียน คือ การที่ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม รู้จักแสดงความคิดเห็นและ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ผลัดกันเป็นผู้นำ แสดงออกถึงน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีวินัยและรับผิดชอบ เป็นส่วนหนึ่งของการมีวิถีการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้น ทักษะการร่วมมือจึงเป็นทักษะที่ผู้สอนควรนำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อฝึกฝนทักษะการร่วมมือที่ดีให้กับผู้เรียน

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของไทยก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร และพฤติกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นผล มาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน ในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ไม่ใช่เป็นการเรียนเฉพาะเนื้อหาสาระ รายวิชา แต่เป็นการเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” ผู้สอนต้องเป็นนักออกแบบการเรียนรู้ และ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบลงมือกระทำแล้วเกิดขึ้นภายในใจและสมอง ของตนเอง (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561:57) ผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทเปลี่ยนไปจากเดิม ผู้สอนมี หน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง อีกทั้งจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อ การเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อีกด้วย ส่วนบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้เรียนซึ่ง เป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้นั้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนด เป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือแนวทางแก้ไขปัญหาดังด้วยวิธีการต่าง ๆ ลงมือ ปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้มาด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560: 4)

นอกจากนี้ วิจารณ์ พานิช (2555: 16) ได้เน้นย้ำความสำคัญและวิธีการพัฒนาผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ผู้เรียนต้องใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในการดำรงชีวิต เพื่อการเรียนรู้ตลอด ชีวิตของตนเอง และเพื่อการทำงานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตในโลกของการงานที่เน้น ความรู้ ผู้สอนจะออกแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้ทักษะเหล่านี้ติดตัวไป

ทักษะเหล่านี้สอนโดยตรงไม่ได้ แต่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ กลยุทธ์อย่างหนึ่งของการพัฒนาทักษะคือ การฝึกตั้งคำถามที่ถูกต้องสำคัญกว่าการหาคำตอบ ผู้สอนจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามแปลก ๆ และชวนกันหาทางทดลอง หรือค้นคว้าเพื่อตอบคำถามนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรชวนผู้เรียนตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าคำถามที่ถูกต้องเป็นอย่างไร และนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างไร ร่วมกันหาคำตอบที่นำไปสู่การเรียนรู้หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ วิธีการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าวควรใช้หลักการว่า ต้องเรียนรู้แบบร่วมกันสร้างความรู้เอง คือ เรียนรู้โดยการสร้างความรู้และเรียนเป็นทีม ซึ่งวิธีการเรียนรู้เป็นทีม มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ โดยที่สมาชิกทุกคนแสดงความสามารถในการทำงานอย่างได้ผล เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความยืดหยุ่น ประนีประนอมเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และเห็นคุณค่าของบทบาทของผู้ร่วมทีมคนอื่น ๆ

จากแนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นให้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคในการสอนวรรณคดีที่มีหลากหลายรูปแบบ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ทดลองรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ใช้ในการจัดการเรียนวรรณคดีไทยในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีให้สูงขึ้น อาทิ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ (ปริญา ปันสุวรรณ, 2553: 77) การสอนแบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดหมวก 6 ใบ (ปนัดดา ใจสุทธิ์, 2558) วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด (ปิยนุช แหวนเพชร, 2560) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แนวทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนวรรณคดีไทย จนทำให้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน มีการมอบหมายหน้าที่และบทบาทให้ผู้เรียนอย่างชัดเจน นั่นคือ การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ซึ่งปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ได้รับการพัฒนาหลายรูปแบบ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นที่จะจัดการเรียนวรรณคดีไทยที่เน้นทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ได้รับการพัฒนาโดย Elliot Aronson เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” โดยสมาชิกแต่ละคนจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการศึกษาความรู้ในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันเรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” และนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาความรู้และข้อเท็จจริง เหมาะกับเนื้อหาความรู้ที่สามารถแบ่งหัวข้อออกได้เป็นส่วน ๆ เชื่อมต่อกัน การจัดโครงสร้างของกลุ่มผู้เรียนจะได้รับการจัดกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4 – 6 คน ความสะดวกของผู้เรียนเป็น เก่ง กลางและอ่อน โดยสัดส่วนของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป็นไปตามความเหมาะสมของชั้นเรียน (สมจิต จันทรฉาย, 2557: 235) เพื่อให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ซึ่งเหมาะสมกับเนื้อหาวรรณคดีเนื่องจากวรรณคดีมีเนื้อหาค่อนข้างมาก นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนอ่อนหรือปานกลางก็ไม่สามารถศึกษาเรียนรู้จนบรรลุเป้าหมายได้ แต่หากนักเรียนได้รับการแบ่งเนื้อหาในการศึกษาแล้วนำมาถ่ายทอดแก่กันก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ พัฒนาหลายรูปแบบ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเทคนิคจิ๊กซอว์ ที่น่าสนใจ คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ที่ได้รับการพัฒนาโดย Robert J. Stahl เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (Stahl, 1994: 134) มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกับเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 แต่ในเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 นั้น หลังจากทีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มบ้าน (Home Group) แล้วสมาชิกกลุ่มบ้านจะต้องร่วมกันตรวจสอบหรือทบทวนเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ความรู้หรือค้นหา/ตรวจสอบคำตอบของคำถามอีกครั้งจากหนังสือเรียนโดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ทบทวนเนื้อหา ความรู้หรือ การถามคำถามกับสมาชิก เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลและนำคะแนนของสมาชิกกลุ่มบ้านที่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่มบ้าน ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการร่วมมือของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่และมีความสำคัญที่เหมาะสมกับความสามารถของตน สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการสร้างความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้สมาชิกทุกคนเกิดความภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ พานชัย เกษญา (2555: 67) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันได้ใช้กระบวนการคิด วางแผนและลงมือปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน ๆ จะทำให้เกิดความกระตือรือร้น ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รู้จักพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนลดความตึงเครียดในการเรียน เป็นการส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะด้าน การเห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่ม ผู้เรียนแต่ละคนล้วนเป็นผู้มีบทบาทและได้แสดงความสามารถเต็มศักยภาพ ผลงานที่ปรากฏจะทำให้ทุกคนมีความภาคภูมิใจเพราะเป็นความสำเร็จ ที่เกิดจากทุกคน เช่นเดียวกับ มาลินี บุญยรัตพันธุ์ (2556: 11-13) ที่กล่าวว่า การที่สมาชิกของกลุ่มมีการสื่อสารกัน

เสนอความคิดเห็นหรือความรู้สึกตรงไปตรงมา ให้สมาชิกในกลุ่มรับทราบหรือรับรู้อย่างชัดเจน ด้วยความจริงใจหรือถกเถียงปัญหากันโดยใช้เหตุผลและวิจรรณญาณที่เหมาะสม ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้นำกลุ่ม ปฏิบัติต่อสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม มีการร่วมกันตัดสินใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น จะทำให้การดำเนินงานของกลุ่ม ประสบความสำเร็จและเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เพียงอย่างเดียว นั้น อาจจะไม่สัมฤทธิ์ผล เพราะกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ คือ ภาระงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งจะต้องประกอบด้วย เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและคำถามที่นักเรียนจะต้องค้นหาคำตอบ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้จะสัมฤทธิ์ผลได้ดีก็ต่อเมื่อคำถามที่ผู้สอนใช้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคำถามพัฒนาการคิดมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำถามพัฒนาการคิด คือ กระบวนการหรือวิธีที่ต้องการได้มาซึ่งคำตอบ เพื่อกระตุ้นหรือเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน เป็นยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ที่สำคัญก่อให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากระบวนการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจและสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนรู้ การคิดและการสอน (วัฒนาพร ระวังบุทกข์, 2542: 21) ซึ่งลักษณะของคำถามที่ดี จะต้องเป็นคำถามที่ชัดเจน ตรงประเด็น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ต้องการหาคำตอบ ซึ่งคำถามนั้นควรจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและเป็นคำถามที่อยู่ในขั้นสูงกว่าคำถามประเภทความรู้ความจำ การตั้งคำถามที่ดีช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียนให้สนใจเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นวิธีการฝึกฝนทักษะกระบวนการคิด ทบทวนความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน ทำให้ผู้สอนรู้พื้นฐานความเข้าใจของผู้เรียนรายบุคคล ประเมินผล ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ปลุกฝังให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาข้อมูล วิธีการที่ได้มาซึ่งคำตอบ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ ขยายความคิดของผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการตั้งคำถาม เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3** เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ทักษะการร่วมมือเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งทักษะการร่วมมือเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง กระบวนการจัดการเรียนรู้ของเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกับจิ๊กซอว์ 2 แต่ในเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 นั้น หลังจากทีผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มบ้าน (Home Group) ผู้สอนจะทำหน้าที่ตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนที่ได้ไปศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการทดสอบเป็นรายบุคคล หรือการทดสอบสั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ทราบระดับความรู้ของตนเอง ว่าควรศึกษาเนื้อหาตรงจุดใดเพิ่มเติม จากนั้นผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะกลับเข้ากลุ่มบ้านเพื่อร่วมกันพูดคุย และทบทวนเนื้อหาของบทเรียนอีกครั้ง ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบย่อย

2. **คำถามพัฒนาการคิด** คือ วิธีการที่ต้องการได้มาซึ่งคำตอบ เพื่อกระตุ้นหรือสร้างความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ซึ่งได้การจำแนกคำถามตามลำดับขั้นพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom (Bloom, 1976: 139) 6 ระดับ คือ คำถามระดับความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นคำถามที่มีคำตอบแน่นอน ถามเนื้อหาเกี่ยวกับข้อเท็จจริง คำจำกัดความ คำศัพท์ กฎ ทฤษฎี ระดับความเข้าใจ (Comprehension) เป็นคำถามที่ต้องใช้ความรู้ความจำมาประกอบเพื่ออธิบายด้วยคำพูดของตนเอง เป็นคำถามที่สูงกว่าถามความรู้ คำถามระดับการนำไปใช้ (Application) เป็นคำถามที่นำความรู้และความเข้าใจไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ คำถามระดับการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นคำถามที่ให้จำแนกแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยส่วนย่อยอะไรบ้าง โดยอาศัยหลักการ กฎ ทฤษฎี ที่มาของเรื่องราว หรือเหตุการณ์นั้น คำถามระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นคำถามที่ใช้กระบวนการคิด เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยๆ ขึ้นเป็นหลักการหรือแนวคิดใหม่ และคำถามระดับการประเมินผล (Evaluation) เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนตีคุณค่าโดยใช้ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็นในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินค่าสิ่งเหล่านั้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ผู้วิจัยได้นำหลักการและวิธีดำเนินการในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ตามรูปแบบของ Robert (1994: 134) ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ตามระดับขั้นการใช้ความคิดพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom (Bloom,

1976) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำมาบูรณาการเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

กระบวนการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระบวนการกลุ่ม คือ นักเรียนจับกลุ่มเพื่อนสมาชิกซึ่งจะเรียกว่า “กลุ่มบ้าน” โดยสมาชิกในกลุ่มบ้านจะสนทนา เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ของเรื่องที่จะเรียน จากนั้นสมาชิกกลุ่มบ้านแบ่งหน้าที่และมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับสมาชิกแต่ละคน

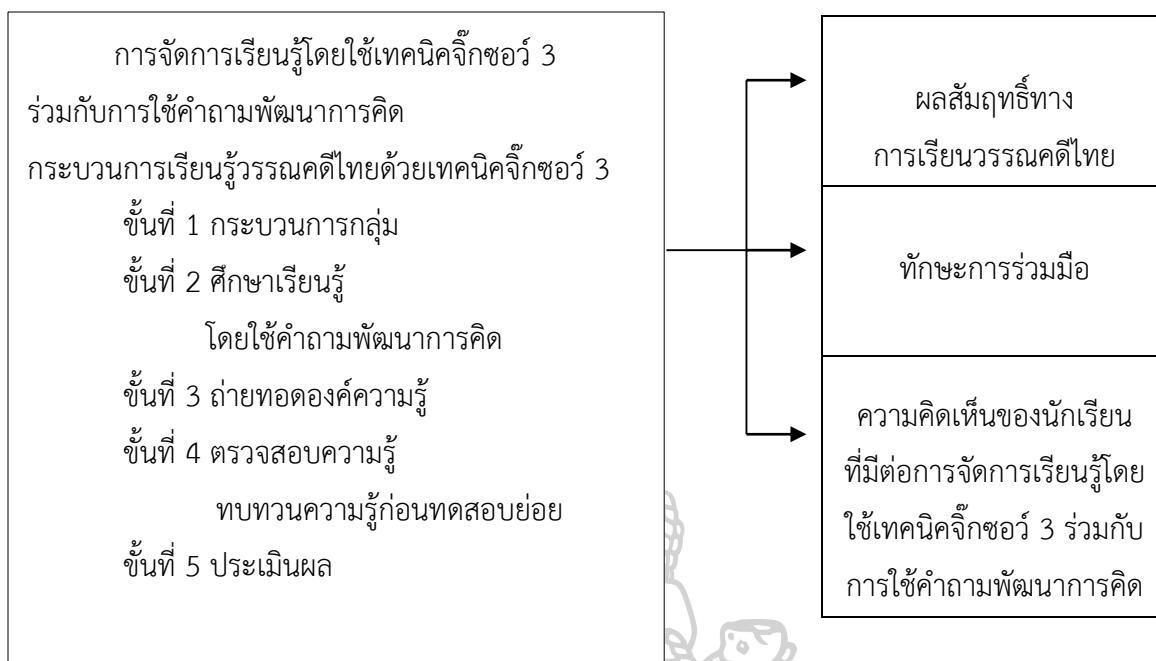
ขั้นที่ 2 ศึกษาเรียนรู้ คือ สมาชิกกลุ่มบ้านแยกย้าย เพื่อศึกษาเรียนรู้ สนทนา หรือค้นคว้าตามภาระงานหรือหัวข้อที่ตนเองได้รับมอบหมายร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายภาระงานหัวข้อเดียวกัน โดยใช้คำถามพัฒนาการคิด สมาชิกแต่ละคนจะผลัดกัน ทำหน้าที่เป็นผู้ตั้งคำถามและตอบคำถาม เพื่อให้สมาชิกคนอื่น ๆ ค้นหาคำตอบ ซึ่งจะเรียกกลุ่มนี้ว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ”

ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดองค์ความรู้ คือ สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มบ้าน เพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนได้ศึกษาเรียนรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่มบ้าน

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความรู้ คือ ครูตรวจสอบความรู้ของนักเรียนด้วยคำถามพัฒนาการคิด หรือการทดสอบสั้น ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 5 ประเมินผล คือ การประเมินผลการเรียนรู้ที่นักเรียนโดยการทดสอบย่อยเป็นรายบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร
2. ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด
2. เพื่อศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

2. ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 72 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

2.2.2 ทักษะการร่วมมือ

2.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

3. สารระการเรียนรู้วรรณคดีไทย

วรรณคดีไทยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วรรณคดีไทยจากหนังสือแบบเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 เรื่อง คือ นิราศภูเขาทอง และกาพย์พระไชยสุริยา ซึ่งเป็นวรรณคดีที่มีความสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น

วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง โดยผู้วิจัย ได้กำหนดหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง
2. คุณค่าด้านเนื้อหา ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณค่าด้านวรรณศิลป์
3. ระยะเวลาในการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 14 ชั่วโมง โดยมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจำนวน 2 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนา การคิดมีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาวรรณคดีไทย โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระบวนการกลุ่ม คือ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งจะเรียกว่า “กลุ่มบ้าน”

ขั้นที่ 2 ศึกษาเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องนิราศภูเขาทองและภาพพระไชยสุริยา โดย สมาชิกกลุ่มบ้านแยกย้าย เพื่อไปศึกษาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ เรียกกลุ่มนี้ว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” โดยใช้คำถามพัฒนาการคิด นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะต้องผลิตกันตั้งคำถาม และตอบคำถาม เพื่อศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดองค์ความรู้ คือ สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มบ้าน และ ร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคนของกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความรู้ คือ ครูตรวจสอบความรู้ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยการ ตั้งคำถามพัฒนาการคิด เพื่อให้ได้คำตอบและกระตุ้นหรือเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการคิดและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ก่อนที่หัวหน้ากลุ่มจะทำหน้าที่ทบทวน ความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ประเมินผล คือ การทดสอบย่อยนักเรียนเป็นรายบุคคล

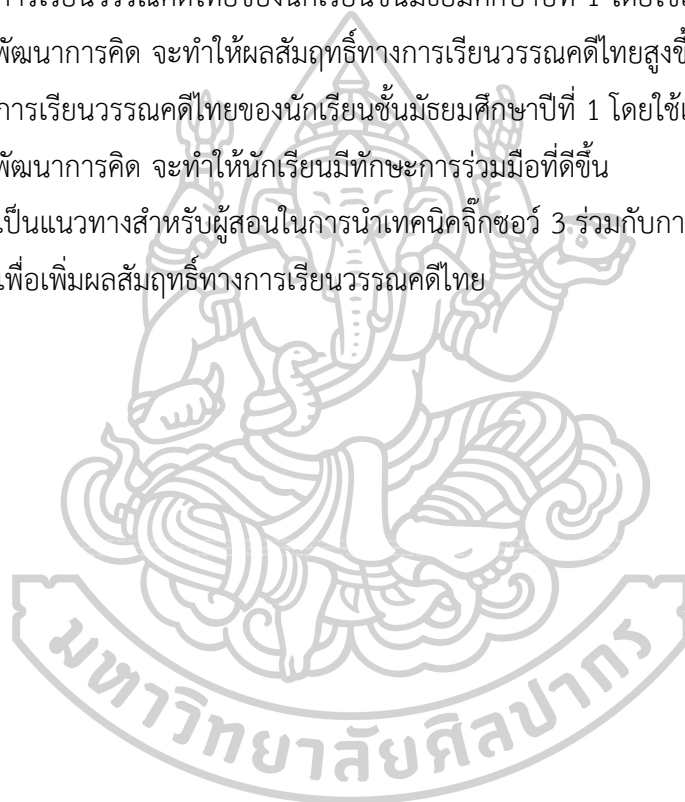
2. ทักษะการร่วมมือ หมายถึง ทักษะที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลเพื่อทำงานร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของการทำงานหรือประสบความสำเร็จร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

4. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสูงขึ้น
2. การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จะทำให้นักเรียนมีทักษะการร่วมมือที่ดีขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการนำเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด
ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการ
วิจัยตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

1.3 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.4 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 ประโยชน์ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดี

3.1 ความหมายของวรรณคดี

3.2 ความสำคัญและคุณค่าของวรรณคดี

3.3 องค์ประกอบของวรรณคดี

3.4 การสอนวรรณคดีไทย

3.5 วรรณคดีที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 วรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง

3.5.2 วรรณคดีเรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา

4. ทักษะการร่วมมือ

4.1 ความหมายของทักษะการร่วมมือ

4.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ของทักษะการร่วมมือ

- 4.3 การประเมินทักษะการร่วมมือ
5. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
6. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3
 - 6.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
 - 6.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์
7. การใช้คำถามพัฒนาการคิด
 - 7.1 ความหมาย
 - 7.2 ประเภทของคำถาม
 - 7.3 ลักษณะของคำถามที่ดี
 - 7.4 ประโยชน์ของคำถาม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐานสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551:2)

1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551:2)

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ 3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน 4. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม

1.3 คุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกัวรรณคดีและวรรณกรรมนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในชีวิได้คือ การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านวิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทยและคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิจริง (สำนักวิชาการและมาตรฐานศึกษา, 2551: 5)

1.4 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดเนื้อหาสาระและขอบเขตของวรรณคดีและวรรณกรรมที่นักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะต้องเรียนรู้ให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และคุณลักษณะ (A) ตามโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ไว้ดังนี้

คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รหัส ท 21101 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 60 ชั่วโมง 1.5 หน่วยกิต

ศึกษาคำเปรียบเทียบ คำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน ตีความคำยาก ในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท การระบุข้อสังเกตความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภท ชักจูงโน้มน้าว วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา ชีวิต การประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย และการสร้างคำในภาษาไทย

โดยใช้กระบวนการการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง ที่อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ระบุเหตุผล ข้อเท็จจริงกับข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตาม คู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสมและสละสลวย เขียนบรรยายประสบการณ์ โดยระบุสาระสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน เขียนเรียงความ ย่อความจากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายกิจธุระ รายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการ พุดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู เล่าตำนาน ท้องถิ่นนครปฐม พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พุดรายงานเรื่องหรือ ประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง ดูและการสนทนา แต่งบทร้อยกรอง ท่องจำบทอาขยาน ตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ วิเคราะห์ชนิด หน้าที่ของคำในประโยค ความแตกต่างของภาษาพูด ภาษาเขียน จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์และอธิบายคุณค่า วรรณคดีวรรณกรรมที่อ่าน พร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

เพื่อให้มีมารยาทในการใช้ภาษา การอ่าน การเขียน การดู การฟัง การพูด สามารถ สื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองที่ดี มีเหตุผล ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน รักความเป็นไทย มีความตระหนักในการใช้ภาษา อย่างมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง และนำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้โดยเน้นการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

จากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาการ) พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 รายวิชาภาษาไทย ท 21101 ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นิราศภูเขาทอง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กาพย์พระไชยสุริยาและได้กำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาการ) ไว้ดังนี้

โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รหัสวิชา ท 21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
1	นิราศ ภูเขาทอง	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4	1. เนื้อเรื่องนิราศภูเขาทอง 2. คุณค่าของวรรณคดี	6
2	กาพย์ พระไชย สุริยา	ท 5.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4	1. เนื้อเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา 2. คุณค่าของวรรณคดี	6

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาการ) พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน สาระการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ใช้หน่วยการเรียนรู้นิราศภูเขาทอง และหน่วยการเรียนรู้กาพย์พระไชยสุริยา โดยมีรายละเอียดเนื้อหาที่เรียนคือ วรรณคดีวิจักษ์เรื่องนิราศภูเขาทอง และ กาพย์พระไชยสุริยา จำนวน 12 ชั่วโมง ซึ่งจากตัวชี้วัดและสาระสำคัญที่ปรากฏในโครงสร้างรายวิชา จะเห็นได้ว่าเนื้อหาวิชา และเป้าหมายในหน่วยการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาความเป็นมาของวรรณคดี จินนาไปสู่การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเพื่อนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงเลือกหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวมาใช้เป็นหน่วยในการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน นักวิชาการได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2549: 16) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่แต่ละคนได้ศึกษาเล่าเรียนมาแล้วในอดีตหรือปัจจุบัน โดยจะประเมินความรู้ด้านเนื้อหาเชิงวิชาการเป็นหลัก

Good (1991: 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว

Haladyna (2002: 85-86) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเชาว์ปัญญาทุกประเภทที่เกิดจากการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านความรู้ เช่น ความจำ ความเข้าใจ มโนทัศน์และหลักการ และพฤติกรรมด้านทักษะ อันได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติที่สังเกตได้ เช่น ทักษะการอ่าน เป็นต้น ตลอดจนหมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในวิธีการที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การแสดงความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

Raynold, Livingston and Willison (2006: 5) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่ได้จากการประเมินความรู้และทักษะในด้านเนื้อหาทางวิชาการซึ่งปัจเจกบุคคลได้รับจากการจัดการเรียนรู้ของครู

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการศึกษาเรียนรู้ในโรงเรียนของนักเรียน ที่ได้จากการประเมินความสามารถของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้มาแล้ว

2.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 4-6) กล่าวถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมทางภาษาไทยที่ผู้เรียนแสดงออกด้วยการฟัง พูด อ่าน เขียน รวมถึงพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของผู้เรียน

2. พฤติกรรมเฉพาะทางภาษาไทย คือ การวิเคราะห์ส่วนย่อยของพฤติกรรมทางภาษา คือ ความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า พฤติกรรมนี้จะเน้นแตกต่างกันไป สำหรับผู้เรียนที่มีวัย เพศ และอายุ แตกต่างกัน

3. ความต้องการและความสนใจเฉพาะของผู้เรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ เพศ วัย อายุ และสภาพแวดล้อมตลอดจนการเลี้ยงดูอบรมจากที่บ้าน

4. วัตถุประสงค์การสอนภาษาไทย ที่ผู้สอนตั้งขึ้นและต้องการให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ดังกล่าว

5. โปรแกรมการสอนที่กำหนดไว้ในระยะยาว รวมถึงกิจกรรมที่จัดในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน

6. การวัดและประเมินผล ควรมีการวัดหลายวิธี

7. ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้ว่าผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์มากหรือน้อย

Gagne (1970: 42-45) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นส่วนที่บุคคลได้รับจากปัจจัยทางชีววิทยา ซึ่งนักจิตวิทยาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ สติปัญญาและความถนัด สติปัญญาเป็นความสามารถทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ และเป็นที่ยอมรับกันว่า สติปัญญาของคนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรม นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบบางอย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ และความสนใจ ส่วนความถนัดที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้แก่ ความถนัดเชิงภาษา ความถนัดเชิงเหตุผล ความถนัดเชิงมิติ ความถนัดเชิงความจำ และความถนัดเชิงตัวเลข

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนที่บุคคลได้รับมาจากการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน ด้านบุคลิกภาพของครู และด้านอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา

Bloom (1976: 167-176) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. พฤติกรรมทางด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

2. ด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติต่อการเรียนรู้ การยอมรับ ความสามารถของตน ลักษณะเหล่านี้อาจเปลี่ยนแปลงหรือคงอยู่ได้

3. คุณภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งนักเรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนรู้ ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และการรู้ผลสะท้อนของการกระทำ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ตัวของนักเรียน อันเกิดจากพันธุกรรม สภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนักเรียน รวมถึงพฤติกรรมในการเรียนรู้
2. ครู ทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้และสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีจะทำให้ให้นักเรียนเชื่อมั่นในผลการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินนั้นไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 95-96) กล่าวถึง เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย โดยการอ้างหลักเกณฑ์ของบลูม (Bloom) มาประยุกต์ใช้ทั้งหมด 6 ชั้น คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนี้

1. วัดความรู้ - ความจำ คือ ความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาทั้งในห้องเรียนและนอกเรียน
2. วัดความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความได้ คำถามประเภทนี้ควรเป็นข้อความใหม่ที่ครูกำหนดสถานการณ์ขึ้น
3. วัดการนำไปใช้ คือ ความสามารถที่จะนำเอาความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียนรู้ไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่
4. วัดการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการบอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์โวหารในการเขียน การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เรียน
5. วัดการสังเคราะห์ คือ ความสามารถในการสรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวนสุภาษิต ตลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์ หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่
6. วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้านข้อคิด คุณค่าวรรณคดีของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลหรือตัวละคร ตลอดจนการประเมินข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นนั้น ๆ

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2549: 124) ได้เสนอวิธีที่ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้ 1) การอภิปราย 2) การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน 3) การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่สร้างโดยครู 4) การเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ 5) การนำเสนอด้วยโครงการงาน 6) การทดลอง 7) การจัดทำแฟ้มสะสมงาน 8) การสังเกต 9) การบันทึก 10) การสร้างสถานการณ์จำลอง 11) การสอบถาม 12) การสัมภาษณ์ 13) การเขียนอนุทิน 14) ทีมจัดการโดยนักเรียน 15) ทีมจัดการโดยครู และ 16) การประชุมผู้ปกครอง

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2551: 5-6) ได้กล่าวถึงแนวทางของวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

1. วัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ ทั้งในลักษณะแบบเลือกตอบ หรือประเภท ถูกผิด และแบบสอบที่ให้นักเรียนเขียนตอบ เป็นต้น
2. วัดและประเมินผลจากผลงานของนักเรียน เพราะผลงานเป็นสิ่งที่แสดงความสามารถของนักเรียน
3. วัดและประเมินผลจากการปฏิบัติ โดยผู้สอนสามารถนำทักษะ และความรู้อื่นๆไปใช้ได้ โดยตรงในสถานการณ์จริงที่มีการประเมินการปฏิบัติที่มีระเบียบข้อบังคับ
4. วัดและประเมินผลโดยการประเมินกระบวนการ วิธีการนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการหรือกระบวนการมากกว่าที่จะพิจารณาจากผลงาน

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์สามารถทำได้หลายวิธี ตามความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด

ประโยชน์ของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 16-17) กล่าวถึง ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ ดังนี้

1. นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
2. นำผลการประเมินเสนอผู้ปกครอง เพื่อจะได้รู้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะได้หาทางส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้อีกสูงขึ้น
3. นำผลการประเมินไปปรับปรุงสื่อการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน
4. ผู้บริหารสามารถใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียน
5. นำผลการประเมินไปใช้ในการทำวิจัยชั้นเรียน โดยการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะครูทำการสอนแล้วนำปัญหานั้นมาศึกษาทดลองเพื่อหาคำตอบ ผลของคำตอบจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนต่อไป

ศิริเดช สุชีวะ (2546: 60-61) ได้กล่าวถึงการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไปใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ทำให้นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล
3. ทำให้นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียน กำหนดแนวทางการศึกษาและการเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ
4. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษาและรับรองผลการศึกษา

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเกิดประโยชน์กับครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาตนเองของนักเรียน และใช้เป็นข้อมูลในการรับรองผลการศึกษาของนักเรียน

3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณคดี

3.1 ความหมายของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นงานเขียนที่ถ่ายทอดศิลปะในด้านของความรู้ ความคิดที่สอดแทรกแนวคิดคติความเชื่อค่านิยมและใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ คำว่าวรรณคดีวรรณกรรม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

กัตัญญู ชูชื่น (2543: 3) กล่าวว่าวรรณคดี หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นจากความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารเรื่องราวประการใดประการหนึ่ง ความหมายของวรรณคดีอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. วรรณคดีทั่วไป เป็นความหมายในมุมกว้าง หมายถึง ข้อเขียนทั่ว ๆ ไป ที่แต่งขึ้นเป็นหนังสือ ทั้งนี้หมายรวมถึงหนังสือที่เป็นได้ทั้งเรื่องดีและไม่ดีอยู่ในยุคสมัยใดก็ได้ วรรณคดีประเภทนี้เรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า “วรรณกรรม” นั่นเอง

2. วรรณคดีที่มีวรรณศิลป์ เป็นความหมายในมุมแคบ หมายถึง ข้อเขียนหรือหนังสือที่แต่งดี มีความงดงามในเชิงประพันธ์มีการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ไพเราะสละสลวย ตลอดจนเป็นหนังสือที่มีคุณค่าต่อผู้อ่าน ทั้งเรื่องความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและชักนำผู้อ่านไปในทางที่ดี

รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2555: 5) กล่าวว่า วรรณคดี หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะในการแต่ง มีความเหมาะสมเจาะกลมกลืนทั้งรูปแบบและเนื้อหา มีการวางโครงเรื่องที่คัดเลือกใช้คำประพันธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อความ มีท่วงทำนองการเขียนที่ประกอบกันให้เกิดสุนทรียรสในการอ่านชวนให้ติดตาม ใช้ภาษาที่ประณีตไพเราะ เลือกเฟิ่นมาแล้วเป็นอย่างดีทั้งเสียงและความหมาย

เป็นหนังสือที่สร้างความบันเทิงสำเร็จอารมณ์ ก่อให้เกิดความนึกคิดและจินตนาการ และยังให้ความรู้ให้ข้อคิดอันเป็นคุณประโยชน์ หรือเป็นเครื่องสังวรให้เห็นโทษ ทั้งยังเป็นภาพสะท้อนให้ผู้อ่านได้รู้จักชีวิตและสังคมหลายแง่มุม

วิภา กงกชนันท์ (2556: 3) กล่าวว่า วรรณคดี คือ ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อบันทึกหรือบรรยายความรู้สึก อารมณ์ ความคิด ความใฝ่ฝัน จินตนาการและประสบการณ์ของตนให้ปรากฏออกมาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามใจปรารถนา

จากความหมายของวรรณคดีข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากอารมณ์ ความรู้สึกของผู้แต่ง เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองหรือสะท้อนภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยใช้ถ้อยคำสำนวนที่ไพเราะสละสลวย ก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้แก่ผู้อ่าน ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความสะท้อนอารมณ์ตามเจตนาของกวี

3.2 คุณค่าของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นงานเขียนที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกคิดของกวีที่มีต่อบุคคลหรือสภาพสังคม ในแต่ละยุค และสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในอดีตจนถึงปัจจุบัน วรรณคดีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของการเก็บรวบรวมเรื่องราว คติความเชื่อและค่านิยมต่าง ๆ ในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งมีผู้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ดังนี้

รื่นฤทัย สัจพันธุ์ (2555: 2-3) กล่าวว่า วรรณคดีมีคุณค่าต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ

1. คุณค่าทางอารมณ์ วรรณคดีเป็นงานศิลปะที่สร้างความเพลิดเพลินด้วยสุนทรียภาพทางภาษา วรรณคดีจึงมีพลังจูงใจผู้อ่านให้มีอารมณ์รัก เศร้า ขบขัน สมเพช สงสาร โกรธ ชมชื่นปีติ ฯลฯ ผู้อ่านจะดื่มด่ำอารมณ์เหล่านี้เข้าไปด้วยตนเอง คุณสมบัติของวรรณคดีนี้เป็นคุณสมบัติด้านการประเทืองอารมณ์ หรือเรียกว่าอาหารใจ ซึ่งมีคุณค่าต่อชีวิตไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าอาหารบำรุงกาย

2. คุณค่าทางปัญญา วรรณคดีให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่กวีถ่ายทอดไว้ทั้งอย่างตั้งใจ และตั้งใจ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ ให้หยั่งเห็นแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์และยังเป็นกระจกเงาบานใหญ่สะท้อนภาพสังคมแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย ผู้ศึกษาจึงอาจจะจดจำนำสิ่งที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาเป็นประโยชน์แก่ชีวิต ในฐานะเป็นประสบการณ์รองความรู้ ข้อคิด และวิจารณ์ญาณจะทำให้ผู้อ่านรู้เท่าทันชีวิต ไม่ตระหนกใจจนเกินควรเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้อ่านอาจนำเอาพฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์หรือข้อคิดในเรื่องมาเป็นอุทาหรณ์เพื่อแก้ปัญหาชีวิตของตนเองได้ วรรณคดีจึงมีประโยชน์ทางอ้อม ทำให้ผู้ศึกษาเป็นคนใจกว้าง เข้าใจเท่าทันผู้อื่นและที่สำคัญคือรู้จักตนเอง การอ่านวรรณคดีจึงเป็นประสบการณ์คุ้มค่าที่ลงทุนเพียงน้อยนิด

องอาจ ไอล้อม (2555: 9-13) ได้กล่าวว่า คุณค่าของวรรณคดีไทยมี 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ วรรณคดีเปรียบเสมือนบันทึกทางสังคม ดังนั้น จึงพบว่า วรรณคดีไทยเกือบทุกเรื่องจะแทรกแฝงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม และประวัติศาสตร์อยู่ด้วย เพราะกวีหรือผู้ประพันธ์วรรณคดีไม่ว่ายุคสมัยใดก็ตาม มักจะใช้สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในสังคมสมัยนั้น ๆ เป็นข้อมูลในการเขียนเสมอ

2. คุณค่าด้านความรู้ความคิดวรรณคดีไทยหลาย ๆ เรื่อง โดยเฉพาะวรรณคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนมักจะมุ่งให้ผู้อ่านได้เกิดความรู้ ความคิดในทางที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และสังคม เช่น สุภาสิตพระร่วง โคลงโลกนิติ แม้แต่ในวรรณคดีทั่วไปก็อาจมีข้อคิด หรือคตินิยมต่าง ๆ แทรกแฝงอยู่เสมอ เช่น ในกวีนิพนธ์เรื่อง ขุมแห่งงาน ของแรคำ ประโยคคำ ได้กล่าวให้ข้อคิดเรื่อง ความอดทน ความเพียรพยายาม ความมานะอดสาหัสในการทำงานและผลที่ได้รับ

3. คุณค่าด้านศิลปวัฒนธรรม วรรณคดีเกือบทุกเรื่องที่มีการกล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิตของตัวละครย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องกล่าวถึงแบบแผนหรือวิถีชีวิตอันเกี่ยวเนื่องกันวัฒนธรรมประเพณีของสังคมรวมอยู่ด้วย ไม่ว่าตัวละครนั้น ๆ จะเป็นชาวบ้านธรรมดา เป็นกษัตริย์หรือเชื้อพระวงศ์ก็ตาม

4. คุณค่าด้านจิตใจ คุณค่าของวรรณคดีด้านนี้ได้แก่ สุนทรียภาพที่ผู้อ่านซึมซับได้จาก วรรณคดีนั่นเอง สุนทรียภาพดังกล่าว ได้แก่ ความละเอียดละไม ความไพเราะ ความงดงาม ของภาษา ทั้งด้านเสียงและความหมายของถ้อยคำ ข้อความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวรรณคดีร้อยกรอง ผู้อ่านจะได้รับสุนทรียภาพจากจังหวะของคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ที่ผสมกันอย่างลงตัวกับภาษาที่สื่ออีกด้วย การศึกษาวรรณคดีนอกจากจะสร้างความเพลิดเพลิน สร้างจินตนาการให้กับผู้อ่านแล้ว วรรณคดี ยังช่วยกล่อมเกลาจิตใจของผู้อ่านให้อ่อนโยน ละเมียดละไมขึ้นด้วยคุณค่าด้านจิตใจนี้ ผู้อ่านอาจจะได้รับไปพร้อม ๆ กันกับข้อคิด ที่ส่งผ่านอารมณ์สะท้อนใจที่มีทั้งสุข สนุกสนาน โศกเศร้า ฯลฯ

บันลือ พุกกะวัน (2556: 143) ได้กล่าวว่า คุณค่าของวรรณคดี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าทางอารมณ์แก่ผู้อ่าน ก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์ การใช้อุปมาอุปไมย ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเสมือนหนึ่งว่าตนได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ

2. คุณค่าทางศีลธรรม จริยธรรม เมื่ออ่านแล้วย่อมเล็งเห็นแนวประพฤติ ปฏิบัติซึ่งแฝงอยู่ ทุกแง่มุมที่วิเคราะห์พิจารณาเหตุการณ์ เป็นการสอนให้คิดและแนวปฏิบัติทางคุณธรรมที่แฝงอยู่

3. คุณค่าทางสติปัญญา การอ่านวรรณคดีหรือหนังสือดี ๆ ที่ได้รับการยกย่องช่วย ขยายประสบการณ์ เสมือนได้พาผู้อ่านไปพบเห็นหรือมีประสบการณ์ที่สิ่งนั้นโดยตรง ให้คุณค่าทาง ความรู้ ความคิด รวมทั้งส่งเสริมการมีวิจารณ์ญาณอีกด้วย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562: 25-26) กล่าวว่า วรรณคดีและวรรณกรรม มีคุณค่าสำคัญ 2 ประการหลัก ได้แก่

1. คุณค่าด้านการจรรโลงใจ ได้แก่ ความไพเราะเพลิดเพลินด้วยคำและความในวรรณคดี ซึ่งแฝงค่านิยม ให้ผู้อ่านมีอุดมคติในการทำมาหากิน

2. คุณค่าด้านความรู้ วรรณคดีมีตัวอย่างที่สะท้อนหรือเล่าถึงสิ่งที่ประสบในยุคสมัยของกวี ทั้งอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ จึงทำให้วรรณคดีกลายเป็นสื่อเพื่อการสืบค้น อาทิ การสืบค้นบันทึกประเพณี ความเชื่อ การใช้สำนวนภาษา กฎหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติ อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย บางครั้งก็สะท้อนเหตุการณ์ของผู้คนในยุคสมัยของเรื่อง

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างความรู้ที่เป็นการประเทืองปัญญาอยู่ในวรรณคดี ซึ่งสะท้อนจากโลกทัศน์ของผู้ประพันธ์ในอดีตอย่างหลากหลาย ผู้ประพันธ์วรรณคดีมักมีทัศนคติในการมองชีวิต ได้ลึกซึ้ง ผลงานจึงตกผ่านการเวลามากมายยุคหลายสมัย การอ่านความคิดของคนที่มีญาณทัศนะที่ลึกซึ้งจึงเป็นความประเทืองปัญญาที่จะทำให้ยังเห็นความเป็นจริงในชีวิต

จากคุณค่าของวรรณคดีที่กล่าวมา สรุปได้ว่า วรรณคดีไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาวรรณคดีเปรียบเสมือนการศึกษาเรื่องราวในอดีตที่สะท้อนเรื่องให้เห็นถึงวิถีชีวิต เหตุการณ์ ความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ถูกบันทึกด้วยภาษาที่สละสลวยงดงามผ่านมุมมองชีวิตของกวี ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเกิดคุณค่าทางอารมณ์ไปพร้อมกัน

3.3 องค์ประกอบของวรรณคดี

วรรณคดี มีลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีผู้รู้ได้ให้คำอธิบายองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ดังนี้

หทัยวรรณ ไชยะกุล (2544: 13-14) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง มีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ รูปแบบ เนื้อหา และภาษา ดังนี้

1. รูปแบบ รูปแบบของประพันธ์นั้นสามารถจัดหมวดหมู่ได้อย่างกว้าง ๆ ได้เป็นงานประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว และงานประพันธ์ประเภทร้อยกรอง

2. เนื้อหา เนื้อหาของวรรณคดีไทยมีหลายประเภท เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา, ศิลปกรรม, การสั่งสอนหรือสุภาพชน, การสดุดีหรือเฉลิมพระเกียรติ ฯลฯ

3. ภาษา คือ เครื่องมือในการถ่ายทอดเรื่องราวของผู้แต่ง

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2545: 19) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของวรรณคดี สามารถสรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบของวรรณคดีประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ภาษา เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความนึกคิด อารมณ์และจินตนาการ ทำให้ผู้อ่านวรรณคดีเข้าใจและเกิดความซาบซึ้ง

2. เนื้อหา หมายถึง เรื่องราว ตัวละคร ฉากและทัศนะของผู้แต่ง

3. รูปแบบ แบ่งตามรูปแบบการประพันธ์แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง และรูปแบบอื่น ซึ่งจัดเข้าเป็นประเภทร้อยแก้วหรือร้อยกรองไม่ได้

อนนต์ ศรีศักดิ์ (2554: 3) กล่าวว่า องค์ประกอบของวรรณกรรม มี 3 ประการได้แก่

1. รูปแบบ กวีไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันใช้รูปแบบหลากหลายในการสร้างผลงานวรรณกรรม มีทั้งรูปแบบวรรณกรรมลายลักษณ์ วรรณกรรมมุขปาฐะ รูปแบบวรรณกรรมร้อยแก้ว เช่น นิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น บันทึก สารคดี ฯลฯ วรรณกรรมร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต และในบางครั้งก็อาจสร้างรูปแบบวรรณกรรมใหม่ ๆ เพิ่มเติม เช่น รูปแบบงานประพันธ์ที่เรียกว่ากลอนเปล่า และรูปแบบกวีวรรณรูป

2. เนื้อหา วรรณกรรมไทยมีเนื้อหาแบ่งได้หลายประการ เช่น เรื่องเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์เรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศีลธรรม เรื่องที่ใช้สั่งสอนประชาชน เรื่องที่เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ฯลฯ นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการสร้างบทบาทให้ตัวละครในเรื่องฉาก ฯลฯ เวลาและทัศนะของผู้แต่ง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาในเรื่องได้มากขึ้น

3. ภาษา เป็นการใช้ถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรม ซึ่งผ่านการเลือกเฟ้นอย่างประณีตเพื่อให้เกิดความไพเราะ และสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน ผู้ฟังวรรณกรรม

วิภา กงกะนันทน์ (2556: 14) กล่าวว่า องค์ประกอบของวรรณคดีนั้น จะประกอบด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญและสัมพันธ์กัน 3 ส่วน จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ คือ

1. ภาษา คือ เครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดความคิด เรื่องราวหรือความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้เขียน ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นไวยากรณ์ โวหาร และสัญลักษณ์

2. เนื้อเรื่อง ประกอบด้วย เรื่องราวหรือข้อคิด (story) คนหรือตัวละคร (people) เวลาและสถานที่ (time and place) และทัศนะ (view point)

3. รูปแบบ คือ วิธีการนำเสนอผลงานที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งวรรณคดีทุกเรื่องจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเสมอ

จากการศึกษาองค์ประกอบของวรรณคดีของนักวิชาการ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของวรรณคดีจะประกอบด้วยองค์ประกอบหลักอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ภาษา คือ เครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่ผ่านการเลือกสรรถ้อยคำสำนวนมาอย่างประณีตงดงาม 2) เนื้อหา คือ เรื่องราว ความคิด หรือทัศนะของผู้แต่งที่ต้องการจะถ่ายทอด และ 3) รูปแบบ คือ รูปแบบที่ใช้ในการประพันธ์วรรณคดีในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาทิ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง

3.4 การสอนวรรณคดี

การสอนวรรณคดีไทยให้ได้ผลนั้น ครูมีบทบาทและความจำเป็นต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้น ครูควรใช้วิธีที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ซึ่งมีผู้เสนอแนะวิธีการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีที่หลากหลายดังนี้

สุจริต เพียรชอบ (2540: 63-66) ได้เสนอความคิดว่า ในอดีตเด็กมีโอกาสใกล้ชิดและซาบซึ้งกับวรรณคดีมากกว่าในปัจจุบัน เพราะในอดีตมีสิ่งเร้าเร้าใจไม่มากเท่าปัจจุบัน วรรณคดีจึงอยู่ในชีวิตประจำวันจนเด็กเรียนรู้และซาบซึ้งไปโดยไม่รู้ตัว แต่ปัจจุบันวรรณคดีไม่ได้เป็นสิ่งบันเทิงใจเพียงอย่างเดียวของเด็กอีกต่อไป เพราะเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้วรรณคดีจากหนังสือเรียนเท่านั้น แต่มีโอกาสนับรู้สิ่งอื่น ๆ เพื่อความบันเทิงมากมาย เมื่อเป็นเช่นนี้ ครูจึงต้องมีบทบาทอย่างยิ่งในการเรียนการสอนวรรณคดี บทบาทของครูก็คือ ปลูกศรัทธาให้นักเรียน หาแนวร่วมด้วยการให้นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมสรวลจืดวิญญานประชาสัมพันธ์ คือ จัดกิจกรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ เลือกสรรกิจกรรม คือ นำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอนวรรณคดี นำเข้าสู่ชุมชน หมายถึง จัดกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดีในชุมชนหรือผ่านทางสื่อชนิดต่าง ๆ ฝึกฝนคนรุ่นใหม่ให้เยาวชนได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีให้มากขึ้น และสืบสานวรรณคดีไทยด้วยนาฏการ คือ การจัดทำมีการร้องรำทำเพลงหรือการแสดงละครที่เกี่ยวกับวรรณคดี

กรมวิชาการ (2544: 334-339) ได้เสนอแนวการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีสรุปได้ดังนี้

1. อ่านเข้าใจ แบ่งเป็น
 - 1.1 เข้าใจเรื่องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ รู้ว่าเรื่องนั้นคือเรื่องอะไร กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
 - 1.2 เข้าใจคำศัพท์ สามารถเข้าใจความหมายของศัพท์ยากหรือศัพท์ตามยุคสมัย
2. ได้เสียงเสนาะ ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทประพันธ์ สังเกตความแตกต่างของการอ่านแบบธรรมดา และอ่านออกเสียงตามอารมณ์ของข้อความ
3. เจาะแนวคิดสำคัญ สอนให้นักเรียนสามารถจับแนวคิดสำคัญของเรื่อง (Theme) โดยให้อ่านเรื่องให้เข้าใจ แล้วประมวลเรื่องราวทั้งหมดสู่แนวคิดสำคัญของเรื่อง
4. หมั่นวิเคราะห์วินิจฉัย การสอนให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์วินิจฉัย คือ การสอนให้นักเรียนแยกแยะและพิจารณาเรื่องที่อ่านได้ทั้งรูปแบบเนื้อหา กลวิธีและการใช้ภาษาว่าแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดอย่างไรบ้าง
5. ใส่ใจวิจารณ์ การสอนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน

6. ประสานกิจกรรม หากครูเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ใช้ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม จะทำให้การเรียนการสอนสนุกและน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นด้วยกิจกรรมในการสอนวรรณคดี เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมการแสดงละคร กิจกรรมขับร้องพ็อนรำ กิจกรรมวาดภาพ กิจกรรมค้นคว้า กิจกรรมทนายปัญหา ฯลฯ

7. สัมพันธ์เนื้อหา การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมให้สัมพันธ์เนื้อหาอื่น ๆ ทั้งในวิชาเดียวกันและต่างวิชา เช่น สอนให้สัมพันธ์กับราชาศัพท์ สอนให้สัมพันธ์กับหลักภาษา สอนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2562: 33) การเรียนการสอนวรรณคดีครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนวรรณคดีบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะครูที่มีความสามารถทั้งด้านเนื้อหาวิชาและการจัดการเรียนการสอน จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิดของนักเรียนได้

อิงอร สุพันธุ์วิช (2555: 121) ได้กล่าวถึง การสอนวรรณคดีไทยไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ควรเน้นพัฒนาความคิดของผู้เรียน ผู้สอนไม่ควรปิดกั้นหรือครอบงำความคิดของผู้เรียน ควรให้อิสระในการคิดของผู้เรียน และแนะนำวิธีการคิดที่ถูกต้อง ทั้งนี้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนสนใจและเห็นคุณค่าของวรรณคดี

จากการศึกษาการสอนวรรณคดี สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนครูควรมีบทบาทหน้าที่ในการแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบท เนื้อหาที่เรียน และส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหา ภาษา วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในสังคมในแต่ละยุคที่สะท้อนภาพผ่านวรรณคดี ตลอดจนบูรณาการเนื้อหาของวรรณคดีกับวิชาความรู้อื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีมากยิ่งขึ้น

3.5 วรรณคดีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาวรรณคดีในบทเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นิราศภูเขาทอง และกาพย์เรื่อง พระไชยสุริยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 นั้น หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดเกาะวังไทร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดให้ภาคเรียนที่ 1 เรียนวรรณคดี 2 เรื่อง

3.5.1 นิราศภูเขาทอง

ที่มาของเรื่อง

วรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทองของสุนทรภู่ (พระสุนทรโวหาร) แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ทรงสันนิษฐานไว้ว่าสุนทรภู่แต่งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2373 ครั้งเดินทางออกจากวัดราชบูรณะ (วัดเลียบ) เพื่อไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 3-16)

เนื้อเรื่องย่อ

หลังจากออกพรรษาและรับกฐินในเดือน 11 แล้ว สุนทรภู่พร้อมกับหนูพัดซึ่งเป็นบุตรชายที่ยังเด็กอยู่ ได้เดินทางออกจากวัดราชบูรณะ (วัดเลียบ) เพื่อไปยังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เรือผ่านท่าหนักแพและพระบรมมหาราชวัง ผ่านตำบลและสถานที่ต่าง ๆ ตามลำดับ เช่น บางพลัด นนทบุรี ปากเกร็ด สามโคก บ้านฉี่ ฯลฯ จนกระทั่งถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในตอนค่ำแฉะจอดพักค้างคืนอยู่ที่หน้าวัดพระเมรุ ครั้นรุ่งเช้าเป็นวันพระ ได้เดินทางไปนมัสการเจดีย์ภูเขาทอง ซึ่งเชื่อกันว่ามีพระธาตุบรรจุอยู่ สุนทรภู่อธิษฐานขอพรพระให้ได้เกิดเป็นคนดีมีศีลธรรม มีความสุขทั้งกายและใจทุกชาติเพื่อจุดหมายให้ถึงพระนิพพานในอนาคตหลังจากกราบพระ สุนทรภู่ได้พบพระธาตุในเกสรดอกบัว จึงอัญเชิญพระธาตุประดิษฐานไว้ในขวดแก้ววางไว้ใกล้ศิระษะ แต่รุ่งเช้าเมื่อจะบูชาองค์พระธาตุกลับหายไป ในเช้าวันนั้นเองสุนทรภู่ได้เดินทางกลับกรุงเทพฯ และมาถึงวัดอรุณราชวราราม (วัดแจ้ง) ในเย็นวันเดียวกัน

คุณค่าของวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทอง เป็นนิราศเรื่องที่สั้นที่สุดของสุนทรภู่ โดยมีความยาวเพียง 176 คำกลอน แต่มีความดีเด่นทั้งในด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์ จนได้รับการยกย่องว่าเป็นนิราศที่มีความไพเราะมากที่สุดในงานนิราศทั้ง 9 เรื่องของสุนทรภู่ ดังจะเห็นได้จากคุณค่าในด้านต่างๆ ดังนี้

คุณค่าด้านเนื้อหา

เนื้อหาดังที่ปรากฏในนิราศภูเขาทอง แสดงให้เห็นถึงความรอบรู้และความช่างสังเกตของสุนทรภู่ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสุนทรภู่ได้บันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ที่ตนได้พบเห็นตลอดเส้นทาง ตั้งแต่ออกจากวัดราชบูรณะจนถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้นิราศเรื่องนี้มีคุณค่าในด้านเนื้อหา ควรค่าแก่การศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. สะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรม นิราศภูเขาทองมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึง สภาพบ้านเมือง สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนโดยเฉพาะริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้เป็นอย่างดี

2. ตำนานสถานที่ เนื่องจากเนื้อหาของนิราศส่วนใหญ่ ได้แก่ การพรรณนาการเดินทาง ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงเรือผ่านสถานที่ใด ก็มักจะกล่าวถึงสถานที่นั้น เช่นเดียวกับสุนทรภู่

เมื่อเดินทางผ่านสถานที่ อาทิ วัดประโคนปัก สุนทรภู่ได้บอกเล่าเรื่องราวอันเป็นที่มาของชื่อวัดแห่งนี้ไว้ว่าเหตุที่วัดมีชื่อว่าประโคนปัก เนื่องจากมีการเล่าสืบต่อกันมาว่าบริเวณนี้เป็นที่ปักเสาประโคนเพื่อป็นเขตแดน

3. ความเชื่อของคนไทย สุนทรภู่ได้สอดแทรกคติความเชื่อของคนไทย ซึ่งส่วนใหญ่ มักเกี่ยวเนื่องในพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่องนรก-สวรรค์ อาทิ ความเชื่อที่ว่าหากใครคบชู้ คือประพฤติตนผิดศีลข้อ 3 ตามหลักศีล 5 เมื่อตายไป ผู้นั้นจะตกนรกและต้องป็นต้นจิวซึ่งมีหนามยาวและแหลมคม

4. แง่คิดเกี่ยวกับความจริงของชีวิต บทประพันธ์ของสุนทรภู่มักได้รับการ ยกย่องอยู่เสมอว่ามีเนื้อหาที่สอดแทรกข้อคิด คติการดำเนินชีวิต และช่วยยกระดับจิตใจของผู้อ่าน ให้ปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสม ดังปรากฏในบทกลอนตอนหนึ่งซึ่งมีเนื้อหากล่าวเกี่ยวเนื่อง ถึงเรื่องโลกธรรม 8 ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยสุนทรภู่กล่าวว่า แม้เจตีย์ภูเขาทอง ที่ครั้งหนึ่งเคยดังมาก็ยังมีวันทรุดโทรม ชื่อเสียงเกียรติยศก็เช่นเดียวกัน เมื่อมีรุ่งเรืองก็มีเสื่อมได้ เป็นธรรมดาจึงควรมองโลกอย่างเข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นอนิจจัง

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

นิราศภูเขาทอง นอกจากจะมีคุณค่าด้านเนื้อหาแล้ว ในด้านวรรณศิลป์ก็ได้รับการยอมรับว่ามีความงดงามและมีความไพเราะ แม้สุนทรภู่จะใช้ถ้อยคำธรรมดาสามัญในการประพันธ์ แต่ทว่ามีความหมายลึกซึ้ง สะเทือนอารมณ์ และสร้างจินตภาพได้อย่างชัดเจน นิราศภูเขาทองจึงมีคุณค่าและความดีเด่นในด้านวรรณศิลป์ ดังต่อไปนี้

1. การเล่นเสียง บทประพันธ์ของสุนทรภู่ ถือได้ว่ามีความดีเด่นเรื่องการเล่นเสียง โดยเฉพาะการเล่นเสียงสัมผัสภายในวรรค ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร ทำให้กลอนนิราศภูเขาทองมีความไพเราะเป็นอย่างมาก

2. ความเปรียบลึกซึ้งกินใจ สุนทรภู่เลือกใช้ถ้อยคำเปรียบเปรยที่สร้างอารมณ์สะเทือนใจให้แก่ผู้อ่าน

3. การใช้คำเพื่อสร้างจินตภาพ เป็นการพรรณนาความด้วยถ้อยคำที่เรียบง่ายแต่เห็นภาพชัดเจน

3.5.2 กาพย์พระไชยสุริยา

กาพย์พระไชยสุริยาเป็นหนังสือเรียนที่ใช้ได้ผลเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ครูและนักเรียนในรัชกาลที่ 3 เป็นต้นมา ต่อมาในรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการจัดตั้งโรงเรียนหลวงขึ้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) จัดทำแบบเรียนภาษาไทยขึ้นชุดหนึ่ง มี 6 เล่ม คือ มูลบทบรรพกิจ วาหนิต์นิกรอักษรประโยค สังโยคพิธาน ไวพจน์พิจารณ์ พิศาลการ์ณฑ์ ในหนังสือมูลบทบรรพกิจ พระยาศรีสุนทร

โวหารได้นำภาพพระไชยสุริยาของสุนทรภู่มาแทรกไว้เพื่อให้เด็กหัดอ่านและเขียนหนังสือได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: 155-171)

ที่มาของเรื่อง

ภาพพระไชยสุริยา พระยาธรรมปรีชา (บุญ) ซึ่งบวชอยู่วัดเทพธิดารามในสมัยที่สุนทรภู่บวชอยู่เล่าว่า สุนทรภู่แต่คำภาพเรื่องนี้ขณะบวชคราวนั้น ซึ่งตรงกับรัชกาลที่ 3 ประมาณ พ.ศ. 2382 – 2385 แต่มีข้อสันนิษฐานอีกทางหนึ่งจาก ฉันท ขำวิไล ว่าสุนทรภู่แต่งเรื่องนี้เมื่อแรกบวชและไปจำพรรษาที่เมืองเพชรบุรีใน พ.ศ. 2368 หรือเมื่อไปเป็นครูสอนหนังสือที่เมืองเพชรบุรีครั้งหลัง แต่ไม่ว่าสุนทรภู่จะแต่งเรื่องนี้เมื่อใด ก็ยังกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องที่แต่งเพื่อใช้เป็นหนังสือเรียนสำหรับเด็กที่ท่านสอน โดยอาจจะสอนขณะอยู่ในสมณเพศที่วัดเทพธิดารามหรือที่เมืองเพชรบุรีหรือขณะเป็นฆราวาสและเป็นครูที่เมืองเพชรบุรีครั้งหลังก็ได้

ประวัติผู้แต่ง

ผู้แต่งภาพพระไชยสุรียนั้น คือ สุนทรภู่ หรือพระสุนทรโวหาร เช่นเดียวกับนิราศภูเขาทอง

เนื้อเรื่องย่อ

ภาพพระไชยสุริยาเป็นเรื่องของพระราชาทรงพระนามว่า พระไชยสุริยา ครองเมืองสาเวถีหรือสาเวถี มีมเหสีชื่อสุมาลี บ้านเมืองอุดมสมบูรณ์และเป็นสุขมาช้านาน จนกระทั่งเมื่อข้าราชการและผู้มีอำนาจพากันลุ่มหลงในอบายมุข และกระทำการข่มเหงราษฎรจนเดือดร้อนกันไปทั่ว ในที่สุดน้ำป่าก็ไหลบ่าท่วมเมืองจนผู้คนล้มตาย ผู้ที่รอดชีวิตก็หนีออกจากเมืองไปหมด ทิ้งให้เมืองสาเวถีกลายเป็นเมืองร้างไป

คุณค่าของวรรณคดีเรื่องภาพพระไชยสุริยา

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

1. การใช้คำง่าย ๆ บรรยายให้เห็นภาพชัดเจน
2. ใช้ถ้อยคำให้จินตนาการ
3. สร้างสรรค์คำประพันธ์ โดยการใช้โวหารที่มีความไพเราะเหมาะสม

คุณค่าด้านเนื้อหา

1. ให้ความรู้แก่ผู้อื่นตามจุดประสงค์ของผู้แต่ง คือ ใช้เป็นสื่อการสอนใช้ในการสอนมาตราตัวสะกด ทบทวนความรู้เดิม ผู้ที่ใช้ภาพพระไชยสุริยาเป็นแบบเรียน จะสามารถอ่านเขียนได้ถูกต้อง
2. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่อง

3. ให้เห็นสภาพสังคมไทยสุนทรภู่เกิดสมัยสร้างกรุงเทพมหานครได้เพียงสามปีได้รับรู้เหตุการณ์ตอนเสียกรุงจากผู้ใหญ่ที่เคยพบสภาพทั้งก่อนเสียกรุงขณะเสียกรุงการกอบกู้บ้านเมืองและสร้างบ้านแปลงเมืองมา จึงสอดแทรกสภาพสังคมไทยก่อนเสียกรุง โดยสร้างตัวละครในเรื่องว่าข้าราชการเสนาบดีไม่ใส่ใจบ้านเมือง ฉ้อราษฎร์บังหลวง คดโกง ไม่ยุติธรรม หมกมุ่นอยู่ในความสนุกสนานเพลิดเพลิน มัวเมาในกาม เหมือนสภาพสังคมไทยก่อนเสียกรุง

4. แสดงความคิด ความเชื่อ และค่านิยมในสังคม

5. ให้ข้อคิดและคติธรรม นำไปใช้ในชีวิต

4. ทักษะการร่วมมือ

ทักษะการร่วมมือเป็นทักษะการทำงานที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อผู้เรียน เนื่องจากทักษะการร่วมมือคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกัน การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มอบหมายบทบาทหน้าที่ให้ตรงกับความสามารถของสมาชิกแต่ละคนจะทำให้การทำงานของผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1 ความหมายทักษะการร่วมมือ

Johnson et al. (1984: 45-48) กล่าวว่า ทักษะการร่วมมือ คือ บุคคลหรือสมาชิกในกลุ่มใช้ความสามารถในการทำงานด้วยการประสานความพยายามเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ร่วมกัน

ทิศนา แชมมณี (2545: 224) ทักษะการร่วมมือ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง การมาร่วมกันปฏิบัติงานนี้จะนำไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยและองค์ประกอบหลายประการในการทำงานร่วมกัน

พานชัย เกษฎา (2555: 67) กล่าวว่า ทักษะการร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวางแผนและลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความกระตือรือร้น บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยความร่วมมือ สามัคคี เข้าใจซึ่งกันและกัน พึงพาอาศัยกัน ลดความตึงเครียด ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะด้านการเห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่ม แต่ละคนล้วนเป็นผู้มีบทบาทและได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพผลงานที่ปรากฏจะทำให้ทุกคนมีความภาคภูมิใจ เพราะเกิดจากทุกคน

มาลินี บุญยรัตพันธุ์ (2556: 2) ได้สรุปความหมายของทักษะการร่วมมือว่า เป็นการรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาทำกิจกรรมร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการติดต่อสื่อสารกัน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษาความหมายของทักษะการร่วมมือ สรุปได้ว่า ทักษะการร่วมมือ หมายถึง ทักษะที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลเพื่อทำงานร่วมกัน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำงานหรือการประสบความสำเร็จร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม

4.2 กระบวนการของทักษะการร่วมมือ

ทักษะการร่วมมือ เป็นทักษะที่บุคคลมากกว่า 1 คนทำงานร่วมกัน ดังนั้นการจะทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จได้อย่างราบรื่น จำเป็นมีขั้นตอนหรือกระบวนการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนไม่สับสนหรือลະเลยต่อหน้าที่ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการของทักษะการร่วมมือ ไว้ดังนี้

Reynold (1994: 118) ได้เสนอแนวทางการทำงานร่วมกันของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. การร่วมกันอธิบายบนพื้นฐานของเหตุผล
2. สมาชิกแต่ละคนค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ตนสนใจหรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันของกับสมาชิกคนอื่น ๆ
3. การพัฒนาความคิดและสำรวจวิธีการที่สมาชิกจะสามารถทำงานร่วมกันได้
4. สมาชิกร่วมกันหาแนวทางหรือวางแผนในการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ในการทำงานร่วมกันในกระบวนการทำงานกลุ่ม
5. อาจเริ่มต้นจากการที่ผู้สอน บอกเล่าประเด็นปัญหา แนวความคิด หรือหัวข้อที่มุ่งเน้นในการจัดการเรียนรู้

ธีรพัฒน์ ฤทธิ์ทอง (2547: 17) กล่าวว่าการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้เรียน จะประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

1. ร่วมรับรู้
2. ร่วมคิด
3. ร่วมวางแผน
4. ร่วมดำเนินการ
5. ร่วมกำกับติดตาม
6. ร่วมรับผิดชอบ

มาลินี บุญยรัตพันธุ์ (2556: 11-13) กล่าวว่า การดำเนินงานของกลุ่มจะประสบความสำเร็จเป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีแนวทางในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. สมาชิกจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของงานที่จะต้องทำอย่างชัดเจน ตรงตามความต้องการของสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินงานนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

2. สมาชิกของกลุ่มจะต้องมีการสื่อสารกันอย่างเปิดเผย เสนอความคิดเห็นหรือความรู้สึกลงตรงไปตรงมาให้สมาชิกในกลุ่มรับทราบหรือรับรู้อย่างชัดเจน ด้วยความจริงใจหรือถกเถียงปัญหากันโดยใช้เหตุผลและวิจรรย์ญาณที่เหมาะสม

3. สมาชิกทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับกลุ่มผู้นำกลุ่ม ซึ่งจะต้องปฏิบัติต่อสมาชิกทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม ร่วมกันตัดสินใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น

4. การตัดสินใจร่วมกันเพื่อสรุปประเด็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมาชิกกลุ่มจะต้องกระทำอย่างมีระบบ ยืดหยุ่น หรือดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความสามารถของสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งเป็นความคิดเห็นที่กลุ่มจะต้องเห็นพ้องด้วยและตกลงร่วมกัน

5. สนับสนุนให้สมาชิกเสนอความคิดเห็นในหลาย ๆ รูปแบบ ถึงแม้ว่าจะเป็นความคิดเห็นในด้านตรงกันข้ามก็ตาม แต่ก็เพื่อที่จะเป็นการเสนอหรือสร้างแนวคิดใหม่ให้แก่กลุ่ม ซึ่งจะสามารถทำให้งานของกลุ่มดีขึ้น

6. สมาชิกกลุ่มจะต้องได้รับการพิจารณาหรือการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ตามความสามารถ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ของแต่ละคนที่แตกต่างกัน

7. กลุ่มจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ให้เห็นความสำคัญของจุดประสงค์ของกลุ่มและยินดีที่จะทำงานร่วมกันให้จุดประสงค์ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ

8. สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีความรู้สึกที่สัมพันธ์กันในส่วนรวมค่อนข้างสูงและอย่างมั่นคง เพื่อให้กลุ่มมีความก้าวหน้าและดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างประสบความสำเร็จ

9. สมาชิกจะต้องมีความเข้าใจ และเคารพความคิดเห็นของแต่ละคน ทุกคนในกลุ่มเป็นที่ยอมรับในฐานะสมาชิกของกลุ่ม โดยไม่มีผู้ถูกกล่เลยหรือเห็นว่าเป็นผู้ที่ด้อยกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ

จากกระบวนการทำงานของทักษะการร่วมมือดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการทำงานของทักษะการร่วมมือ ต้องเริ่มจากสมาชิกทุกคนต้องมีความเข้าใจในจุดประสงค์ของการเรียนรู้ จากนั้นจึงร่วมกันคิดวิธีการหาคำตอบและวางแผนทำงานของกลุ่มให้เกิดประสิทธิภาพและดำเนินงานโดยสมาชิกทุกคนจะต้องมีบทบาทหน้าที่ มีส่วนร่วมในการทำงาน ตามความถนัด ความสามารถของตนและร่วมกันกำกับติดตามผลของการทำงาน

4.3 การประเมินทักษะการร่วมมือ

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้หรือไม่ ดังนั้น เครื่องมือในการประเมินผลจะต้องมีประสิทธิภาพและสามารถวัดได้อย่างครอบคลุมเนื้อหา

ทิสนา แคมมณี (2545: 224) กล่าวว่า การวัดและประเมินด้านทักษะหรือพฤติกรรมการทำงานกลุ่มนับเป็นด้านที่วัดยาก เนื่องจากมีกระบวนการค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลามากและการวัดผลต้องอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน รวมทั้งการวิเคราะห์และประเมินพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมซึ่งผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของผู้เรียน

วิธีการวัดและประเมินผลทักษะหรือประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิธีการหนึ่งซึ่งครูสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

3.3.1 กำหนดสถานการณ์การทำงานกลุ่มให้ผู้เรียนร่วมกันทำงาน สถานการณ์นั้นควรเป็นสถานการณ์ ที่เอื้อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3.3.2 ให้ผู้เรียนดำเนินงานร่วมกัน โดยกำหนดให้สมาชิกแต่ละคนติดหมายเลขประจำตัวไว้เพื่อความสะดวกในการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกตามลำดับและตามความเป็นจริง ทั้งนี้ควรมีการอัดเทปการสื่อสารของกลุ่มไว้ เพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูล

3.3.3 กำหนดหรือระบุรายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ต้องการวัด พร้อมทั้งกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละพฤติกรรม

3.3.4 นำบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนที่บ้านทักได้ มาวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกับรายการพฤติกรรมที่ต้องการวัดอะไรบ้างและได้น้ำหนักคะแนนเท่าไร ต่อไปจึงประเมินคุณภาพของพฤติกรรมหรือทักษะนั้น ๆ แล้วนำน้ำหนักคะแนน \times คะแนนคุณภาพ ได้เป็นคะแนนรวมของแต่ละพฤติกรรม เมื่อนำคะแนนทั้งหมดมารวมกัน ก็จะได้เป็นคะแนนรวมของกลุ่ม

จากแนวทางการวัดและประเมินผลทักษะด้านกระบวนการกลุ่มข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการประเมินผลแบบกลุ่มนั้นแม้ว่าจะเป็นการให้คะแนนแบบกลุ่ม แต่ในการประเมินนั้น ผู้ประเมินทักษะการร่วมมือจะต้องสังเกตพฤติกรรมสมาชิกของแต่ละกลุ่มเป็นรายบุคคลและบันทึกผลจากสถานการณ์การทำงานกลุ่ม ตามตัวชี้วัดที่กำหนด ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนจำนวน 20 ข้อ โดยมีครูผู้ร่วมสังเกตการณ์เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและวัดพฤติกรรมใน 4 ด้าน คือ ด้านทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ และด้านทักษะการสรุปความคิด เพื่อวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา สนับสนุนกันภายในกลุ่ม ผู้เรียนจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ ของสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

5.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ กระบวนการกลุ่มในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสมาชิกทุกคนจะมีบทบาท และความสำคัญเท่าเทียมกัน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์

Slavin (1995: 5) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการสอนกลุ่มขนาดเล็กประมาณ 4 คน และการจัดกลุ่มต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เช่น แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ ในกลุ่มควรจะมีนักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน นักเรียนที่มีความสามารถปานกลาง 2 คน และนักเรียนที่มีความสามารถต่ำ 1 คน โดยสมาชิก ในกลุ่มจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 121) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันหรือแบบ มีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่ม ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่ เป้าหมายของงานได้

สมศักดิ์ ภูวิภาดารรรณ (2553: 3) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการ จัดกลุ่มการทำงาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียน การเรียนรู้แบบร่วมมือ ไม่ใช่วิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบธรรมดา แต่เป็นการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน กล่าวคือ สมาชิกแต่ละคนในทีมจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้อัน และการเรียนรู้อัน และสมาชิกทุกคนจะได้รับการกระตุ้นให้ เกิดแรงจูงใจเพื่อที่จะช่วยเหลือและเพิ่มพูนการเรียนรู้ของสมาชิกในทีม ดังนั้น การจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ทำงานทั่ว ๆ ไปจึงอาจไม่ใช่การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพราะมักพบว่านักเรียนที่เก่งเท่านั้นจะเป็น ผู้จัดการให้เกิดผลงานในทีม สมาชิกอื่น ๆ อาจไม่มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งการเรียนรู้

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553: 185) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักพึ่งพากัน เพื่อความสำเร็จร่วมกันในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงาน ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา

ทิสนา แคมมณี (2554: 265) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้ง ได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและอื่น ๆ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559: 183) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกกลุ่มจะมีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันคือ เป้าหมายของกลุ่ม

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยสมาชิกแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่แตกต่าง เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

5.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 5 ประการ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2555: 37) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีอยู่ 5 ประการ ดังนี้

1. การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (Positive Interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน ได้รับผลร่วมกัน ใช้ของร่วมกัน และแบ่งหน้าที่กัน โดยแต่ละคนจะมีบทบาทและมีความสำคัญทุกคน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จได้ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย

2. การเรียนรู้ที่ต้องอาศัยหลักการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Face-to-Face Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ช่วยเหลือแบ่งปัน และส่งเสริมซึ่งกันและกัน คุยกันในเรื่องที่ได้รับมอบหมายด้วยความสนใจ เอาใจใส่ รับฟัง และเสนอความคิดเห็นต่อกัน การใกล้ชิดกันในลักษณะนี้จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ เกิดความรู้สึก อารมณ์ และความจำ

3. การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน เมื่อมีการรวมกลุ่มบ่อย ๆ คือ ประมาณร้อยละ 60 ของการสอน จะทำให้เกิดทักษะการรวมกลุ่ม ทักษะทางสังคม เช่น ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การสื่อสารและการขจัดความขัดแย้ง

4. การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (Group processing) ที่ใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

5. การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (Individual accountability) สมาชิกจะชวนขยายให้ตัวเองรู้เพื่อที่จะได้เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม หากทางให้ตนเองรู้เท่ากับกลุ่ม ช่วยให้กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์สูงที่สุดในการทำงาน สัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับสัมฤทธิ์ผลของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วย คนเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน

วัชรพล วิบูลยศริน (2561: 167) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การพึ่งพากันทางบวก (Positive Interdependence) ผู้เรียนต้องรู้สึกว่าตนเองรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและสมาชิกคนอื่นภายในกลุ่ม

2. การมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face Interaction) ผู้เรียนต้องมีโอกาสอธิบายสิ่งที่กำลังเรียนรู้ให้กับเพื่อนคนอื่น

3. ความรับผิดชอบรายบุคคล (Individual Accountability) ผู้เรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

4. ทักษะทางสังคม (Social skills) ผู้เรียนแต่ละคนต้องสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเคารพซึ่งกันและกัน

5. การดำเนินการเป็นกลุ่ม (Group processing) ใช้วิธีการประเมินเป็นกลุ่ม เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนทำงานร่วมกันได้ดีเพียงใดและพัฒนาได้อย่างไร

จากการศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ประการ คือ 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน 2) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการหันหน้าเข้าหากัน 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม 4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถวัดประเมินผลได้

5.3 กระบวนการของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นกระบวนการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ได้มีนักวิชาการออกแบบแนวทางในการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง (2545: 21-22) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียม แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2-6 คน แนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน ระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูล และมอบหมายภาระงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยใช้ใบงาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน โดยแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ตามที่รับมอบหมาย เพื่อร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ซึ่งในขั้นกิจกรรมนี้ ครูอาจใช้เทคนิคการจัดการจัดกิจกรรม รูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นการทำกิจกรรมแบบร่วมมือ เช่น ผีเสื้อแตกรัง ลูกเสือจำแลง จิ๊กซอว์ TGT STAD เป็นต้น ซึ่งเมื่อเลือกใช้กิจกรรมใดแล้วขั้นตอนการทำกิจกรรมของนักเรียนจะปรากฏในใบงาน

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบ ผลงานของกลุ่มเป็นอย่างไร และตรวจสอบว่า ผลงานรายบุคคลของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างไร ในการตรวจสอบจะตรวจสอบทั้งผลสัมฤทธิ์และกระบวนการทำงานของกลุ่มบางครั้งอาจจะต้องมีการซ่อมเสริมให้กับบางกลุ่ม สุดท้ายก็จะทำแบบทดสอบ

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน ช่วยกันประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม พิจารณาถึงจุดเด่นจุดด้อย

กึ่งกาญจน์ อารีรักษ์ และคณะ (2548: 21-22) ได้สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ครูแนะนำทักษะการเรียนรู้ร่วมกันและจัดกลุ่มนักเรียนจากกลุ่มใหญ่ ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ 2-6 คน ทบทวนเรื่องหรือทักษะที่ต้องการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เกี่ยวกับกระบวนการในการทำงานกลุ่มที่ดีและฝึกฝนทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานกลุ่มร่วมกัน

2. ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาและแหล่งข้อมูล แบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงาน อธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการทำงาน

3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนจะร่วมกันทำกิจกรรมตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยใช้เทคนิคตามที่ครูกำหนดและมีการนำเสนอผลงาน

4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล โดยตรวจสอบว่านักเรียนปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง

5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน นักเรียนไม่เข้าใจ ครูก็จะอธิบายเพิ่มเติม นอกจากนั้นครูและนักเรียนจะร่วมกันประเมินผลการทำงานกลุ่มและพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของการทำงานและอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

อารมณ์ ใจเที่ยง (2550: 122-123) เสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้
ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
 - 1.1 ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน
 - 1.2 ผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละเกิน 6 คน มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม
 2. ขั้นสอน
 - 2.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน บอกปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์หาคำตอบ
 - 2.2 ผู้สอนแนะนำแหล่งข้อมูล ค้นคว้า หรือให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการคิดวิเคราะห์
 - 2.3 ผู้สอนมอบหมายงานที่กลุ่มต้องทำให้ชัดเจน
 3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม
 - 3.1 ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ทุกคนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมในขั้นนี้ ครูควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การเล่าเรื่องรอบวง มุมสนทนา คู่ตรวจสอบ คู่คิด ฯลฯ
 - 3.2 ผู้สอนสังเกตการทำงานของกลุ่ม คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยต้องการความช่วยเหลือ
 4. ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นนี้ผู้เรียนจะรายงานผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล
 5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ผู้สอนควรช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ ช่วยคิดให้ครบตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และช่วยกันประเมินผลการทำงานของกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข
- จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม แนะนำทักษะการทำงานและแบ่งกลุ่มนักเรียน 2) ขั้นสอน ครูแนะนำเนื้อหาแหล่งข้อมูลแก่นักเรียนและมอบหมายภาระงาน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มทุกคนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูเป็นผู้สังเกตการณ์ทำงานของกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ตรวจสอบผลการทำงานเป็นรายบุคคล และผลการทำงานรายกลุ่มจากนั้นทำแบบทดสอบ 5) ขั้นสรุปบทเรียนและ

ประเมินผลการทำงานของกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม รวมถึงพิจารณาจุดเด่น จุดด้อย

5.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการนักเรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เกิดการพึ่งพาอาศัยและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน นำความรู้ที่สมาชิกแต่ละคนมีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

วิโฆษฐ วัฒนานิมิตกุล (2550: 112) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างแท้จริง รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก นอกเหนือจากทักษะการทำงานร่วมมือ อาทิ ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น

กาญจนา คุณารักษ์ (2558: 409-410) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 13 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้สูงขึ้น
2. เพิ่มความคงทนในการเรียนรู้หรือจำได้นาน
3. มีการใช้เหตุผลอยู่ในระดับที่สูงมาก คุ้ได้จากการใช้ความคิดในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า
4. เพิ่มความสามารถในการมองภาพรวม โดยเด็กจะเข้าใจเรื่องใหญ่ ๆ ได้ ทำให้เรียนเรื่องย่อย ๆ เข้าใจอย่างรวดเร็ว
5. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความหลากหลายมีความเป็นบวกมากขึ้น
6. เจตคติที่นักเรียนมีต่อครูดีขึ้น ทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้น
7. มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง
8. มีการสนับสนุนทางสังคมมากขึ้น
9. มีแรงจูงใจภายในสูง
10. มีเจตคติต่อโรงเรียนไปในทางที่ดี
11. มีพฤติกรรมที่ติดอยู่กับงานมากขึ้น
12. มีการปรับตัวทางจิตวิทยาดีขึ้น
13. มีทักษะในการร่วมมือและประสานงานดีขึ้น

จินตนา ศิริธัญญรัตน์ (2560: 88) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้

3 ประการ คือ

1. สมาชิกกลุ่มมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เหตุผลดีขึ้นและคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

2. ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจใส่ใจผู้อื่นมากขึ้น เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ความหลากหลาย การประสานสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม

3. ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น การเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นนอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียด และความผันแปรต่าง ๆ

จากการศึกษาประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาทักษะการคิดและกระบวนการอื่น ๆ เช่น การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้ และยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอันเกิดจากการทำงานร่วมกันกับสมาชิกคนอื่น ๆ สร้างความคงทนในการเรียนรู้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเมื่อนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนได้จากการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นจะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อตนเอง ครู เพื่อนและโรงเรียน

6. การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3

6.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์หรือเทคนิคการติดต่อภาพ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่คิดขึ้นโดย Elliot Aronson และคณะที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการร่วมกันปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันและกันและกันทางสังคมของสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำงาน (วิชรา เล่าเรียนดี, 2547: 1) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความร่วมมือและการถ่ายทอดความรู้ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการไปศึกษา ค้นคว้าข้อมูลในส่วนที่ตนได้รับมอบหมาย และกลับมาถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกคนอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม และจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 เป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากเทคนิคจิ๊กซอว์ตามแนวความคิดของ Aronson ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือและพึ่งพากันในกลุ่มมากขึ้น การจัดกิจกรรมของเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 เหมือนขั้นตอนการจัดกิจกรรมของจิ๊กซอว์ทุกประการแต่เพิ่มขึ้นขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนรู้ โดยผู้สอนจะนำคะแนนของผู้เรียนทุกคนในกลุ่มบ้าน มารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม (ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ, 2545: 35) นั่นคือ สมาชิกทุกคนมีโอกาสได้คะแนนผลสำเร็จเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนสอบที่ต่างกัน เทคนิคจิ๊กซอว์และเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 จะมีกลุ่มนักเรียนคละความสามารถเช่นเดียวกัน มีสมาชิกกลุ่มกลุ่มละ 5-6 คน สมาชิกในกลุ่ม 1 คนของแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานหรือสาระให้ศึกษาค้นคว้า จากนั้นสมาชิกที่ได้รับมอบหมายงานแต่ละกลุ่มจะมารวมกันเป็นกลุ่ม “เชี่ยวชาญ” (Expert Group) มีการศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กันและกัน จนสามารถเข้าใจทุกเรื่อง แล้วกลับไปสอนหรืออธิบายให้กลุ่มของตนเองฟัง ต่อจากนั้นครูจะทดสอบเป็นรายบุคคล คิดคะแนนเฉลี่ยรวมเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้พัฒนาคะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัลเป็นการชมเชยยกย่อง ประกาศผลงาน เป็นต้น (Slavin 1990, อ้างถึงใน วัชรา เล่าเรียนดี, 2555: 172)

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ที่ได้รับการพัฒนาโดย Robert J. Stahl เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 (Stahl, 1994: 134) โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ของเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกับจิ๊กซอว์ 2 แต่ในเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 นั้น หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มบ้าน (Home Group) แล้วครูจะต้องดำเนินการตรวจสอบหรือทบทวนเนื้อหาความรู้ของนักเรียน หรือค้นหา/ตรวจสอบคำตอบของคำถามอีกครั้ง ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลและนำคะแนนของสมาชิกกลุ่มบ้านที่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่มบ้าน

6.2 ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน ผู้เรียนทุกคนจะได้รับมอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเพื่อให้ผู้เรียนในทุกระดับความสามารถ สามารถเรียนรู้ร่วมกันจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ภูวิภาตาวรรณ (2544: 21) กล่าวว่า เทคนิคการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ง่าย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกถึงความรับชอบที่ตนมีต่อกลุ่ม โดยการแต่งตั้งให้ผู้เรียนแต่ละคนเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ (Expert)” ในแต่ละสาขาที่มอบหมายและ “ผู้เชี่ยวชาญ (Expert)” นั้นต้องมาสอนเพื่อนคนอื่น ๆ ในทีมที่ตนรู้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรืองและคณะ (2545: 34) กล่าวว่า การสอนแบบจิ๊กซอว์ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยที่ผู้เรียนแต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ศศิธร เวียงวะลัย (2556: 134) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการต่อภาพความคิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือและพึ่งพากัน ในกลุ่ม มีการแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-6 คน แต่ละกลุ่มจัดผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Group) สมาชิกของแต่ละกลุ่มแยกไปศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้อ่านในกลุ่มผู้มีประสบการณ์ (Expert Group) จนเกิดความเข้าใจแล้วนำความรู้ไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มบ้าน (Home Group) ฟัง

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ของนักวิชาการ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” โดยสมาชิกแต่ละคนจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการศึกษาความรู้ในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกันเรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” และนำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม

6.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

กระบวนการจัดการเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 และเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อผลสำเร็จของงาน และส่งเสริมให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มได้รับผิดชอบในหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถของตน เมื่อผู้เรียนสามารถทำงานได้ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

ธีรพัฒน์ ฤทธิทอง (2545: 165-167) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ไว้ดังนี้

1. ครูจัดแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนเป็นเนื้อหาย่อย เท่ากับจำนวนสมาชิกในกลุ่มของนักเรียนอาจจัดทำเป็นบทเรียนหน้าเดียวก็ได้
2. ครูจัดกลุ่มนักเรียนกลุ่มละประมาณ 4 คน โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความรู้ความสามารถที่ต่างกัน กลุ่มนี้จะป็นกลุ่มประจำ (Home Group)

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าหัวข้อย่อยของเนื้อหา คนละ 1 หัวข้อ ให้อ่านตามความยาวของเนื้อหา (แต่ไม่ควรให้เวลามากเกินไป) เช่น ในกลุ่ม A มีสมาชิก A1 A2 A3 และ A4

A1 ศึกษาเฉพาะหัวข้อ 1

A2 ศึกษาเฉพาะหัวข้อ 2

A3 ศึกษาเฉพาะหัวข้อ 3

A4 ศึกษาเฉพาะหัวข้อ 4

4. นักเรียนอ่านหัวข้อเรื่องเดียวกันมารวมเป็นกลุ่มชั่วคราว หรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) เพื่อร่วมกันอภิปราย ซักถามและทำกิจกรรมร่วมกัน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเรื่องนั้นที่ชัดเจนยิ่งขึ้น (อาจใช้ใบงานเพื่อแนะนำการทำกิจกรรมของกลุ่มนี้ได้)

ถ้ามีกลุ่มประจำ 4 กลุ่ม คือ A B C D

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 1 สมาชิก คือ A1 B1 C1 D1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 2 สมาชิก คือ A2 B2 C2 D2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 สมาชิก คือ A3 B3 C3 D3

5. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วางแผนมอบหมายภารกิจที่กลุ่มจะต้องทำเช่น

ใครเป็นประธาน

ใครอ่านคำสั่ง คำชี้แจง คำถาม

ใครหาคำตอบ / เหตุผล / คำอธิบาย

ใครสรุป / ตรวจสอบคำถาม

(นักเรียนควรจะได้หมุนเวียนกันปฏิบัติภารกิจในข้อ 5 จนครบทุกคนหรือจนกระทั่งทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจในเนื้อหาหัวข้อนั้น)

6. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกตัวกลับไปกลุ่มเดิมของตน (กลุ่มประจำ) แล้วผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมในข้อ 5 ให้เพื่อนฟัง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์ 2

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เพราะการนำคะแนนสมาชิกทุกคนในกลุ่มคิดเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่ม คะแนนของสมาชิกทุกคนมีผลต่อกัน จะทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจะทำให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมากยิ่งขึ้น

วัชรา เล่าเรียนดี (2555 : 174) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และแจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนที่เป็นเป้าหมายในการสอนแต่ละครั้ง ทบทวนความรู้เดิมหรือมโนคติที่จำเป็นในการเรียนความรู้ใหม่ แนะนำระเบียบการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในการช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และบรรลุตามเป้าหมาย

2. ขั้นการสอน เป็นการเสนอหัวข้อเรื่องในการเรียนแก่ผู้เรียน โดยการเตรียมเนื้อหาและสื่อการสอนที่เหมาะสมประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงหลักการ มโนคติความคิดรวบยอดของการเรียนรู้ในแต่ละครั้งก่อน โดยการใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อภิปราย สาธิต การใช้คำถาม กรณีตัวอย่าง ข่าวและ เหตุการณ์สำคัญ

3. ขั้นตอนการศึกษากลุ่มย่อย ครูแบ่งหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาออกเป็นประเด็นย่อย เพื่อให้ให้นักเรียนทราบว่า ตนศึกษาหัวข้อใดแล้วให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนแยกไปศึกษาร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่สนใจในหัวข้อเดียวกันให้เข้าใจอย่างแจ่มชัด จนสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ จากนั้นให้กลับมากลุ่มเดิมอธิบายเนื้อหาที่ตนเองไปศึกษาให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเข้าใจ โดยผลัดกันอธิบาย

4. ขั้นการทดสอบย่อย ผู้เรียนจะต้องได้รับการทดสอบย่อยจากการทำแบบทดสอบ และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งในการทดสอบผู้เรียนทุกคนจะทำข้อสอบตามความสามารถของตน โดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและกลุ่ม ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบคะแนนที่สอบได้พื้นฐาน (Base Score) โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะทำได้หรือไม่จะขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อน หรือไม่ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยกลุ่มหรืออาจจะไม่ได้เลยถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนฐานเกิน 10 คะแนน

5. การยกย่องกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ กลุ่มจะได้รับรางวัลเมื่อคะแนนถึงเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้ โดยกำหนดรางวัล ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่คำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่มีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกได้ทำหน้าที่เป็นผู้นำและผู้ตาม เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านที่นักเรียนถนัด ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ไว้ดังนี้

Stahl (1994: 134) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 สามารถสรุปได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ซึ่งจะเรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Group) และมอบหมายงานให้กับสมาชิกกลุ่มบ้าน

2. สมาชิกกลุ่มบ้านที่ได้รับมอบหมายงาน ออกไปศึกษาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายงานในหัวข้อเดียวกัน ซึ่งจะเรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ”

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้าสู่กลุ่มบ้าน และนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญถ่ายทอดให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ของกลุ่มบ้าน

4. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยการทดสอบสั้น ๆ การใช้คำถามพัฒนาการคิดเพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้เรียน ก่อนที่สมาชิกกลุ่มบ้านจะร่วมกันทบทวนบทเรียน/แบบทดสอบอีกครั้ง (ร่วมกันค้นหา ตรวจสอบคำตอบจากตำราเรียน, ทบทวนเนื้อหาเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนอีกครั้ง)

5. ทดสอบผู้เรียนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของสมาชิก “กลุ่มบ้าน” มาคิดคำนวณเป็นคะแนนของกลุ่ม

Tria, Syafri and Dahnilyah (2012: 5) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ไว้ดังนี้

1. ครูอธิบาย ทำความเข้าใจในกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3

2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มโดยละความสามารถของผู้เรียนเป็น เก่ง กลาง อ่อน ซึ่งจะเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group)

3. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยสมาชิกในแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานในหัวข้อที่แตกต่างกัน

4. สมาชิกแต่ละกลุ่มที่ได้รับมอบหมายงานในหัวข้อเดียวกัน มารวมกลุ่มกันศึกษาปรึกษาหารือกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)

5. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแยกย้ายกับเข้าสู่กลุ่มบ้าน แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษามา กับสมาชิกภายในกลุ่มบ้าน

6. ครูทบทวนกระบวนการ ทบทวนเนื้อหาความรู้ให้กับนักเรียน

7. ครูประเมินผลนักเรียน

นอกจากนี้ Holliday (2002: 4) ได้สรุปและเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 และเทคนิคจิ๊กซอว์ 3

Jigsaw	Jigsaw 2	Jigsaw3
1. แต่ละกลุ่มมอบหมายงานให้สมาชิกกลุ่ม (Home Group)	1. แต่ละกลุ่มมอบหมายงานให้สมาชิกกลุ่ม (Home Group)	1. แต่ละกลุ่มมอบหมายงานให้สมาชิกกลุ่ม (Home Group)
2. สมาชิกแยกย้ายศึกษาเนื้อหาพร้อมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้เนื้อหาเดียวกัน เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)	2. สมาชิกแยกย้ายศึกษาเนื้อหาพร้อมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้เนื้อหาเดียวกัน เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)	2. สมาชิกแยกย้ายศึกษาเนื้อหาพร้อมกับสมาชิกกลุ่มอื่นที่ได้เนื้อหาเดียวกัน เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้กับสมาชิกภายในกลุ่มบ้าน (Home Group)	3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้กับสมาชิกภายในกลุ่มบ้าน (Home Group)	3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) กลับเข้ากลุ่มบ้าน (Home Group) และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้กับสมาชิกภายในกลุ่มบ้าน (Home Group)
4. ทำแบบทดสอบย่อยและคิดคะแนนเป็นรายบุคคล	4. ทำแบบทดสอบย่อยและคิดคะแนนรายบุคคล แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม	4. แต่ละกลุ่มทบทวนเนื้อหาความรู้
		5. ทำแบบทดสอบย่อยและคิดคะแนนรายบุคคล แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่ม

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ของเทคนิคจิ๊กซอว์ทั้ง 3 รูปแบบ มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เทคนิคจิ๊กซอว์จะแตกต่างจากเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 อยู่ 2 กระบวนการ คือ ในเทคนิคจิ๊กซอว์นั้น ไม่มีกระบวนการทบทวนเนื้อหาและแตกต่างกันในขั้นของการประเมินผล ซึ่งเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 จะใช้กระบวนการวัดประเมินผลเช่นเดียวกับเทคนิคจิ๊กซอว์ 2

7. เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด

เทคนิคการใช้คำถามเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้สอนกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ให้นักเรียน กระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบที่ต้องการ อีกทั้งยังเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้

7.1 ความหมายของคำถาม

คำถาม หรือ การถาม เป็นสิ่งที่เราต้องพบเจอในชีวิตประจำวันอยู่ทุกวัน มนุษย์ ต้องการแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ไม่รู้หรือสิ่งที่ต้องการคำตอบ ในการจัดการเรียนรู้คำถามมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะคำถามจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด นำมาสู่การเรียนรู้และกระบวนการแก้ไขปัญหา ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำถามไว้ดังนี้

Weigand & Cunningham 1977 (อ้างถึงใน ชนิด อินทะกนก, 2559: 23) กล่าวว่า คำถาม คือ ข้อความที่ผู้ถามต้องการได้คำตอบจากผู้ถูกถาม ซึ่งคำถามเป็นเครื่องเร้าความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นและความคิดของนักเรียน

ฉันทูทอง (2554: 137) กล่าวว่า การตั้งคำถามเป็นสิ่งที่คุณครูสามารถใช้กระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการที่จะหาคำตอบให้ได้ และนำไปสู่การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถตั้งคำถามได้ด้วยตนเอง เพื่อค้นหาคำตอบที่ตนเองสนใจใคร่รู้

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2542: 21) กล่าวว่า คำถาม คือ ยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากระบวนการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความเข้าใจและสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนรู้ การคิดและการสอน

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556: 325) กล่าวว่า การถาม (Questioning) คือ ยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญก่ให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการคิด การคิดและการสอนถามเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาการคิดใหม่ ๆ กระบวนการถามจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดทำความเข้าใจให้กระจ่าง ได้ข้อมูลย้อนกลับทั้งด้านการเรียนการสอน ก่อให้เกิดยุทธศาสตร์การทบทวน ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความท้าทาย

จากการศึกษาความหมายของคำถาม สรุปได้ว่า คำถาม คือ กระบวนการหรือวิธีที่ต้องการได้มาซึ่งคำตอบ เพื่อกระตุ้นหรือสร้างความสนใจของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน

7.2 ประเภทของคำถาม

ประเภทของคำถามสามารถจำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ได้หลากหลาย การจำแนกคำถามตามลำดับชั้นพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากนักการศึกษาและนำมาใช้ในการจำแนกประเภทของคำถาม ดังนี้

อาภรณ์ ใจเพียง (2550: 183) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของคำถามตามระดับชั้นของการใช้ความคิดในระดับพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ตามแนวคิดของเบนจามิน บลูม (Benjamin Bloom) จะได้เป็น 6 ประเภท เรียงตามลำดับความคิดต่ำสุด ได้ดังนี้

1. ถามความรู้ (Knowledge) เป็นคำถามที่มีคำตอบแน่นอน งามเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง คำจำกัดความ คำศัพท์ กฎ ทฤษฎี
2. ถามความเข้าใจ (comprehension) เป็นคำถามที่ต้องใช้ความรู้ความจำมาประกอบเพื่ออธิบายด้วยคำพูดของตนเอง เป็นการถามที่สูงกว่าถามความรู้
3. ถามการนำไปใช้ (application) เป็นคำถามที่นำความรู้และความเข้าใจไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่
4. ถามการวิเคราะห์ (analysis) เป็นคำถามที่ให้จำแนกแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยส่วนย่อยอะไรบ้าง โดยอาศัยหลักการ กฎ ทฤษฎี ที่มาของเรื่องราว หรือเหตุการณ์นั้น
5. ถามการสังเคราะห์ (synthesis) เป็นคำถามที่ใช้กระบวนการคิด เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยๆ ขึ้นเป็นหลักการหรือแนวคิดใหม่
6. ถามการประเมินผล (Evaluation) เป็นคำถามที่ให้ผู้เรียนตีคุณค่าโดยใช้ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็นในการกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินค่าสิ่งเหล่านั้น

ฉันทอง (2554: 137) ได้แบ่งประเภทของคำถามตามลำดับชั้นพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom ได้ 6 ประเภทดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) ความสามารถในการจำได้
2. ความเข้าใจ (comprehension) ความสามารถในการแปลความอธิบายความหมาย
3. การนำไปใช้ (application) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ข้อมูล ทฤษฎี
4. การวิเคราะห์ (analysis) ความสามารถในการแยกแยะออกเป็นส่วนสร้างความสัมพันธ์
5. การสังเคราะห์ (synthesis) ความสามารถในการนำส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปใหม่
6. การประเมินผล (Evaluation) ความสามารถในการตัดสินประเมินค่า

จินตนา ศิริธัญญารัตน์ (2560: 160) ได้แบ่งประเภทของคำถามตามระดับขั้นการใช้ความคิดในพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom โดยแบ่งคำถามได้ 6 ประเภท โดยเรียงลำดับจากการคิดต่ำสุด ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) ด้านความรู้ความสามารถในการจำ การระลึกได้ถึงข้อมูลที่เรียนไปแล้ว คำถามประเภทความรู้ จึงมีคำตอบเดียว เพราะเป็นการถามข้อเท็จจริง คำถามที่ใช้ประกอบด้วย คำต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน มากน้อยเท่าไร ให้บอกอธิบาย เป็นต้น

2. ความเข้าใจ (comprehension) หมายถึง ความสามารถในการบอก การอธิบาย ความหมายเรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ คำที่ใช้ในการทำ ความเข้าใจ เช่น อธิบาย พรรณนา ทำทนาย ระบุความแตกต่าง ให้แปลความตีความหมาย และขยายความเป็นต้น

3. การนำไปใช้ (application) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่ไม่คุ้นเคย คำที่ใช้ในการถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ เช่น ให้สาธิต ให้ประยุกต์ ให้แสดง ให้ตรวจสอบ ให้ขยายความ ให้จำแนก ให้ทดลองเป็นการกระตุ้นให้นักเรียน นำความรู้ไปใช้

4. การวิเคราะห์ (analysis) หมายถึง ความสามารถในการแจกแจง แยกแยะ แยกย่อย การทำให้นักเรียนใช้ความคิดมากขึ้น เป็นส่วนย่อยของข้อมูลความรู้ คำถามที่ใช้เกี่ยวกับการให้ วิเคราะห์ เช่น อะไรคือความแตกต่าง อะไรคือความคล้ายคลึงกัน อะไรคือตัวร่วม เช่น ให้วิเคราะห์ ให้เปรียบเทียบ ให้แยก เป็นต้น

5. การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวมส่วนย่อยเป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นสิ่งใหม่ โดยใช้ความรู้และทักษะที่มีอยู่เดิมเชื่อมโยงส่วนย่อยให้เป็นแบบแผนใหม่ สิ่งใหม่ คำถามที่ใช้ถามสังเคราะห์ เช่น ให้เชื่อมโยง ให้จัดใหม่ ให้ชี้แทน สร้าง หรือให้ออกแบบ เป็นต้น

6. การประเมินผล (Evaluation) การตัดสินให้คุณค่าสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เรื่องใด เรื่องหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิด คำที่ใช้ในการถามให้ประเมินผล เช่น ตัดสิน วิจารณ์ สรุป เปรียบเทียบ หรือสรุปผล นักเรียนได้ใช้ความคิดมากที่สุด รวมทั้งใช้ข้อมูลจากขั้นต้น

จากการศึกษาของคำถามข้างต้น สรุปได้ว่า คำถามเมื่อแบ่งตามระดับขั้นการใช้ความคิดพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom จะสามารถแบ่งคำถามได้ 6 ประเภท คือ 1) ถามความรู้ ความสามารถในการจดจำ 2) ถามความเข้าใจ การอธิบาย การแปลความ 3) ถามการนำไปใช้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องต่าง ๆ 4) ถามการวิเคราะห์ ความสามารถแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย 5) ถามการสังเคราะห์ ความสามารถในการประกอบส่วนย่อยให้เป็นเรื่องราว และ 6) ถามการประเมินผล การตัดสินประเมินค่า

7.3 ลักษณะการตั้งคำถามที่ดี

คำถามมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน กระตุ้นความสนใจให้นักเรียนอยากที่จะค้นหาคำตอบ การตั้งคำถามจึงเป็นสิ่งที่ควรครุควรไตร่ตรองอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะคำถามที่ดี ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 187) กล่าวว่า ในการถามคำถามแต่ละครั้งผู้สอนควรคำนึงถึง ข้อต่อไปนี้

1. เป็นคำถามที่ตรงประเด็น ควรถามให้เฉพาะเจาะจง กระชับและชัดเจน
2. ใช้ภาษาที่ง่ายแก่การเข้าใจ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกับความต้องการของผู้สอน
3. ถ้าผู้เรียนตอบถูก ควรมีการเสริมกำลังใจ และถ้าต้องไม่ถูก ควรเสริมแรงกระตุ้นให้พยายามต่อไป
4. ถ้าไม่มีคำตอบ ควรถามใหม่ ใช้คำถามที่ง่ายขึ้น หรืออธิบายขยายความ ทำให้ผู้เรียนได้แนวทางในการตอบ
5. ใช้คำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา วย สติปัญญา ของผู้เรียน
6. ควรกระตุ้นผู้ที่ไม่สนใจตอบคำถาม ให้มีส่วนร่วมในการคิดตอบด้วย
7. ใช้คำถามให้กลมกลืนกันไปในขั้นตอนต่าง ๆ ของการสอน เป็นการถามที่ถูกต้องจังหวะและโอกาส

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555: 17) กล่าวว่า ในการตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบแต่ละครั้งผู้สอนต้องอาศัยหลักในการตั้งคำถามที่ดี ซึ่งคำถามที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ชัดเจน คำถามที่ดีต้องมีความชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าต้องการถามอะไร
2. เข้าใจง่าย คำถามที่ดีต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
3. สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน คำถามที่ดีต้องมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน เรื่องราว เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน
4. หลากหลาย คำถามที่ดีต้องมีหลายประเภท กลมกลืนกับเรื่องราวกิจกรรม และเร้าความสนใจ
5. มีคุณค่า คำถามที่สร้างขึ้นต้องมีคุณค่าและเร้าให้อยากตอบ
6. ปลายเปิด คำถามที่ดีควรเป็นแบบปลายเปิด เพราะจะทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะตอบ
7. ได้คิด คำถามที่ดีควรให้ผู้เรียนได้คิด ได้บรรยาย อธิบายเหตุผล ว่าทำไม เพราะเหตุใด หรือได้ประเมินค่าสิ่งที่เรียนรู้ ผู้ถามต้องพยายามหลีกเลี่ยงคำถามที่ต้องการคำตอบเดียวว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”
8. พัฒนาสมอง คำถามที่ดีต้องสามารถให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางสมองได้ดีขึ้น

9. กระชับ คำถามที่ดีควรสั้น กระชับ และชัดเจนที่สุด

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ (2559: 170) กล่าวว่า ลักษณะของคำถามที่ดี มีดังนี้

1. ควรเป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเราให้อยากตอบ
2. เป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาเหตุผล เปรียบเทียบและประเมินค่านอกเหนือจากการถามความรู้และข้อเท็จจริงพื้นฐาน
3. เป็นคำถามที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
4. ข้อความที่ใช้ตั้งคำถามต้องชัดเจน กระชับรัดกุม และไม่กำกวม

จากลักษณะของคำถามที่ดีข้างต้น สรุปได้ว่า คำถามที่ดีจะต้องเป็นคำถามที่ชัดเจน ตรงประเด็น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ต้องการหาคำตอบ ซึ่งคำถามนั้น ควรจะมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนและเป็นคำถามที่อยู่ในขั้นสูงกว่าคำถามประเภทความรู้ความจำ

7.4 บทบาทของผู้สอนในการถาม

ผู้สอน มีบทบาทสำคัญในการนำคำถามมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในฐานะผู้ตั้งคำถามและฐานะของผู้ตอบคำถาม ดังนั้นการใช้คำถามจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2542: 22-24) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการใช้คำถามไว้ดังนี้

1. ควรเริ่มต้นตั้งคำถามระดับความจำหรือความเข้าใจ ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถตอบได้อย่างถูกต้องก่อน เมื่อผู้เรียนตอบถูก ผู้สอนควรแสดงความชื่นชมทันทีด้วยคำพูด หรือใช้ภาษาท่าทาง เช่น พยักหน้า ยิ้มให้ สัมผัส หรือเดินเข้าไปหาผู้ที่ตอบถูก ก่อนที่จะเริ่มคำถามในระดับที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้สอนไม่ควรดูหรือตำหนิผู้เรียนที่ตอบคำถามไม่ถูกต้องหรือตอบไม่ตรงประเด็น เนื่องจากการตำหนิดังกล่าว จะทำให้เกิดความอับอาย และส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจตามมา ในกรณีเช่นนี้ ผู้สอนควรเปลี่ยนคำถามใหม่ให้ง่ายขึ้น

2. เมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จมากในการตอบคำถาม ผู้สอนควรช่วยผู้เรียนให้ตอบได้ โดยอาจใช้วิธีการต่อไปนี้

- 2.1 หยุดสักครู่ ให้ผู้เรียนได้มีเวลาคิดหาคำตอบ
- 2.2 แนะนำคำตอบให้เล็กน้อย
- 2.3 ทวนคำถามซ้ำ
- 2.4 เปลี่ยนวิธีการถามโดยใช้ถ้อยคำใหม่ที่เข้าใจง่ายขึ้น
- 2.5 ตั้งคำถามเพิ่มเติม
- 2.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานหรือหาคำตอบ
- 2.7 ลดระดับคำถามที่อาจจะยากเกินไป

3. ถามให้ทั่วถึงทุกคน แนวทางที่ดีที่สุดคือการถามทั้งชั้นเรียน ผู้เรียนแต่ละคนควรเข้าใจว่า ตนเองถูกคาดหวังให้ตอบคำถาม ผู้สอนไม่ควรแสดงสัญญาณหรือท่าทีใด ๆ ว่าผู้เรียนคนใดควรจะตอบคำถามนั้น ผู้เรียนจะร่วมมือในการเรียนเต็มที่เมื่อรู้ว่าตนเองมีส่วนในการเรียนรู้สิ่งสำคัญ คือ ต้องทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวตลอดเวลา คำถามแต่ละคำถามควรให้ผู้เรียนที่มีความสนใจในชั้นเรียนเป็นผู้ตอบ

4. ควรเพิ่มระดับความยากของคำถามขึ้นตามลำดับ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดในระดับ วิเคราะห์หาคำตอบได้ ครูจึงต้องพัฒนาการตั้งคำถามอย่างเป็นระบบ

5. สร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยการใช้ยุทธศาสตร์การตั้งคำถาม เช่น

5.1 สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายในชั้นเรียนและกระตุ้นชั้นเรียนให้ศึกษาค้นคว้า การตั้งคำถาม

5.2 ครูพูดให้น้อยลงแต่ตั้งคำถามให้มากขึ้น

5.3 ตั้งคำถามที่ผู้เรียนสามารถใช้คำตอบแบบใช้ความคิดเห็นส่วนตัวให้มาก

5.4 ลดคำถามประเภทที่ตอบแค่ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

5.5 อย่าปล่อยให้เกิดความเงียบในชั้นเรียน

7.5 ประโยชน์ของคำถาม

คำถามมีความสำคัญในการกระตุ้นความสนใจ ความรู้ ความคิดของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 182) กล่าวว่าเมื่อพิจารณาประโยชน์ของคำถามทุก ๆ ด้าน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมทักษะทางการคิดให้แก่ผู้เรียน
2. เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว สนใจเรียนดีขึ้น
3. ช่วยขยายความคิดและแนวทางในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
5. เพื่อเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
6. ปลุกฝังนิสัยรักการค้นคว้า เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ได้รับ
7. ใช้วัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 74) กล่าวถึงประโยชน์ของคำถาม ไว้ดังนี้

1. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น
2. ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกคิดหาคำตอบ เป็นการฝึกกระบวนการในการคิด
3. ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์ที่แจ่มชัดและกว้างขวางขึ้น

4. เป็นการเน้นสิ่งที่สำคัญของเรื่องที่เรียน
 5. เป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการในลักษณะต่าง ๆ ในเรื่องที่สอนไปแล้ว ว่ามีใครที่ยังไม่เกิดการเรียนรู้ หรือมีความจำความเข้าใจที่ผิด ๆ จะได้ดำเนินการแก้ไขได้ถูกต้อง
 6. ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนไปแล้วและสรุปเนื้อหาสาระที่ได้เรียนไปแล้วทั้งหมด
 7. ทำให้ทราบแนวความคิด เจตคติของผู้เรียน
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556: 325-326) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้คำถามในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้
1. กระตุ้น ระวังให้นักเรียนเกิดความสนใจ
 2. นำเด็กเข้าสู่ปัญหาใหม่ที่น่าสนใจ
 3. ช่วยให้ผู้เรียนได้เน้นเนื้อหาในบทเรียน
 4. ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง
 5. ครูสามารถตรวจสอบและรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของนักเรียน ทำให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เรียนใหม่ให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม
 6. เสริมสร้างความสามารถทางความคิดและตัดสินใจ
 7. ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดและค้นหาข้อมูล
 8. พัฒนาความคิดรวบยอดของนักเรียน
 9. ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม
 10. ช่วยให้ผู้เรียนประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนและเป็นการประเมินผลการเรียนการสอน
 11. ทำให้ครูได้รู้จักนิสัยส่วนตัว ความรู้สึกนึกคิด ภูมิหลังของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียน
 12. ทบทวนหรือสรุปสิ่งที่เรียนมาแล้ว
 13. ขยายแนวคิด แนวทางในการเรียนรู้ เพื่อช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ เกิดการอภิปรายขยายผลต่อเนื่อง

จากการศึกษาประโยชน์ของการใช้คำถามสรุปได้ว่า การใช้คำถามในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียนให้สนใจเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นวิธีการฝึกฝนทักษะกระบวนการคิด ทบทวนความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ทำให้ผู้สอนรู้พื้นฐานความเข้าใจของผู้เรียนรายบุคคล ประเมินผลตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักค้นหา

ข้อมูล วิธีการที่ได้มาซึ่งคำตอบ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ ขยายความคิดของผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด ผู้วิจัยได้ศึกษางาน 2 กลุ่ม คือ 1) งานวิจัยในประเทศ และ 2) งานวิจัยต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

8.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

การศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย พบว่า มีผู้วิจัยนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยให้สูงขึ้น ซึ่งมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังต่อไปนี้

ถนิมรักษ์ ชูชัยมงคล (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทย 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน อยู่ในระดับมากที่สุด

จุฬาลักษณ์ คชาชัย (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดนางสาว

(ถาวรราชบุรุษบำรุง) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังเรียนวรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทย ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยตามทฤษฎี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านโดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

รณชัย จันทร์แก้ว (2559) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค ผังกราฟิกที่มีต่อ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียน วรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2558 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวรรณคดีไทย และแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค ผังกราฟิก มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิก มีความคงทน ในการเรียนวรรณคดีไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ปิยนุช แหวนเพชร (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ ความคิด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิค การใช้แผนที่ความคิด 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนจุฬารามราชวิทยาลัย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนวรรณคดี และ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิค

การใช้แผนที่ความคิด สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นเรศ ทองอินทร์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้ เทคนิคคำถามแบบ RCA การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี ตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านร่วมกับการ ใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์การเรียนเรียนวรรณคดีไทย แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน วรรณคดีไทยตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการ เรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตอบสนองของผู้อ่านร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA โดยรวมอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์

การศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ พบว่า มีผู้วิจัยนำเทคนิคจิ๊กซอว์มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำเทคนิคจิ๊กซอว์ใช้ร่วมกับ วิธีการสอนอื่น ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังต่อไปนี้

ปริญญา ปันสุวรรณ (2553) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียน วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติกลุ่มตัวอย่างใน การวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อำเภอเมือง

นครปฐม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อิสริย์ น้อยมีง (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำ ในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย ก่อนและหลังเรียน 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 40 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่อง การสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ปนัดดา ใจสุทธิ์ (2558) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิค จิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

นพดล แสงทอง (2562) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อการทำงานร่วมกันสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เปรียบเทียบผลของการทำงานร่วมกันก่อนและหลังเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ 3) เปรียบเทียบผลของการทำงานร่วมกันหลังเรียนของกลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์กับกลุ่มที่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ จำนวนกลุ่มละ 20 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นภาพรวมในระดับมากที่สุด 2) กลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการทำงานร่วมกันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) กลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการทำงานร่วมกันหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 4) กลุ่มผู้เรียนที่ใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์มีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการร่วมมือ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการร่วมมือ พบว่ามีผู้วิจัยได้นำทักษะการร่วมมือมาใช้ร่วมกับวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังนี้

พงษ์กรณ์ วีรพิพรรณ (2554) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบจิ๊กซอว์มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ประภาสิณี ปิงใจ (2555) ได้ศึกษา การใช้โมเดลกราฟฟิติที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิตินักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติมีทักษะการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 4) กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิติมีทักษะการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ณัฐกาญจน์ อนันทรารวัน (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ จำนวน 28 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมมี 8 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม บทบาทครู และบทบาทนักเรียน จากการทดลองใช้รูปแบบนักเรียนมีทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือและมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนศิลปะที่สูงขึ้น 2) ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียนรวม พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนระยะที่ 3 เพิ่มขึ้นจากระยะที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลงานศิลปะที่ทำร่วมกันเป็นกลุ่มสูงกว่าผลงานที่ทำเป็นรายบุคคล 3) นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการด้านทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้คำถามพัฒนาการคิด

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด พบว่ามีผู้วิจัยได้นำคำถามพัฒนาการคิดไปใช้ร่วมกับวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังนี้

ชนัด อินทะกนก (2559) ได้ศึกษา ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐาน ร่วมกับการใช้คำถามแบบสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐานร่วมกับการใช้คำถามแบบสืบสอบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนการสอนทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐานร่วมกับการใช้คำถามแบบสืบสอบมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐานร่วมกับการใช้คำถามแบบสืบสอบมีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิทยาศาสตร์หลังเรียนไม่แตกต่างกับนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการเรียนการสอนแบบทั่วไป

ทศพร ศรีแสง (2560) ได้ศึกษา เรื่อง ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการอ่านจับใจความ ที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการใช้คำถามระดับสูงในการอ่านจับใจความที่มีต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2560 จำนวน 64 คน กลุ่มทดลอง 32 คน กลุ่มควบคุม 32 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำถามระดับสูงมีความตระหนักในความเป็นไทยหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Tria, Syafri and Dahnilsyah (2006) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้ โดยพบว่าการจัดการเรียนรู้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์การอ่านอยู่ที่ 50.8 หลังการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นที่ 70.4

Doymus (2008) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ในการจัดการเรียนรู้เรื่องสมมูลเคมี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 68 คน ระหว่างเรียนในรายวิชาเคมีตั้งแต่ 2005 – 2006 ของมหาวิทยาลัยอตาเติร์ค (Ataturk University) จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 36 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 32 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเอ สถานะของสมมูลเคมีและลักษณะ ปริมาณของสมมูลเคมี กลุ่มบี ค่าความสัมพันธ์ของสมมูลเคมี กลุ่มซี เจื่อนโซของสมมูลเคมี ตามหลัก ของเลอ ชาเตลิเอ (Le chatelier) และกลุ่มดี การคำนวณค่าคงที่ของสมมูลเคมี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Sahin (2011) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ที่มีต่อผลสำเร็จของการเขียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 กับการจัดการเรียนรู้ แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเขียนสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3

Maden (2011) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทักษะการเขียน และมุมมองของนักศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ กับวิธีการ สอนแบบดั้งเดิมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนและมุมมองของนักศึกษาที่มีต่อ เทคนิคจิ๊กซอว์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยอตาเติร์ค (Ataturk) จำนวน 70 คน ในภาควิชา การเรียนการสอนภาษาตุรกี ปีการศึกษา 2009 – 2010 แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 34 คน โดยใช้วิธีสอนแบบดั้งเดิม ส่วนกลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเรียนด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ช่วยสร้างความมั่นใจและ พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นและมีปฏิสัมพันธ์ทางการสนทนากับผู้อื่นมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาภาษาไทยทั้งสาระการอ่าน การเขียน หลักภาษาและวรรณคดี รวมถึงในรายวิชาอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการกิจกรรมด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถพัฒนาทักษะการร่วมมือ ของนักเรียนได้ ซึ่งจากงานวิจัยในประเทศยังไม่มีผู้นำเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีไทย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 โดยผู้วิจัยได้นำมาใช้ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องการ ได้มาซึ่งคำตอบ เพื่อกระตุ้นหรือเร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่สูงขึ้น และนอกจากนี้ พัฒนาทักษะ การร่วมมือของนักเรียนอีกด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด เป็นการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre - Experimental Research) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 13) แบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 2) เพื่อศึกษาทักษะการร่วมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดโดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและแสดงขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการวิจัย
 2. ขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 3. ขั้นการดำเนินการวิจัย
 4. ขั้นการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล
- รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการทดลองมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนวัดเกาะวังไทร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทยและการเรียนการสอนวรรณคดีไทย การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย การสร้างแบบสังเกตทักษะการร่วมมือ และการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

2. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้อง รวมนักเรียนทั้งสิ้น 72 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 6 แผน

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.3 แบบสังเกตทักษะการร่วมมือ

1.4 แบบสอบถามความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 6 แผน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม มาตราฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2.1.2 ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี และแนวทางการสอนวรรณคดีไทยและการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

2.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 คาบ โดยมีทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนอีก 2 คาบ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับการใช้
คำถามพัฒนาการคิด

แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	เนื้อหาสาระ	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
		ทดสอบก่อนเรียน	1
1	นิราศภูเขาทอง	เนื้อเรื่องนิราศภูเขาทอง	2
2	นิราศภูเขาทอง	คุณค่าด้านเนื้อหาและคุณค่าด้าน สังคมและวัฒนธรรมของวรรณคดี เรื่อง นิราศภูเขาทอง	2
3	นิราศภูเขาทอง	คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดี เรื่อง นิราศภูเขาทอง	2
4	กาพย์พระไชยสุริยา	เนื้อเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา	2
5	กาพย์พระไชยสุริยา	คุณค่าด้านเนื้อหาและคุณค่าด้าน สังคมและวัฒนธรรมของวรรณคดี เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา	2
6	กาพย์พระไชยสุริยา	คุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดี เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา	2
		ทดสอบหลังเรียน	1
รวมทั้งสิ้น			14

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เนื้อหาวรรณคดีไทย จำนวน 2 เรื่อง คือ เรื่องนิราศ
ภูเขาทอง และกาพย์เรื่อง พระไชยสุริยา แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระสำคัญ มาตรฐาน
ตัวชี้วัด เนื้อหา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความตรงของเนื้อหา

2.1.5 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 คน
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 1 คน และด้านการวัดและประเมินผล 1 คน (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)
เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำ
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective
Congruence : IOC) จากนั้นนำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่า IOC
(Index of Item Objective Congruence) พิจารณาตามเกณฑ์คะแนนดังนี้

+ 1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหา
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหา
- 1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหา

จากนั้นนำข้อมูลจากการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หากค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .50 ถือว่าสอดคล้องตามเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 – 1.00 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

ตารางที่ 6 รายการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	รายการปรับแก้
<p>ระบุวิธีการสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ ในขั้นของการสรุปให้ชัดเจน เช่น ถ้าม – ตอบ, แผนผัง, รูปภาพ</p>	<p>ผู้วิจัยได้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นดังกล่าวในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการระบุวิธีการสรุปความรู้ที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ลงไปในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p>
<p>แบบบันทึกการตั้งคำถาม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ควรระบุว่า ให้บันทึกคำถามและคำตอบพอสังเขป จากทั้งของตนเองและของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ - ควรระบุจำนวนคำถามที่แต่ละคนจะตั้ง เช่น 2 – 3 คำถาม - ควรระบุประเภทคำถามไว้ เช่น เพราะเหตุใด/หรือไม่/อย่างไร/อะไร/ใคร/เมื่อไหร่ โดยควรเป็นคำถามขั้นวิเคราะห์ ประเมินค่า 	<p>ผู้วิจัยปรับแก้คำชี้แจงแบบบันทึกการตั้งคำถามในแต่ละแผนการจัดการเรียน โดยการระบุชุดคำถามที่ทำให้แบบบันทึกการตั้งคำถามมีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น</p> <p>คำชี้แจง ให้นักเรียนผลัดกันตั้งคำถามและตอบคำถามจากเนื้อเรื่องวรรณคดีในราชกุษาทองตอนที่นักเรียนได้รับมอบหมายมาพอสังเขป เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันตอบคำถามอย่างน้อยคนละ 2 คำถาม โดยใช้คำถามขั้น</p>

ตารางที่ 6 รายการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	รายการปรับแก้
	วิเคราะห์หรือประเมินค่า (เพราะเหตุใด/อย่างไร/หรือไม่?)
ปรับปรุงข้อความเกณฑ์แบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	ผู้วิจัยได้แก้ไขข้อความ ในรายการประเมินความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับคุณภาพ 1 และ การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นในระดับคุณภาพ 1

2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว จำนวน 1 แผน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ซึ่งเป็นห้องที่มีความสามารถใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

2.1.7 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้และปัญหาที่พบจากการทดลองใช้ มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พบว่า การตั้งคำถาม และตอบคำถามในชั้นศึกษาเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหาว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามในลักษณะคล้ายคลึงกัน คำถามไม่หลากหลาย อาจทำให้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ดังนั้น ครูอาจมีข้อคำถามสำรองเพื่อให้นักเรียนร่วมกันตอบ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ตรงกันทั้งหมดและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำมาอภิปรายผลการทดลอง

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยแบบทดสอบในการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) จะเป็นข้อสรุปชุดเดียวกันแต่สลับข้อสลับตัวเลือก

2.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5: วรรณคดีและวรรณกรรม มาตราฐาน ท 5.1: เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2.2.2 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และวิธีการสร้างเครื่องมือผลทางการศึกษา

2.2.3 วิเคราะห์เนื้อหาและตัวชี้วัดเรื่องการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทย

2.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอรรณคดีไทยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ โดยกำหนดเนื้อหาของแบบทดสอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและระดับคำถามด้านพุทธิพิสัยของบลูม (จำนวนที่นำมาใช้ในการทดลอง 30 ข้อ) แต่ละข้อมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

2.2.5 นำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอรรณคดีไทย ตารางวิเคราะห์แบบทดสอบต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาความถูกต้องของข้อคำถาม จากนั้นปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ จากนั้นนำผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ IOC มากกว่า 0.50 แสดงว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.33 – 1.00 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค) ซึ่งการหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบมีปรนัยจำนวน 9 ข้อ ที่ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ตรงตามตัวชี้วัด ผู้วิจัยจึงปรับแก้คำถามและตัวเลือกของแบบทดสอบปรนัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความชัดเจนให้มากขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 7 การปรับแก้คำถามและตัวเลือกแบบทดสอบปรนัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อสอบเดิม	ข้อสอบใหม่
- ปรับลักษณะคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	“ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด คิดถึง บาทบพิตรอดิศร ไอ้ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น” จากบทประพันธ์ข้างต้น คำว่า บาทบพิตรอดิศรหมายถึงผู้ใด ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	“ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด คิดถึง บาทบพิตรอดิศร ไอ้ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น” จากบทประพันธ์ข้างต้น ข้อใดสรุปเนื้อหาได้ถูกต้อง ก. สุนทรภู่คิดถึงพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. สุนทรภู่คิดถึงพระบาทสมเด็จพระ

ตารางที่ 7 การปรับแก้คำถามและตัวเลือกแบบทดสอบปรนัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อสอบเดิม	ข้อสอบใหม่
- ปรับลักษณะคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	ค. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ง. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
- ปรับลักษณะคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	“ดูในวังยังเห็นทอพระอัฐิ ตั้งสติเต็มถวายฝ้ายกุศล ทั้งปิ่นเกล้าเจ้าพิภพจบสากล ให้ผ่องพันภัยพาลสำราญบูรินทร์”	“ดูในวังยังเห็นทอพระอัฐิ ตั้งสติเต็มถวายฝ้ายกุศล ทั้งปิ่นเกล้าเจ้าพิภพจบสากล ให้ผ่องพันภัยพาลสำราญ บูรินทร์”
- ปรับแก้ตัวเลือก ให้มีความชัดเจน	จากบทประพันธ์ข้างต้น นิราศภูเขาทอง แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลใด ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2 ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4	จากบทประพันธ์ข้างต้น สามารถสรุปยุคสมัยของเรื่อง นิราศภูเขาทองได้อย่างไร ก. แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ข. แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 ค. แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ง. แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4
- ปรับแก้ตัวเลือก ให้มีความชัดเจน	“ไอ้สามัญผ้นแปรไม่แท้เที่ยง เหมือนอย่างเอียงชายหญิง <u>ทิ้งวิสัย</u> นี่หรือจิตรคิดหมายมีหลายใจ ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่าพึงคิด” ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของบท ประพันธ์ข้างต้น ก. ความสวยงาม ข. ความรอบคอบ ค. ความไม่แน่นอน ง. ความจริงใจ	“ไอ้สามัญผ้นแปรไม่แท้เที่ยง เหมือนอย่างเอียงชายหญิง <u>ทิ้งวิสัย</u> นี่หรือจิตรคิดหมายมีหลายใจ ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่าพึงคิด” ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญของบท ประพันธ์ข้างต้น ก. ความสวยงามไม่ยั่งยืน ข. ความไม่แน่นอนของจิตใจ มนุษย์

ตารางที่ 7 การปรับแก้คำถามและตัวเลือกแบบทดสอบปรนัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อสอบเดิม	ข้อสอบใหม่
		<p>ค. ความไม่จริงใจมีอยู่ในตัวของทุกคน</p> <p>ง. ความรอบคอบเป็นคุณสมบัติสำคัญของทุกเพศ</p>
- ปรับลักษณะคำถาม	<p>นิราศภูเขาทองมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ด้านวรรณศิลป์ในด้านใด</p> <p>ก. การซ้ำเสียงของพยัญชนะต้นในทุก ๆ บท</p> <p>ข. การเล่นคำสัมผัสนอกที่ยากต่อการเลียนแบบ</p> <p>ค. การใช้โวหารเปรียบเทียบความยากลำบากในการเดินทาง</p> <p>ง. ใช้ความเปรียบให้เห็นภาพความทุกข์จากการจากนางอันเป็นที่รัก</p>	<p>นิราศภูเขาทองมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่โดดเด่นอย่างไร</p> <p>ก. การซ้ำเสียงของพยัญชนะต้นในทุก ๆ บท</p> <p>ข. การเล่นคำสัมผัสนอกที่ยากต่อการเลียนแบบ</p> <p>ค. การใช้โวหารเปรียบเทียบความยากลำบากในการเดินทาง</p> <p>ง. ใช้ความเปรียบให้เห็นภาพความทุกข์จากการจากนางอันเป็นที่รัก</p>
- ปรับลักษณะคำถาม	<p>การกระทำในข้อใดผิดศีลข้อ ๕</p> <p>ก. ไม่เมาเหล้าแต่เรายังเมารัก</p> <p>ข. สุดจะหักห้ามจิตคิดโฉน</p> <p>ค. ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป</p> <p>ง. แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน</p>	<p>การกระทำในข้อใดจากเรื่องนิราศภูเขาทองที่ผิดศีลข้อ ๕</p> <p>ก. ไม่เมาเหล้าแต่เรายังเมารัก</p> <p>ข. สุดจะหักห้ามจิตคิดโฉน</p> <p>ค. ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป</p> <p>ง. แต่เมาใจนี้ประจำทุกค่ำคืน</p>
- ปรับลักษณะคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด - ปรับตัวเลือก	<p>“ขึ้นใหม่ในคน ก กา ว่าปน ระคนกันไป เอ็นดูภูธร มานอนกลางไพร มณฑลต้นไทร แทนไพชยนต์สถาน”</p> <p>บทประพันธ์ข้างต้น ใช้ลักษณะคำประพันธ์ประเภทใด</p> <p>ก. กาพย์ยานี 11</p>	<p>“ขึ้นใหม่ในคน ก กา ว่าปน ระคนกันไป เอ็นดูภูธร มานอนกลางไพร มณฑลต้นไทร แทนไพชยนต์สถาน”</p> <p>บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงเหตุการณ์ใดในเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา</p>

ตารางที่ 7 การปรับแก้คำถามและตัวเลือกแบบทดสอบปรนัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ	ข้อสอบเดิม	ข้อสอบใหม่
<p>- ปรับลักษณะคำถามให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด</p> <p>- ปรับตัวเลือก</p>	<p>ข. ภาพยสุรางคนางค์ 28</p> <p>ค. กลอน 8</p> <p>ง. ภาพยฉบับ 16</p>	<p>ก. เป็นบทสอนคำในมาตรา กน</p> <p>ข. จุดเริ่มต้นของเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา</p> <p>ค. พระไชยสุริยาและนางสุมาลีอาศัยอยู่ในวัง</p> <p>ง. พระไชยสุริยาและนางสุมาลีตกระกำลำบากในป่า</p>
<p>- ปรับลักษณะคำถาม</p>	<p>เพราะเหตุใดผู้แต่งจึงดำเนินเรื่องเป็นนิทาน</p> <p>ก. ข้าเจ้าเอา ก ขเข้ามาต่อ ก กา มีแก้ไขในเท่านั้น ดิมิตีอย่าตรีชา</p> <p>ข. จะร่ำคำต่อไป พอล้อใจกุมารา ธรณีมี่ราชา เจ้าพาราสา</p> <p>ค. ชื่อพระไชยสุริยา มีสุตามเหสี ชื่อว่าสุมาลี อยู่บุรีไม่มีภัย</p> <p>ง. ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มีกิริยาอัชฌาศัย พ่อค้ำมาแต่ไกล ได้อาศัยในพารา</p>	<p>ข้อใดคือมูลเหตุที่ผู้แต่งจึงดำเนินเรื่องเป็นนิทาน</p> <p>ก. ข้าเจ้าเอา ก ขเข้ามาต่อ ก กา มีแก้ไขในเท่านั้น ดิมิตีอย่าตรีชา</p> <p>ข. จะร่ำคำต่อไป พอล้อใจกุมารา ธรณีมี่ราชา เจ้าพาราสาอะถึ</p> <p>ค. ชื่อพระไชยสุริยา มีสุตามเหสี ชื่อว่าสุมาลี อยู่บุรีไม่มีภัย</p> <p>ง. ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มีกิริยาอัชฌาศัย พ่อค้ำมาแต่ไกล ได้อาศัยในพารา</p>
<p>- ปรับลักษณะคำถาม</p>	<p>ข้อใดมีการกล่าวเกินจริงมากที่สุด</p> <p>ก. ว่ามีพญาสุกญา ใหญ่โตมโหฬาร กายาเขาศีรี</p> <p>ข. โยโสโผผาไป ๆ พอพระสุริใส จะใกล้โพล์เพล้เวลา</p> <p>ค. ชื่อพระไชยสุริยา มีสุตามเหสี ชื่อว่าสุมาลี อยู่บุรีไม่มีภัย</p> <p>ง. ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มีกิริยาอัชฌาศัย พ่อค้ำมาแต่ไกล ได้อาศัยในพารา</p>	<p>ข้อใดมีการกล่าวเกินจริง</p> <p>ก. ว่ามีพญาสุกญา ใหญ่โตมโหฬาร กายาเขาศีรี</p> <p>ข. โยโสโผผาไป พอพระสุริใส จะใกล้โพล์เพล้เวลา</p> <p>ค. ชื่อพระไชยสุริยา มีสุตามเหสี ชื่อว่าสุมาลี อยู่บุรีไม่มีภัย</p> <p>ง. ข้าเฝ้าเหล่าเสนา มีกิริยาอัชฌาศัย พ่อค้ำมาแต่ไกล ได้อาศัยในพารา</p>

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทดลองใช้กับนักเรียนห้อง ม. 2/1 ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผ่านการเรียนวรรณคดีไทยเรื่อง นิราศภูเขาทอง และกาพย์พระไชยสุริยามาแล้ว

2.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ผ่านการทดลองใช้ มาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก

0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก

จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ดังนี้ ค่าความยากง่าย คือสัดส่วนระหว่างจำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อต่อจำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก คือ ตรวจสอบว่าแบบทดสอบสามารถจำแนกนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนได้เพียงใด โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 – 1.00 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 186-188)

2.2.8 เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ มาเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบตามที่กำหนดโครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยไว้แล้ว โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนก ร่วมกับประสิทธิภาพตัวลอง ประกอบกันได้ ข้อสอบตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ตามเกณฑ์ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 25, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 และ 45 โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ที่สามารถนำมาใช้ได้มีค่าความยากง่าย (p) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.22 – 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.22 – 0.75 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย จำนวน 30 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 182) มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นมาก ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2.3 แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

2.3.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตทักษะการร่วมมือ

2.3.2 สร้างแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยใช้แบบประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1932: 1) ประเภทประมาณค่าด้วยคำตอบจำกัด (Itemized Rating Scale) ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของการแปลความหมาย	ระดับทักษะการร่วมมือ
4.50 – 5.00	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมากที่สุด
3.50 – 4.49	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมาก
2.50 – 3.49	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นปานกลาง
1.50 – 2.49	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นน้อย
1.00 – 1.49	นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นน้อยที่สุด

2.3.3 เสนอแบบสังเกตทักษะความร่วมมือของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.3.4 เสนอแบบสังเกตทักษะการร่วมมือที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 คน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 1 คน และด้านการวัดและประเมินผล 1 คน ตรวจสอบความถูกต้อง และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการถาม IOC (Index of Item Objective Congruence) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง

0.67 – 1.00 เมื่อคำนวณแล้ว พบว่าแบบประเมินทักษะการร่วมมือมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดและ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ข้อความรายการประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 8 การปรับแก้ข้อความแบบสังเกตทักษะการร่วมมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญ	เนื้อความเดิม	เนื้อความที่ปรับแก้ / เพิ่มเติม
ปรับแก้ข้อความ	ด้านทักษะการจัดตั้งกลุ่ม 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันประโยชน์ต่อกลุ่ม 4. นักเรียนตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้พูดกำลังพูดชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ 5. นักเรียนแสดงกิริยาสุภาพ เมื่อสมาชิกกลุ่มถ่ายทอดความรู้ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม	ด้านทักษะการจัดตั้งกลุ่ม 2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม 4. นักเรียนตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้พูดนำเสนอหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ 5. นักเรียนแสดงกิริยาสุภาพ รักษามารยาทในการพูดและการฟัง
	ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม 7. นักเรียนเสนอแนะแนวทางการทำงานเพื่อส่งเสริมให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ 8. นักเรียนคอยดูแลสมาชิกในกลุ่มให้ทำงานได้อย่างถูกต้อง	ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม 7. นักเรียนเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ 8. นักเรียนคอยช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้ทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่
	ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ 11. นักเรียนพูดสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยไม่ต้องใช้ข้อมูลที่บันทึกไว้หรืออ่านจากต้นฉบับ 12. นักเรียนอธิบายข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อสมาชิกคนใดสรุปเนื้อหาไม่ครบถ้วน 14. นักเรียนมีเหตุผลประกอบการนำเสนอข้อมูลของตนเองเสมอ	ด้านทักษะการคิดเชิงระบบ 11. นักเรียนพูดสรุปและนำเสนอได้ โดยไม่ต้องใช้ข้อมูลที่บันทึกไว้หรืออ่านจากต้นฉบับ 12. นักเรียนอธิบายเหตุผลเพิ่มเติมเมื่อสมาชิกสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหา 14. นักเรียนมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือประกอบการนำเสนอข้อมูลของตนเองเสมอ

ตารางที่ 8 การปรับแก้ข้อความแบบสังเกตทักษะการร่วมมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญ	เนื้อความเดิม	เนื้อความที่ปรับแก้ / เพิ่มเติม
ปรับแก้ข้อความ	<p>ด้านทักษะการสรุปความคิด</p> <p>16. นักเรียนรวบรวมเหตุผล เพื่อให้ได้ข้อสรุปของงานกลุ่ม</p> <p>17. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>19. นักเรียนพยายามคิดไตร่ตรองเพื่อค้นหาคำตอบ หรือข้อสรุปจนสามารถได้คำตอบหรือข้อสรุปที่ดีที่สุด</p> <p>20. นักเรียนตรวจสอบเวลาการดำเนินงานและระบบการทำงานกลุ่ม</p>	<p>ด้านทักษะการสรุปความคิด</p> <p>16. นักเรียนพิจารณาเหตุผล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน</p> <p>17. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนให้ยอมรับร่วมกันได้</p> <p>19. นักเรียนพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ หรือข้อสรุป</p> <p>20. นักเรียนรักษาเวลาในการดำเนินงานทุกขั้นตอนในการทำงานกลุ่ม</p>

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินทักษะการร่วมมือของนักเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ .86 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค)

2.3.6 นำผลการทดลองใช้แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแบบวัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

2.4.1 ศึกษาแนวคิดและหลักการการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากหนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับ

2.4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1932: 17) ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของการแปลความหมาย	ระดับความคิดเห็น
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

2.4.3 เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.4.4 เสนอแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 คน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 1 คน และด้านการวัดและประเมินผล 1 คน ตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการถาม IOC (Index of Item Objective Congruence) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ข้อความรายการแบบสอบถามความคิดเห็น ดังนี้

ตารางที่ 9 การปรับแก้ข้อความแบบสอบถามความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญ	เนื้อความเดิม	เนื้อความที่ปรับแก้ / เพิ่มเติม
ปรับแก้ข้อความ	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ 13. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถ ในการอ่านและจดมุ่งหมายในการอ่าน	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ 13. นักเรียนได้รับการพัฒนา ความสามารถในการกระบวนการ ตั้งคำถามและหาคำตอบและการ เข้าถึงวรรณคดี
	15. นักเรียนสามารถนำกระบวนการ อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	15. นักเรียนสามารถนำกระบวนการ ตั้งคำถามและหาคำตอบและการ เข้าถึงวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

2.4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย

การทดสอบก่อนทดลอง	ทดลอง	การทดสอบหลังทดลอง
T1	X	T2

1. รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre - Experimental Research) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อน สอบหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีรูปแบบดังนี้

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

2. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการเก็บข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 36 ฉบับ มีจำนวน 30 ข้อ นำมาทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

2. ขั้นทดลอง

2.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 6 แผน ไปใช้สอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 36 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองและให้ผู้ช่วยวิจัย 1 คน ร่วมสังเกตและบันทึกผลลงในแบบสังเกตทักษะการร่วมมือขณะดำเนินการทดลอง นำผลมาวิเคราะห์ประเมินผล

3. ขั้นหลังการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ชุดที่ 2 มาทดสอบกับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 เพื่อเก็บคะแนนหลังเรียน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลทักษะการร่วมมือของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 36 คน โดยการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการทดลองดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ว 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนจัดการเรียนรู้ และหลังการจัดการเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t -test dependent)

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดในครั้งนี้ เป็นการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre - Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนวรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนวรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนวรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ผลการศึกษาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 36 คน ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

กลุ่มทดลอง	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	36	30	12.28	4.42	-16.96	.000
ทดสอบหลังเรียน	36	30	18.39	4.00		

*P<.05

จากตารางที่ 10 พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($M=18.39$, $SD = 4.00$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M= 12.28$, $SD = 4.42$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยจำแนกเป็น 4 ทักษะย่อยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ก่อนทดลองและหลังการทดลอง

ทักษะการร่วมมือ	ค่าสถิติ				t	Sig.
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง			
	M	SD	M	SD		
ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม	2.92	.30	4.10	.49	-14.30	.000
ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม	2.91	.18	4.03	.34	-19.78	.000
การคิดเชิงระบบ	3.03	.27	4.11	.35	-14.54	.000
ทักษะการสรุปความคิด	3.20	.23	3.92	.37	-14.30	.000
รวม	3.01	1.79	4.04	.36	-16.947	.000

* $P<.05$

จากตารางที่ 11 พบว่าทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยรวมและรายทักษะพบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะการร่วมมือเฉลี่ยหลังเรียน ($M=4.04$, $SD = .36$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($M= 3.01$, $SD = 1.79$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

**ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด**

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 36 คน ซึ่งจำแนก
เป็นภาพรวมและรายด้าน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศ
ในการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

รายการประเมิน	M	SD	แปล ความหมาย	ลำดับ ที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน	3.97	0.74	มาก	4
2. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ไม่ยาก จนเกินไป	3.86	0.99	มาก	1
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุก ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้	4.36	0.90	มาก	2
4. ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ ต้องการรู้	4.28	0.78	มาก	3
5. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน	4.31	0.71	มาก	5
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.16	0.67	มาก	
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
6. นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการปฏิบัติตามกิจกรรมการ เรียนรู้	4.58	0.65	มากที่สุด	3
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.53	0.74	มากที่สุด	2
8. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการ ทำงานกลุ่ม	4.31	0.89	มาก	1

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด
(ต่อ)

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
9. ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน	4.67	0.53	มากที่สุด	5
10. ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือดูแลนักเรียนเมื่อต้องการความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง	4.69	0.58	มากที่สุด	4
รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.56	0.41	มากที่สุด	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น	4.39	0.99	มาก	1
12. นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.96	มาก	2
13. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไทย	4.31	0.79	มาก	5
14. นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	4.36	0.83	มาก	3
15. นักเรียนสามารถนำกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.25	0.81	มาก	4
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.33	0.68	มาก	
ความคิดเห็นโดยภาพรวมทุกด้าน	4.35	0.52	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.35$, $SD = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง ($M = 4.56$, $SD = 0.41$) รองลงมาได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 4.33$, $SD = 0.68$) และด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($M = 4.16, SD = 0.67$) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือดูแลนักเรียนเมื่อต้องการความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง ($M = 4.69, SD = 0.58$) ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน ($M = 4.67, SD = 0.53$) นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.58, SD = 0.65$) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.53, SD = 0.74$) และการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม ($M = 4.31, SD = 0.89$) ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ($M = 4.39, SD = 0.99$) นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ($M = 4.36, SD = 0.83$) นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ($M = 4.33, SD = 0.96$) นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไทย ($M = 4.31, SD = 0.79$) และนักเรียนสามารถนำกระบวนการตั้งคำถามหาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($M = 4.25, SD = 0.81$) ตามลำดับ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.36, SD = 0.90$) ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ($M = 4.31, SD = 0.71$) ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้ ($M = 4.28, SD = 0.78$) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน ($M = 3.97, SD = 0.74$) และสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป ($M = 3.86, SD = 0.99$) ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นหลังจากการจัดการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด โดยให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแบบสอบถามความคิดเห็น ผลจากการเขียนแสดงความคิดเห็นผ่านการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนจำนวน 36 คน พบประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย จากการจัดการเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จากการตรวจสอบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกเชิงบวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมของกระบวนการจัดการเรียนรู้อิงเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เปิดโอกาสให้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกับสมาชิกกลุ่มบ้านและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนมีโอกาสเป็นทั้งผู้ตั้งคำถามและตอบคำถาม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ แลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งกันและกัน นักเรียนได้พูดแสดงความคิดเห็นผ่านการอภิปรายร่วมกับเพื่อนสมาชิก การหาคำตอบและทำใบงานสามารถทำได้ง่าย เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านทำให้เกิดความรู้สึกรื่นเริงสนุกสนานจากการเรียนวรรณคดีไทย ดังตัวอย่างการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อไปนี้

“กิจกรรมสนุก ได้อยู่กลุ่มกับเพื่อนหลายคน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2

“สนุกสนาน เพราะได้ทำงานกลุ่มกับเพื่อนหลาย ๆ คน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 4

“ชอบวรรณคดีไทย เพราะรู้สึกว่าเพลิดเพลินมากขึ้น และเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีมากขึ้น”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 5

“ทำใบงานได้ง่ายขึ้น เพราะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 7

“สนุกดี ได้ฝึกตั้งคำถามกับเพื่อน ๆ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 12

“ได้ทำกิจกรรมกับเพื่อน ได้ช่วยเพื่อนตั้งคำถามแล้วก็ตอบคำถามค่ะ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 13

“ทำงานใบงานได้ทันเวลาเพราะได้ช่วยกันคิดกับเพื่อนในกลุ่ม”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 16

“การเรียนวรรณคดีสนุกมาก ได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 23

“ชอบเรียนวรรณคดีที่ไม่ต้องนั่งฟังอย่างเดียวและเพื่อนได้ช่วยกันทำใบงานด้วย”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 22

“ชอบการเรียนวรรณคดีแบบนี้ เพราะได้ฝึกกันแล้วความคิดให้กันฟัง”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 28

“ชอบเรียนแบบนี้ เพราะได้ช่วยเพื่อนคิด”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 31

ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียนพบว่า กลุ่มคำศัพท์ที่สะท้อนความรู้สึกเชิงบวกต่อกิจกรรมการเรียนการสอนคือ คำว่า “สนุกสนาน” “ชอบเรียนแบบนี้” “ได้ช่วยเพื่อนตั้งคำถาม” “ได้ช่วยเพื่อนคิด” แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่ออกแบบด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สอดคล้องตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งผลให้นักเรียนได้เปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่นักเรียนเป็นผู้เรียนรับฟังเรื่องราว ได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในห้องเรียนที่หลากหลายสร้างความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เพราะนักเรียนได้ลงมือทำงานร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ไม่ต้องนั่งฟังเพียงอย่างเดียว นักเรียนได้แสดงความรู้ความคิดของตนให้ผู้อื่นรับฟัง และอีกหนึ่งความคิดเห็นที่สำคัญคือ “การทำใบงานเป็นเรื่องง่ายมากยิ่งขึ้น” เพราะเกิดจากการระดมความคิดของสมาชิกภายในกลุ่มของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดคำเหล่านั้นผ่านการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น

ประเด็นที่ 2 นักเรียนได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์จากการเรียนวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง และกาพย์พระไชยสุริยา เนื่องจากวรรณคดีทั้งสองเรื่องเป็นวรรณคดีเป็นเนื้อหาที่บรรจุไว้ในหนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนและมีประเด็นที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การสรุปประเด็นหรือแนวคิดสำคัญจากการศึกษาอ่านอย่างละเอียด เพื่อสรุปคุณค่าที่เป็นข้อคิดในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังตัวอย่างการเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อไปนี้

“ขอบนิราศภูเขาทอง ได้ทั้งความรู้และข้อคิดนำไปใช้ในชีวิตได้”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1

“ขอบกาพย์พระไชยสุริยา เป็นการสอนให้เราไม่ทำชั่ว”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 6

“เรียนครั้งนี้ทำให้ได้ข้อคิดมากมาย เช่น ไม่ควรดื่มสุรา ไม่ควรพูดปด”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 32

“การเรียนวรรณคดีทำให้ได้ความรู้และรู้ว่าชีวิตคนเราสามารถเปลี่ยนแปลงได้
ตลอดเวลา”

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 35

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จากประเด็นสำคัญ 2 รายการ ได้แก่ นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้วรรณคดีไทยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ชอบทำกิจกรรม เพราะไม่เบื่อหน่ายหรือสนุกสนาน ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนหลายกลุ่ม ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ทำให้การทำงานง่ายขึ้น ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย เพื่อวิเคราะห์ข้อคิดที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตทั้งด้านความรู้ และข้อคิดด้านคุณธรรม ความคิดเห็นเหล่านี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด เป็นการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre - Experimental Research) แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 2) เพื่อศึกษาทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย 2) ทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 คาบ และทดสอบก่อนและหลังเรียนอีก 2 คาบ รวมเป็น 14 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด จำนวน 6 แผน ซึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ประกอบด้วยค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.22 - 0.78 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.22 - 0.78 และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 2) แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง

ทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค จิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ คำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) จากนั้นวิเคราะห์ผลคะแนนทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่เป็นแบบ มาตรฐานส่วนประเมิณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้สถิติคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) และนำมาวิเคราะห์ โดยสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) และวิเคราะห์ผลคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตรฐาน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถาม พัฒนาการคิด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาคะแนนความสามารถด้านการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อน การทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค จิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด พบว่าทักษะการร่วมมือหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค จิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด พบว่าความคิดเห็นภาพรวมต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดรองลงมาอยู่ใน ระดับมาก คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดของ Elliot Aronson (อ้างถึงใน ญัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, 2545: 35) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน และปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ช่วยส่งเสริมพัฒนาการคิดให้กับผู้เรียน ซึ่งเป็นวิธีที่มุ่งให้นักเรียนได้ร่วมกันระดมสมองโดยการตอบคำถามหรืออภิปรายหัวข้อต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการวัดและประเมินผลโดยการทดสอบย่อยเป็นรายบุคคลและนำคะแนนของสมาชิกกลุ่มบ้านแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นคะแนนความสำเร็จของกลุ่มบ้าน ทำให้สมาชิกทุกคนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกคนอื่น ๆ อย่างอิสระ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในวรรณคดีไทย สอดคล้องกับ อิงอร สุพันธ์วุฒิช (2555: 121) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ควรเน้นพัฒนาความคิดของผู้เรียน ไม่ควรปิดกั้นหรือครอบงำความคิดของผู้เรียน ควรให้อิสระในการคิดของผู้เรียน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 จึงสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยได้

เมื่อนำคำถามพัฒนาการคิดมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ในการจัดการเรียนวรรณคดีไทยก่อให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากระบวนการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการตั้งคำถามที่ดีจะช่วยฝึกทักษะการคิดและช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ทั้งแก่ตัวผู้ถามและผู้ตอบ ทั้งยังนำมาซึ่งการอภิปราย ถกเถียง ผ่านกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และช่วยสร้างเสริมนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542: 21) นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนได้ทำหน้าที่เป็นผู้ตั้งคำถามและตอบคำถามในเวลาเดียวกันจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาระบบการคิดของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น เพราะในการตั้งคำถามนั้นนักเรียนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาให้เกิดความเชี่ยวชาญเสียก่อน เพื่อให้ตนเองมีความรู้ในข้อคำถามมากกว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ สามารถเฉลยคำตอบหรืออธิบายคำตอบจากข้อคำถามของตนได้อย่างชัดเจน และเมื่อนักเรียนทำหน้าที่เป็นผู้ตอบคำถามนักเรียนก็จะมีโอกาสได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ

ว่าที่ตนเข้าใจนั้นถูกต้องหรือไม่ ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เพราะเหตุใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
วรรณคดีไทยได้ดียิ่งขึ้น

การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนา
การคิด โดยการนำคำถามกระตุ้นคิดมาใช้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านวรรณคดีไทย
ในทุกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านวรรณคดีไทย โดย
การแสวงหาความรู้ของนักเรียนด้วยกระบวนการทำงานแบบกลุ่ม ซึ่งทักษะความร่วมมือในการทำงาน
ร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ทั้งกลุ่มบ้าน (Home Group) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)
ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการอภิปรายร่วมกันเพื่อหาคำตอบของสมาชิก เป็นทักษะสำคัญ
ที่นำมาสู่ความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งความสำเร็จที่ได้มานั้น เกิดจากความร่วมมือและการมีส่วนร่วมใน
ความสำเร็จของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 จึงเป็นการจัดการเรียนรู้
ที่มีความสอดคล้องกับทักษะและกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการส่งเสริมให้นักเรียน
สร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก มีทักษะการคิด มีทักษะปฏิสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และนำความรู้มาใช้ได้ในชีวิตจริง (ฉัตรดา เวชญาลักษณ์, 2561: 59-60) ทั้งนี้การดำเนินการ
ทุกขั้นตอนยังมีพื้นฐานจากนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการกลุ่ม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย
กลุ่มละ 4 - 6 คน (กลุ่มบ้าน) ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนจะคละความสามารถของนักเรียนเป็น เก่ง
ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ ซึ่งครูและ
ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ให้คำแนะนำในการแบ่งกลุ่ม สมาชิกในแต่ละกลุ่มจะต้องทำการเลือกหัวหน้ากลุ่ม
รองหัวหน้ากลุ่มของกลุ่มตนเอง และทำการตั้งชื่อกลุ่มขึ้นใหม่ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันกับสมาชิก
ภายในกลุ่ม ขั้นตอนดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Slavin (1995: 5) ที่กล่าวว่า ในการจัดกลุ่ม
ต้องคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน เช่น แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มต่ำ
ในกลุ่มควรจะมีนักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน นักเรียนที่มีความสามารถปานกลาง 2 คน
และนักเรียนที่มีความสามารถต่ำ 1 คน โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับ ทิศนา แชมมณี (2545: 12) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีข้อจำกัดและ
ข้อแตกต่างในเรื่องสติปัญญาความสามารถ การคิดจะทำงานใด ๆ การคิดเพียงคนเดียวย่อมสู้
หลายคนไม่ได้ เพราะการ ที่สมาชิกหลาย ๆ คนช่วยกันคิดจะทำให้เกิดมุมมองที่กว้างขึ้นและ
รอบคอบขึ้น ซึ่งในขั้นกระบวนการกลุ่มนี้จะทำให้นักเรียนได้รับบทหน้าที่ของตนเองก่อนที่จะได้
ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นตอนต่อไปได้ การเรียนรู้วรรณคดีไทยที่มีเนื้อหามากและมีคำศัพท์ยากอยู่เป็น
จำนวนมาก หากนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล อาจทำให้ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้
การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มจะช่วย แบ่งเบาภาระในการศึกษาเนื้อหาวรรณคดีไทย ของนักเรียนให้
น้อยลงและสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเรียนรู้ ในขั้นนี้จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้คำถามกระตุ้นคิด ตามแนวคิดการจำแนกคำถามตามลำดับขั้นพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของ Bloom (Bloom, 1976: 139) 6 ระดับ คือ คำถามระดับความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นระดับความเข้าใจ (Comprehension) คำถามระดับการนำไปใช้ (Application) คำถามระดับการวิเคราะห์ (Analysis) คำถามระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) และคำถามระดับการประเมินผล (Evaluation) ดังนี้

หลังจากนักเรียนดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการกลุ่มเสร็จสิ้น สมาชิกกลุ่ม (กลุ่มบ้าน) แยกย้ายเพื่อออกไปศึกษาเรียนรู้ร่วมกันกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ซึ่งเป็นสมาชิกจากกลุ่มอื่นที่ได้รับมอบหมายภาระงานในหัวข้อเดียวกัน การเรียนรู้ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) จะเป็นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการใช้คำถามกระตุ้นคิด กล่าวคือ สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ทุกคนจะต้องผลิตกันตั้งคำถามพัฒนาการคิดในระดับของคำถาม ชั้นวิเคราะห์ขึ้นไป จากบทอ่านวรรณคดีไทยส่วนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) คนอื่น ๆ เป็นผู้หาคำตอบร่วมกัน โดยคำถามที่นักเรียนตั้งจะต้องไม่ซ้ำกัน จากนั้นนักเรียนแต่ละคนบันทึกคำถามและคำตอบที่ได้ลงในแบบบันทึกการตั้งคำถามของตนเอง ซึ่งการที่นักเรียนมีโอกาสได้ตั้งคำถามพัฒนาการคิดและหาคำตอบร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตั้งคำถามและตอบคำถามของตนและด้วยข้อจำกัดของนักเรียนที่ห้ามตั้งคำถามซ้ำกันจะทำให้นักเรียนได้คำถามที่มีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมเนื้อหาวรรณคดีไทยได้มากขึ้น สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555: 6) ได้สรุปไว้ว่า คำถามมีความสำคัญในการพัฒนานักเรียน ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงมูมการคิดมากขึ้น และเมื่อมีการอภิปรายจะนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ อีกทั้งคำถามจะช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย เช่นเดียวกับ อากรณ ใจเที่ยง (2550: 182) ที่กล่าวว่า คำถามจะช่วยส่งเสริมทักษะทางการคิดให้แก่ นักเรียน กระตุ้นความสนใจในการเรียน ทำให้นักเรียนตื่นตัว สนใจเรียนดีขึ้น ช่วยขยายความคิดและแนวทางในการเรียนรู้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการค้นคว้า เพื่อหาคำตอบจากคำถามที่ได้รับให้นักเรียนอีกด้วย

ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดองค์ความรู้ ในขั้นนี้เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ของสมาชิกในกลุ่มบ้าน (Home Group) ที่แยกย้ายกันไปศึกษาเรียนรู้ในหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมายภาระงาน โดยออกไปศึกษาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) หรือกลุ่มเพื่อนที่ได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกัน แล้วนำสิ่งที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้มานำแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กลับสมาชิกคนอื่น ๆ เพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มบ้าน (Home Group) ได้รับเนื้อหาความรู้

อย่างครบถ้วนจากการถ่ายทอดความรู้ของเพื่อนสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาในหัวข้อนั้น ๆ โดยการผลัดกันบอกเล่าความรู้หรือประเด็นที่น่าสนใจที่ตนได้รับมา และร่วมกันอภิปรายข้อคำถาม ในใบงานกลุ่มเพื่อร่วมกันหาคำตอบที่เป็นข้อสรุปของกลุ่ม ซึ่งจะทำให้สมาชิกแต่ละคนได้มีโอกาส แสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เนื่องจากเป็น ความรู้สมาชิกแต่ละคนก็จะมีความรู้ในหัวข้อที่ตนเองได้รับมากกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข (2560: 74) ที่กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ในการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้เรียนจะต้องสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด คือ กระบวนการกลุ่มในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมี ปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและสามารถนำความรู้ เกิดจากการศึกษาเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความรู้ ในขั้นนี้หลังจากที่สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มได้ถ่ายทอด องค์ความรู้ของตนเองให้กับสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันแล้วนั้น ครูจะตรวจสอบความรู้ของนักเรียน โดยการตั้งคำถามพัฒนาการคิดใส่กล่อ่ง แล้วสุ่มเรียกสมาชิกแต่ละกลุ่มให้ออกมาจับสลากและ ตอบคำถาม เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนว่าที่นักเรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ ร่วมกับเพื่อนสมาชิกนั้นถูกต้องหรือไม่ เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเบื้องต้นเพื่อให้ นักเรียนรู้ปัญหาของกลุ่มตน จากนั้นหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้นำในการทบทวน บทเรียนของกลุ่มตนเองอีกครั้ง เพื่อทบทวนและสร้างความเข้าใจของสมาชิกก่อนจะเข้าสู่กระบวนการ ทดสอบย่อย ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ที่คงทนกับนักเรียน การตรวจสอบความรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะการเรียนรู้ในวรรณคดีนั้นมีคำศัพท์ที่เข้าใจยาก จำเป็นต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ ดีความ อาจทำให้ความเข้าใจของนักเรียนคลาดเคลื่อน การที่ครูทำหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนได้รับความเข้าใจที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ Stahl (1994: 136) ที่กล่าวว่า ในการ ทบทวนความรู้ก่อนทำการทดสอบย่อย จะมุ่งเน้นในการพัฒนาความเชี่ยวชาญในเนื้อหาความรู้ของ สมาชิก แต่ละคนให้เพิ่มขึ้นและเพิ่มเติมความรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่มอ่อน ให้มีความรู้ความเข้าใจ ตรงกับจุดประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสมาชิก ทุกคนในการทดสอบย่อย

ขั้นที่ 5 ประเมินผล ในขั้นนี้ เป็นการทดสอบย่อยหลังจากที่สมาชิกทุกคนผ่านการศึกษา เรียนรู้ และการทบทวนเนื้อหาความรู้มาแล้ว โดยสมาชิกทุกคนจะต้องทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล เพื่อนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกทุกคนในกลุ่มมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อเป็นคะแนน ความสำเร็จของกลุ่ม การประเมินผลเช่นนี้ จะทำให้สมาชิกทุกคนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ร่วมมือร่วมใจกัน ในขณะเดียวกันสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มเก่งก็จะใส่ใจในการทบทวนเนื้อหาความรู้ให้กับ สมาชิกในกลุ่มมากยิ่งขึ้น เพราะคะแนนจากการทดสอบของสมาชิกทุกคนจะส่งผลต่อสมาชิกทุกคน

ในกลุ่ม สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2551: 122) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้า และได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจหรือ เรื่องที่ยังเข้าใจไม่กระจ่างการอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อนๆ ที่ฟังเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่าซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเหลือเพื่อน ๆ เพื่อพัฒนาระดับผลงาน ของกลุ่มให้สูงขึ้น เพราะคะแนนของสมาชิกทุกคนจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 ในชั้นศึกษาเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้อง ผลัดกัน ตั้งคำถามและตอบคำถามโดยกำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามคนละ 2 ข้อ โดยไม่ซ้ำกัน พบว่า นักเรียน จะตั้งคำถามระดับความรู้ ความจำเท่านั้น และไม่สามารถตั้งคำถามได้ภายในเวลาที่กำหนด เนื่องจากเรียนเป็นกัณฑ์ว่าคำถามจะซ้ำกับเพื่อน จึงเกิดความลังเล ไม่มั่นใจที่จะต้องคำถาม ผู้วิจัยจึง แก้ไขคำชี้แจงแบบบันทึกการตั้งคำถามของนักเรียน โดยการระบุชนิดคำถามให้ใช้คำถามในระดับ ขั้นวิเคราะห์ขึ้นไป พร้อมอธิบายและยกตัวอย่างคำถามให้นักเรียนเข้า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์และตีความวรรณคดีไทยมากขึ้น และแนะนำให้นักเรียนแบ่งสัดส่วนเนื้อหาของ สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตั้งคำถามเพื่อแก้ปัญหาการตั้งคำถามซ้ำ

การทดลองครั้งที่ 3 - 6 พบว่า นักเรียนสามารถตั้งคำถามในระดับขั้นการวิเคราะห์ขึ้นไป ได้ดียิ่งขึ้น มีคำถามที่หลากหลายและสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็นและสามารถตั้งคำถามได้ รวดเร็ว ทันต่อเวลา คำถามที่นักเรียนตั้งสามารถพัฒนาการคิดของนักเรียนได้ เช่น “เพราะเหตุใด สุนทรภู่จึงตัดสินใจเดินทางไปเจตีย์ภูเขาทอง” หรือ “เพราะเหตุใด เมื่อสุนทรภู่เดินทางผ่านโรงเหล้า จึงกล่าวว่า ไ้อ้บาปกรรมน้ำนรกเจียวอกเรา ให้มีวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย” เมื่อพิจารณาถึง คำตอบของนักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง เพราะนักเรียนร่วมกันค้นคว้า หาคำตอบ จึงทำให้นักเรียนได้คำตอบที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจในวรรณคดีที่เกิดจากการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มโดยใช้ความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก โดยนักเรียนทุกคนมีความ จำเป็นสำคัญต่อกัน มีบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบภาระงานตามความสามารถของตนเอง คำถาม พัฒนาการคิดช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนทำให้เกิดการค้นคว้าหาความรู้ และนำมาซึ่งคำตอบ ในขณะที่เดียวกันการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียนจะมีผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ พงษ์ภรณ์ วิรุฬห์พันธ์ (2554) กล่าวว่า ผลการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ รูปแบบจิ๊กซอว์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์

มุ่งสร้างความเข้าใจด้านเนื้อหา บทบาทและหน้าที่ของกลุ่มเชี่ยวชาญทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองมีค่าต่อการเรียนรู้เพราะได้รับหน้าที่และมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน นักเรียนแต่ละคนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 24) ที่กำหนดบทบาทของผู้เรียนที่สำคัญไว้ว่า นักเรียนจะต้องกำหนดเป้าหมาย วางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบ หรือหาแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ สามารถลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำไปความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมกับกลุ่มและครู ตลอดจนประเมินผลและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา บันสุวรรณ (2553) เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 รวมถึงงานวิจัยของ ปนัดดา ใจสุทธิ์ ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบ ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหวมกหกใบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ด้วยกระบวนการขั้นตอนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่ขั้นกระบวนการกลุ่ม ขั้นศึกษาเรียนรู้ ขั้นถ่ายทอดความรู้ สังเคราะห์ความรู้ และขั้นการประเมินผล เป็นการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอนสอดคล้องสัมพันธ์กันโดยยึดวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งยังฝึกให้ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้าแสวงหาความรู้ร่วมกันกับสมาชิกด้วยกระบวนการกลุ่มจึงสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด สามารถพัฒนาทักษะการร่วมมือของนักเรียนได้ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากทดลองนักเรียนมีทักษะการร่วมมือสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากขั้นที่ 1 - 4 ของเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สมาชิกมีบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง สมาชิกทุกคนจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อความสำเร็จกับกลุ่ม โดยการออกไปศึกษาความรู้ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบเพื่อมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ หากสมาชิกคนใดไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานก็ทำให้กลุ่มเกิดความล้มเหลว

ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เพราะสมาชิกแต่ละคนเปรียบเสมือนชิ้นส่วนของจิ๊กซอว์ที่นำมาประกอบกันเพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ในส่วนที่ตนรับผิดชอบได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของสมาชิกคนอื่น ๆ เช่นกัน ดังนั้น เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 จึงเป็นเทคนิคส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการร่วมมือเพื่อความสำเร็จร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันได้อย่างราบรื่น ปราศจาก ข้อขัดแย้งทำให้เกิดการช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน

การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียน และมีผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในขณะทดลอง โดยสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียน 4 ด้าน คือ ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม ทักษะการคิดเชิงระบบ และทักษะการสรุปคิด ดังนี้

ด้านที่ 1 ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม ในด้านนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมในขณะอยู่ในชั้นกระบวนการกลุ่มของนักเรียนว่านักเรียนส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นในขณะจัดกลุ่มหรือไม่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้งกลุ่มอย่างไร และในขณะที่ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ นักเรียนตั้งใจฟังหรือรักษามารยาทในการฟังที่ดีหรือไม่ โดยในการจัดตั้งกลุ่มนั้นนักเรียนจะจัดตั้งกลุ่ม (กลุ่มบ้าน) เพียงครั้งเดียวในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เท่านั้น หลังจากนั้นนักเรียนจะใช้กลุ่มเดิมจนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีทักษะการจัดตั้งกลุ่มที่ดี นักเรียนให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดตั้งกลุ่ม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการมอบหมายหน้าที่เหมาะสมให้กับความสามารถของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกทุกคนให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จากการที่นักเรียนมีทักษะการจัดตั้งกลุ่มที่ดีนั้น จะทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมขั้นต่อไปได้อย่างราบรื่นและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ พานิชย์ เกษญา (2555: 67) ที่กล่าวว่า ทักษะการร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวางแผนและลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้งิจกรรมการเรียนรู้มีความกระตือรือร้น บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยความร่วมมือ ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะด้านการเห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่ม แต่ละคนล้วนเป็นผู้มีบทบาทและได้แสดงความสามารถเต็มตามศักยภาพผลงานที่ปรากฏจะทำให้ทุกคนมีความภาคภูมิใจ เพราะเกิดจากทุกคน

ด้านที่ 2 ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม ในด้านนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในชั้นศึกษาเรียนรู้ ขึ้นถ่ายทอดความรู้และขึ้นตรวจสอบความรู้ ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะอยู่ในกลุ่มบ้านและกลุ่มผู้ช่วยหาว่าพฤติกรรมของนักเรียนนั้นเกิดประโยชน์ต่อการทำงานของกลุ่มหรือไม่ หรือนักเรียนสร้างปัญหาให้กับกลุ่มมากน้อยเพียงใด นักเรียนแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่ม คอยช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ อย่างไม่เห็นแก่ตัวที่จะส่งผลให้

งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียนสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี นักเรียนที่เรียนเก่งจะคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนอยู่เสมอ เวลาที่นักเรียนคนใดไม่เข้าใจคำศัพท์หรือไม่สามารถตีความจากเนื้อเรื่องวรรณคดีไม่ได้ สมาชิกภายในกลุ่มจะช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบ ในชั้นศึกษาเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องตั้งคำถามเมื่อเพื่อนคนใดไม่สามารถตั้งคำถามได้ สมาชิกคนอื่น ๆ จะช่วยกันเสนอแนะแนวทางเพื่อช่วยเหลือกันและกัน ให้สามารถทำงานได้ทันในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อนักเรียนมีทักษะการร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม จะทำให้เกิดการพึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาและประสบความสำเร็จในการทำงาน ดังที่ สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2553: 21) กล่าวว่า หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้เรียนคนอื่น ๆ เพื่อจะได้ทำข้อสอบได้ดี เช่นเดียวกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556: 30) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกัน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ด้านที่ 3 ทักษะการคิดเชิงระบบในด้านนี้ ผู้วิจัย ได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นถ่ายทอดความรู้ เป็นการสังเกตพฤติกรรมในขณะที่นักเรียนเสร็จสิ้นจากการศึกษาเรียนรู้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วกลับมากลุ่มบ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่มบ้านให้เข้าใจในเนื้อหาที่ตนเองได้รับมอบหมาย ซึ่งนักเรียนจะต้องปรึกษากับสมาชิกเพื่อวางแผนการถ่ายทอดความรู้ให้มีประสิทธิภาพ สามารถพูดสรุปและนำเสนอได้โดยไม่ต้องอ่านจากข้อมูลที่บันทึกไว้ สามารถอธิบายเหตุเพิ่มเติม เมื่อมีสมาชิกสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนนำเสนอ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ โดยมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือประกอบการนำเสนอข้อมูลของตนเอง จากการสังเกตพฤติกรรมในด้านทักษะการคิดเชิงระบบพบว่า ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 นั้น นักเรียนนำเสนอข้อมูลของตนเองโดยไม่ดูบันทึกที่นักเรียนจดไว้ได้ เมื่อเพื่อนสมาชิกมีคำถามนักเรียนสามารถตอบคำถามและอธิบายคำตอบได้อย่างสมเหตุสมผล แสดงให้เห็นว่า ในชั้นศึกษาเรียนรู้ที่นักเรียนได้ใช้คำถามพัฒนาการคิดในการตั้งประเด็นคำถามและหาคำตอบ หากนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จนเกิดความเข้าใจ จะทำให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ตนเองมีสู่เพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Reynold (1994: 118) ที่ได้เสนอแนวทางการทำงานร่วมกันของนักเรียน ไว้ว่า ในการทำงานร่วมกัน สมาชิกแต่ละคนค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ตนสนใจหรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันของกับสมาชิกคนอื่น ๆ ร่วมกับการพัฒนาความคิดและสำรวจวิธีการที่สมาชิกจะสามารถทำงานร่วมกันได้ สมาชิกร่วมกันหาแนวทางหรือวางแผนในการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ในการทำงานร่วมกันในกระบวนการทำงานกลุ่ม

ด้านที่ 4 ทักษะการสรุปคิด ในขั้นนี้ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่อยู่ในชั้น การตรวจสอบความรู้ หลังจากทีนักเรียนได้รับการตรวจสอบความรู้จากครูเข้าสู่การทบทวนความรู้ โดยมีหัวหน้ากลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้นำในการทบทวนความรู้ก่อนเข้าสู่กระบวนการทดสอบย่อย โดยนักเรียนจะต้องร่วมกันหาพิจารณาเหตุผล หาข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อสรุปที่ชัดเจน จากประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนกลุ่มตนเองไม่สามารถตอบคำถามได้ในขณะที่ผู้สอนตรวจสอบ ความรู้ด้วยคำถามพัฒนาการคิด ซึ่งจะต้องเป็นข้อสรุปที่สมาชิกทุกคนยอมรับได้ นอกจากนี้หัวหน้า กลุ่มตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อให้สมาชิกเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการทดสอบย่อย อีกด้วย จากการทดลอง พบว่า นักเรียนมีทักษะการร่วมมือที่ดีในการร่วมกันสรุปความรู้จาก ความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนที่ได้ศึกษามา นักเรียนใช้เหตุผลในการคัดเลือกคำตอบที่ดีที่สุดให้กับ กลุ่มของตน สามารถสรุปคำตอบได้ซึ่งเป็นข้อสรุปที่นักเรียนตกลงร่วมกัน นักเรียนกลุ่มอ่อนสามารถ เสนอความคิดเห็นได้สมเหตุสมผล นักเรียนกลุ่มเก่งยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ทำให้ทุกคน สามารถเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จกลุ่มได้ เมื่อนักเรียนสามารถสรุปความรู้ความคิดในประเด็นต่าง ๆ ได้ ก็จะทำให้ให้นักเรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่กระบวนการทดสอบย่อยอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับมาลินี บุญยรัตพันธุ์ (2556: 11-13) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานของกลุ่ม จะประสบความสำเร็จ เป็นกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้น สมาชิกจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของงานที่จะต้องทำอย่างชัดเจน ตรงตามความต้องการของสมาชิกที่ประสงค์จะดำเนินงานนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จการตัดสินใจ ร่วมกันเพื่อสรุปประเด็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมาชิกกลุ่มจะต้องกระทำอย่างมีระบบ ยืดหยุ่น หรือดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความสามารถของสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งเป็น ความคิดเห็นที่กลุ่มจะต้องเห็นพ้อง และตกลงร่วมกัน สนับสนุนให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น ในหลาย ๆ รูปแบบ ถึงแม้ว่าจะเป็นความคิดเห็นในด้านตรงกันข้ามก็ตาม แต่ก็เพื่อที่จะเป็นการเสนอ หรือสร้างแนวคิดใหม่ให้แก่กลุ่ม ซึ่งจะสามารถทำให้งานของกลุ่มดีขึ้น สมาชิกกลุ่มจะต้องได้รับการ พิจารณาหรือการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ตามความสามารถ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ของ แต่ละคนที่แตกต่างกัน สมาชิกจะต้องมีความเข้าใจ และเคารพความคิดเห็นของแต่ละคน ทุกคน ในกลุ่มเป็นที่ยอมรับในฐานะสมาชิกของกลุ่ม โดยไม่มีผู้ถูกละเลยหรือเห็นว่าเป็นผู้ที่ด้อยกว่าสมาชิก คนอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มนั้น สามารถพัฒนาทักษะการร่วมมือของนักเรียนได้ การจัดตั้ง กลุ่มโดยให้นักเรียนคละความสามารถกันจะทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน การยอมรับ และเข้าใจ ในความแตกต่างของสมาชิกภายในกลุ่ม การรับผิดชอบในหน้าที่ของตน สิ่งเหล่านี้จะทำให้สมาชิก สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเกิดทักษะการร่วมมือที่ดี จนทำให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จร่วมกันได้ สอดคล้องกับ วัชรพล วิบูลยศรีน (2561: 167) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้

แบบร่วมมือต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การพึ่งพากันทางบวก ผู้เรียนต้องรู้สึกว่าคุณเองรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและสมาชิกคนอื่นภายในกลุ่ม 2) การมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า ผู้เรียนต้องมีโอกาสอธิบายสิ่งที่กำลังเรียนรู้ให้กับเพื่อนคนอื่น 3) ความรับผิดชอบรายบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนต้องรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 4) ทักษะทางสังคม ผู้เรียนแต่ละคนต้องสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เคารพซึ่งกันและกัน 5) การดำเนินการเป็นกลุ่ม ใช้วิธีการประเมินเป็นกลุ่ม เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนทำงานร่วมกันได้ดีเพียงใดและพัฒนาได้อย่างไรและยังสอดคล้องกับ ประภาสินี ปิงใจ (2555: 54) ที่ได้ศึกษา การใช้โมเดลกราฟฟิตีที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการร่วมมือของนักเรียนที่ได้รับกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิตีกับนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัย กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โมเดลกราฟฟิตีมีทักษะการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ญัญญูกาญจน์ อนันทราวิน (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัย พบว่า ผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียนรวม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ทางศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนระยะที่ 3 เพิ่มขึ้นจากระยะที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากการใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด ทำให้นักเรียนรู้สึกมีอิสระในการเรียนรู้อย่างแสดงความคิดเห็นและได้รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ได้ทำงานร่วมกับสมาชิกในห้องที่มีความแตกต่างหลากหลายส่งผลให้เกิดปฏิสัมพันธ์มากขึ้น โดยครูมีบทบาทสำคัญที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทั้งก่อนและหลังการอ่านอย่างมีอิสระ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหลังจากการอ่านและนำไปสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในชั้นเรียนทั้งกับเพื่อนและครู สอดคล้องกับ ศศิธร เวียงวะลัย (2556: 134) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือและพึ่งพากันในกลุ่ม มีการแบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกของแต่ละกลุ่มแยกไปศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมายให้อ่านในกลุ่มผู้มีประสบการณ์ (Expert Group) จนเกิดความเข้าใจแล้วนำความรู้ไปอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มบ้าน (Home Group) ฟัง ทำให้นักเรียนทุกคนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง ทั้งบทบาทในการรับฟังผู้อื่นและการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นด้วยเช่นกัน

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ร่วมกันกับผู้อื่น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยในกระบวนการเรียนรู้ จะมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ความคิดได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง การที่นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่แตกต่างจากเดิมที่นักเรียนเป็นผู้ฟังและอ่านเพียงอย่างเดียว เปลี่ยนเป็นผู้ที่ลงมือในการค้นคว้าหาคำตอบ ทำให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเองและใช้ประสบการณ์ที่ตนเองมีในการแก้ไขปัญหาจะทำให้นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ค้นพบมาใช้ประโยชน์กับตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545: 334-339) ที่ได้เสนอแนวการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไว้ว่า ผู้สอนเลือกควรกิจกรรมต่าง ๆ ใช้ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดี จะทำให้การเรียนการสอนสนุกและน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นด้วยกิจกรรมในการสอนวรรณคดี

ประการสุดท้ายคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองถนัดและเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง โดยมีคำถามพัฒนาการคิดเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อแสวงหาคำตอบ นักเรียนจะมีโอกาสเป็นผู้ตั้งคำถามและผู้ตอบคำถาม ในขณะที่การแสวงหาคำตอบนั้นนักเรียนจะทำงานร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนสมาชิก นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือการแสวงหาคำตอบของข้อคำถาม ทำให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ นักเรียนจึงเกิดความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 35) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและแนวคิดว่านี่เป็นข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรมีทักษะการใช้คำถามเพื่อพัฒนาการคิด ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิดที่ละเอียดและต้องช่วยกระตุ้นนักเรียนให้กล้าแสดงออกในการตอบคำถาม เพื่อนำคำตอบนั้นมาใช้ในการอภิปรายร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ

2. ครูควรสังเกตพฤติกรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คอยให้คำแนะนำกับนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและทันเวลา

3. ครูควรแบ่งสัดส่วนเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ หากผู้เรียนได้ภาระที่มีความยากง่ายแตกต่างกันมากเกินไปอาจเกิดความไม่เท่าเทียมได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่มีเนื้อหามาก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิจัยในรายวิชาภาษาไทยด้านวรรณคดีวรรณกรรม ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ในรายวิชาภาษาไทยในทักษะด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการอ่าน เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- Bloom, B. S. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York: McGraw-Hill.
- Doyle, A. (2020). **What Are Collaboration Skills ? Definition & Examples of Collaboration Skills**. Retrieved February 13, 2021. Available from <https://www.thebalancecareers.com/collaboration-skills-with-examples/>.
- Doymus, K. (2008). "Teaching chemical bonding through jigsaw cooperative learning." **Research in Science & Technological Education** 26, 1: 47-57.
- Gagne, R. (1970). **The Condition of Learning and Theory of Instruction**. New York: Wadsworth Publishing.
- Good, C. V., ed. (1973). **Dictionary of education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Haladyna, T. M. (2002). **Essentials of standardized achievement testing validity and accountability**. Boston: Allyn and Bacon.
- Holliday, D. C. (2002). **Jigsaw IV : Using Student/Teacher Concerns To Improve Jigsaw III**. Retrieved May 17, 2021. Available from <https://eric.ed.gov/?id=ED46568>.
- Johnson, D. W., et al. (1984). **Circles of learn cooperative in the classroom**. The United States of America: ASCD publications.
- Johnson, D. W., Johnson, R.T. (1987). **Learning together and alone: cooperative, competitive and individualistic Learning**. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Likert, R. A. (1932). "Technique for the Measurement of Attitudes." **Archives of Psychological** 22, 140: 17.
- Maden, S. (2011). "Effect of Jigsaw 1 technique on achievement in written expression." **Educational Sciences Theory and Practice** 11, 2: 911-917.
- Raynolds, C. R., Livingston, R. B. and Willison, V. (2006). **Measurement and assessment In education**. Boston: Prearson Education.
- Reynolds, M. (1994). **Groupwork in education and training**. London: Biddles Ltd.

- Sahin. (2011). **Effects of Jigsaw II Technique on Academic Achievement And Attitudes To Written Expression Course**. Faculty of Education, Atatürk University. Retrieved May 1, 2020, Available from <https://www.semantic scholar.org/paper/Effects-of-Jigsaw-II-Technique/>.
- Slavin, R. E. (1990). **Cooperative Learning: Theory Research and Practices**. New Jersey: Prentice Hall. อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี. (2555). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Stahl, R. J., Editor. (1994). **Cooperative Learning in Social Studies a handbook for Teachers**. New York: addison – Wesley Publishing.
- Tria, S., Syafri K., and Dahnilsyah. (2013). **The Use of jigsaw III Method to Improve Students' Reading Comprehension of The Second Year Students at SMP Negeri 10 Tapung**. FKIP Riau University. Retrieved April 22, 2020, Available from <https://repository.unri.ac.id/handle/123456789/4887/>.
- Weigand, J. E., and Cunningham, R. T. (1997). **Implementing Teacher Competencies: Positive Approaches to Personalizing Education**. New Jersey: Prentice Hall. อ้างถึงใน ชนิต อินทะกนก (2559). “ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐานร่วมกับการใช้คำถามแบบสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัตัญญู ชูชื่น. (2543). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). **คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2558). **การออกแบบการเรียนการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

ศิลปากร.

กิ่งกาญจน์ อารีรักษ์ และคณะ. (2548). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้หลากหลายรูปแบบ**. กรุงเทพฯ:

เมธีทีปส์.

กุสุมา รักษมณี. (2547). **วรรณสารวิจัย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

ฉันท ชาติทอง. (2554). **สอนคิด: การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

จินตนา ศิริธัญญารัตน์. (2560). **การออกแบบระบบการเรียนการสอน**. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม.

จุฬาลักษณ์ คชาชัย. (2557). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉัตรชนกานต์ เปรมพัฒน์พันธ์. (2562). **ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา. สัมภาษณ์, 24
กรกฎาคม.**

ชนัด อินทะกนก. (2559). “ผลของการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างเป็นฐานร่วมกับการใช้คำถามแบบ
สืบสอบที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ชนาธิป พรกุล. (2555). **การออกแบบการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วีพรีน.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). **80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นนทบุรี:
สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

_____. (2555). **เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วีพรีน.

ณัฐกาญจน์ อนันทรารวัน. (2559). “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อส่งเสริมทักษะการ
เรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนในห้องเรียนรวมระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพร จาดยางโตน. (2561). **พัฒนาการวรรณคดีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ดาราวรรณการพิมพ์.

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรืองและคณะ. (2545). **ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมือ
อาชีพ**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). **หลักการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). **การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: วี พรีน.
- ณิรมรรักษ์ ชูชัยมงคล. (2557). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศพร ศรีแสง. (2560). “ผลของการใช้คำถามระดับสูงในการสอนอ่านจับใจความที่มีผลต่อความตระหนักในความเป็นไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา เขมมณี. (2545). **กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: นิชินแอดเวอร์ทีซิ่ง.
- _____. (2551). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพัฒน์ ฤทธิ์ทอง. (2545). **30 รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้าปรีนติ้ง.
- _____. (2547). **30 รูปแบบการจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้าปรีนติ้ง.
- นพดล แสงทอง. (2562). “ผลของการใช้โมบายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ร่วมกับเทคนิคจิ๊กซอว์ที่มีต่อการทำงานร่วมกันในรายวิชาคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นเรศ ทองอินทร์. (2560). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน ร่วมกับการใช้เทคนิคคำถามแบบ RCA.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทน์ภัส นิยมทรัพย์. (2560). **ความรู้พื้นฐานด้านการเรียนการสอน**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2556). **แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **การพัฒนาการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). **สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). **ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอสพรีนติ้ง ไทย แพคตอरी.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2522). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปนัดดา ใจสุทธิ์. (2558). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). **การพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- ประภาสินี ปิงใจ. (2555). “ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้โมเดลกราฟฟิติที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา ปั่นสุวรรณ. (2553). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยเรื่องเงาะป่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 2 กับแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยนุช แหวนเพชร. (2560). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนภาพความคิด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เปลื้อง ณ นคร. (2545). **ประวัติวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2551). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6: เล่มที่ 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

พงษ์กรณ์ วีรพิพรรธน์. (2554). “ผลการใช้รูปแบบจิ๊กซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ แข็งขัน. (2555). **ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชุดฝึกอบรมครู**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พานชัย เกษฎา. (2555). **เอกสารประกอบวิชาการสอน รายวิชา ทักษะและเทคนิคการสอน**. สุรินทร์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2549). **ทักษะ 5C ของครู 4.0. เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2560). **ทักษะ 7C ของครู 4.0**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2538). **ภาษาไทย 7 (วรรณคดีวิจารณ์สำหรับครู)**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มาลินี บุญยรัตพันธุ์. (2556). **การจัดกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2549). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รณชัย จันทร์แก้ว. (2559). “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

рінฤทัย สัจจพันธ์. (2542). **สี่สรวรรณศิลป์**. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์ลิฟเพลส.

_____. (2555). **ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย ตอนที่ 3**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วรารวรรณ จันทรวงศ์และกิ่งฟ้า สิ้นธวงษ์. (2557). **การคิดและการคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้: แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียน**. ขอนแก่น: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- วัชรพล วิบูลยศริน. (2561). **วิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2547). **เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมีอาชีพ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2555). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แอลทีเพลส.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิภา กงกะนันทน์. (2556). **วรรณคดีศึกษา(ว่าด้วยหลักการอ่าน)**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- วิโฆษฐ์ วัฒนานิมิตกุล. (2550). **การพัฒนารูปแบบการสอน: องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาสู่ผู้เชี่ยวชาญการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหธรรมมิกจำกัด.
- วีณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม. (2553). **การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2561). **วรรณคดีวิจารณ์**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). **การจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. (2559). **หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริเดช สุขิวะ. (2546). **หลักการประเมินการเรียนรู้**. ใน สุวิมล ว่องวานิช (บรรณาธิการ), การประเมินผล การเรียนรู้แนวใหม่. 52 – 64. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิต จันทรฉาย. (2557). **การออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครปฐม.

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ. (2544). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและประเมินตามสภาพจริง**. เชียงใหม่ :
เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.

_____. (2554). **หลักการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล
พับลิชชิ่ง.

สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2545). **วรรณคดีเกี่ยวกับชนบ ประเพณี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). **แนวการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเล่ม 3**.
กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2545). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2560). **สื่อและวิธีการสอนภาษาไทยที่ประสบความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ.

_____. (2562). **คู่มือการดำเนินงานขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการเรียน
การสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

สิทธิา พินิจภูวดล. (2537). **เอกสารประกอบการอบรม เรื่องการสอนภาษาไทยให้สนุก**. กรุงเทพฯ:
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21**. กรุงเทพฯ : เทคนิคพรินติ้ง.

สุจริต เพียรชอบ. (2540). “ครูดี.” **วารสารวิทยจารย์**. (สิงหาคม 2540): 23.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). **การประเมินผลภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544). **วรรณกรรมศึกษา**. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องอาจ ไอ้โลม. (2555). **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปปี้ล กรุ๊ป จำกัด.

อนนต์ ศรีศักดิ์ดา. (2554). **ความรู้พื้นฐานทางวรรณกรรมไทย**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

อรุณรัตน์ หว่างชูเชื้อ. (2562). **ครูโรงเรียนวัดทะเลบก**. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม.

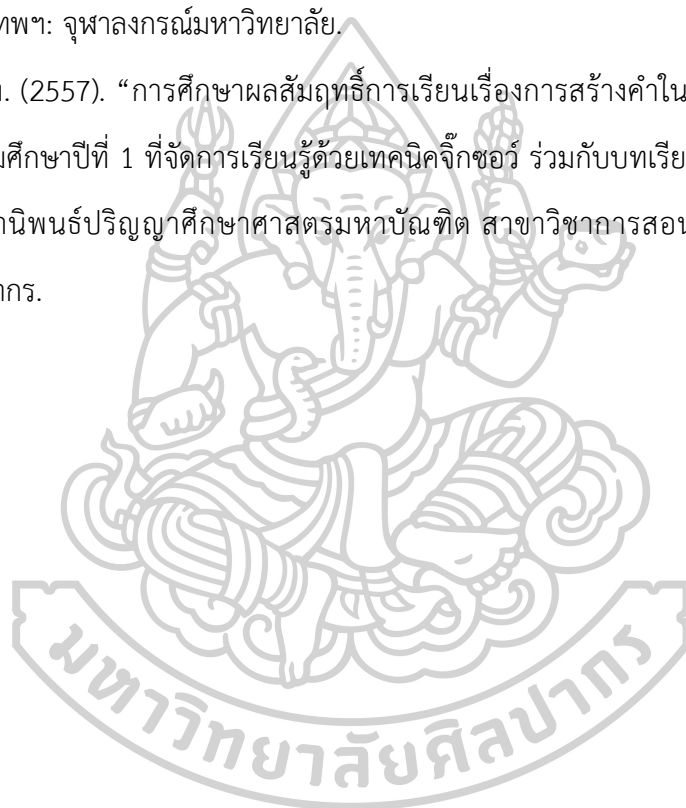
อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อิงอร สุพันธุ์วณิช และคณะ. (2555). **ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชุดฝึกอบรมครู**.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิสริย์ น้อยมิ่ง. (2557). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ชื่อ-นามสกุล	อาจารย์กิตติพงษ์ แบล้ว
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)
วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล	อาจารย์ ดร. สิริระ สมนาม
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตร การสอนและการ เรียนรู้
วุฒิการศึกษา	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปร.ด. หลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวช่อทิพย์ ต้นทวี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการ หัวหน้างานวัดและประเมินผล โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร)
วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถาม
พัฒนาการคิด
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
- แบบสังเกตทักษะการร่วมมือ
- แบบสอบถามความคิดเห็น

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมมือกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาภาษาไทย ท 21101	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 1	ปีการศึกษา 2563	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง เนื้อเรื่องของวรรณคดี เรื่อง นิราศภูเขาทอง		ผู้สอน นางสาวจิรวรรณ สรบุญทอง

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน : ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.1/1 สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.1/2 วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
- ม.1/4 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทองแล้ว นักเรียนสามารถ

1. อธิบายประวัติความเป็นมาของวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทองได้
2. เขียนสรุปเนื้อหาวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทองได้
3. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิราศภูเขาทองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

3. สาระสำคัญ

วรรณคดีนิราศภูเขาทองเป็นวรรณคดีประเภทนิราศ ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นนิราศเรื่องที่ดีที่สุดของสุนทรภู่เนื่องจากมีความงดงามทางวรรณศิลป์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทยสะท้อนให้เห็นภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่สภาพบ้านเมืองในอดีตแฝงด้วยข้อคิดและคติสอนใจ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้ (K)

- ประวัติความเป็นมาวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง
- เนื้อเรื่องวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง

ทักษะ / กระบวนการ (P)

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการวิเคราะห์
- ทักษะการร่วมมือ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ความสามารถในการแก้ปัญหา

6. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ใบงานที่ 1 สรุปเนื้อเรื่องวรรณคดี เรื่องนิราศภูเขาทอง

7. การวัดและการประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - 1.1 สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 การทำใบงาน
 - 1.2 ทดสอบย่อย
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 เกณฑ์ประเมินชิ้นงาน (งานกลุ่ม)
 - 2.3 แบบทดสอบย่อย

8. กิจกรรมการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูนำภาพเจดีย์ภูเขาทองให้นักเรียนดู
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงภาพเจดีย์ภูเขาทอง โดยใช้คำถามพัฒนาการคิดต่อไปนี้
 - 2.1 นักเรียนรู้จักเจดีย์ภูเขาทองหรือไม่ หากรู้จัก นักเรียนรู้จักได้อย่างไร
 - 2.3 เจดีย์ภูเขาทองมีความสำคัญอย่างไร
3. ครูสุ่มเรียกนักเรียนตอบคำถาม จากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กระบวนการกลุ่ม (15 นาที)

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน (กลุ่มบ้าน) เพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม โดยสมาชิกจะต้องทำการเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่มและทำการตั้งชื่อกลุ่มขึ้นใหม่ เพื่อศึกษาใบความรู้ โดยครูชี้แจงกระบวนการทำงานกลุ่มและหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มให้นักเรียนทุกคนทราบ

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มรับมอบหมายของกิจกรรมจำนวน 4 ของ ซึ่งทุกกลุ่มจะได้รับมอบหมายในหัวข้อเดียวกัน สมาชิกทุกคนจะได้รับมอบหมายคนละ 1 หัวข้อ แต่ละของจะประกอบด้วยใบกิจกรรมและแบบบันทึกการตั้งคำถาม ดังนี้

1. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 1
2. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 2
3. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 3
4. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 4

ขั้นที่ 2 ศึกษาเรียนรู้ (30 นาที)

6. สมาชิกกลุ่มบ้านที่ได้รับมอบหมายในแต่ละหัวข้อออกจากกลุ่มบ้าน เพื่อแยกย้ายกันไปศึกษาเรียนรู้ ทำความเข้าใจแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายภาระงานในหัวข้อเดียวกันเรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” โดยการผลัดกันตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบ จากนั้นบันทึกความรู้ที่ได้รับลงใบแบบบันทึกการตั้งคำถามของตนเอง

ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (15 นาที)

7. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มบ้าน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ของกลุ่มบ้าน
8. นักเรียนเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้และคำตอบที่ได้จากสมาชิกแต่ละคน เพื่อหาข้อสรุปและพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่ เพื่อเป็นคำตอบของกลุ่มและบันทึกคำตอบลงในใบงานที่ 1 สรุปเรื่อง นิราศภูเขาทอง

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบความรู้ (30 นาที)

9. ครูตรวจสอบความรู้ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยการตั้งคำถามพัฒนาการคิดใส่กล่องและสุ่มเรียกสมาชิกแต่ละกลุ่มให้ออกมาจับสลากและตอบคำถาม เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยใช้คำถามดังนี้

- 9.1 พรรณคดีประเภทนิราศมีลักษณะอย่างไร
- 9.2 นิราศภูเขาทองมีความแตกต่างจากนิราศเรื่องอื่น ๆ อย่างไร
- 9.3 เพราะเหตุใด สุนทรภู่จึงแต่งนิราศภูเขาทอง
- 9.4 เพราะเหตุใดสุนทรภู่จึงกล่าวว่า
“จะยกหยิบธิดาเป็นที่ตั้ง ก็ใช้ถังแทนสดเห็นชัดขวาง”

- 9.5 เพราะเหตุใดสุนทรภู่จึงแสดงความอาลัยต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในทุกๆ สถานที่ที่พระองค์เคยเสด็จมา

- 9.6 นักเรียนจะสมารถนำภูมิหลังของสุนทรภู่ มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนได้อย่างไร

10. หัวหน้ากลุ่มทบทวนความรู้ ตรวจสอบความเข้าใจ โดยทบทวนเนื้อหาพรรณคดีจากบทเรียนในหนังสืออีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวนความเข้าใจของสมาชิกก่อนการทดสอบย่อย

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (20 นาที)

10. นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย เรื่อง สรุปพรรณคดีนิราศภูเขาทองเป็นรายบุคคลซึ่งคะแนนรายบุคคลของสมาชิกภายในกลุ่มจะถูกนำมาเฉลี่ยเพื่อคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม

ขั้นสรุป (5 นาที)

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเนื้อเรื่องนิราศภูเขาทอง

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพเจดีย์ภูเขาทอง
2. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 1
3. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 2
4. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 3
5. ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 4
6. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ม.1

10. บันทึกหลักการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน

.....
(นางสาวจิรวรรณ สรบุญทอง)

11. รายละเอียดเนื้อหาสาระ วรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง

นิราศภูเขาทอง ผลงานการประพันธ์ของสุนทรภู่ที่แต่งเมื่อปี พ.ศ. 2373 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จสวรรคตไปแล้ว 6 ปี (สวรรคตปี พ.ศ. 2363) เพื่อเล่าเรื่องการเดินทางจากวัดราชบูรณะไปนมัสการพระเจดีย์ภูเขาทองที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหลังจากออกพรรษาแล้วพรรณนาความรู้สึกอาลัยอาวรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในนิราศภูเขาทอง ทำให้เห็นว่าสุนทรภู่อยังคงจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยอย่างไม่เสื่อมคลาย และไม่เคยมลความทุกข์ที่ตนเองเคยได้รับจากพระมหากษัตริย์คุณของพระองค์ ไม่ว่าจะเป็ดยศถาบรรดาศักดิ์ บ้านเรือนที่ได้รับพระราชทานให้อยู่อาศัย หรือการมีโอกาสได้ตามเสด็จรับใช้อย่างใกล้ชิด ในช่วงเวลาที่สุนทรภู่อับราชการอยู่ในกรมพระอาลักษณ์ในสมัยรัชกาลที่ 2 (พ.ศ. 2363-2136) เป็นชีวิตที่มีความเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสูงสุดและเป็นทีโปรดปรานของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยอย่างเห็นได้ชัดเจน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จสวรรคต ความสุขและความรุ่งเรืองในชีวิตของสุนทรภู่อันดับวูบลง สุนทรภู่วิตกกังวลถึงเสถียรภาพของตนเอง ด้วยว่าเคยทำให้พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวตั้งแต่เมื่อครั้งทรงดำรงพระยศเป็นกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์กริ้วหลายครั้ง ความวิตกกังวลดังกล่าวทำให้สุนทรภู่อัดสั่นใจออกบวชทันที

ผู้ที่ทราบประวัติชีวิตอันผันผวนของสุนทรภู่ จะอ่านเนื้อหาของนิราศภูเขาทองได้ซาบซึ้งขึ้น เข้าใจสิ่งที่สุนทรภู่ต้องการสื่อสารได้แจ่มแจ้งและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ตระหนักถึงความสะเทือนใจของสุนทรภู่ เมื่อย้อนคิดถึงความสุขหลังในสมัยรัชกาลที่ 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออ่านข้อความต่อไปนี้

สิ้นแผ่นดินสิ้นนามตามเสด็จ	ต้องเที่ยวเตร็ดเตร่หาที่อาศัย
แม่นำเน็ดเกิดชาติใดใด	ขอให้ได้เป็นข้าฝ่าธุลี
สิ้นแผ่นดินขอให้สิ้นชีวิตบ้าง	อย่ารู้ร้างบงกชบทศรี
ทุกวันนี้ก็ซังตายทรงกายมา	เหลืออาลัยใจตรมระทมกวี

สุนทรภู่รำพึงว่า ทันทที่ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เสด็จสวรรคต ชื่อของสุนทรภู่ ก็หายไปจากราชสำนัก ต้องมีชีวิตระหกระเหินเร่ร่อนไปในที่ต่างๆ เพื่อหาที่พักอาศัย จึงอธิษฐานว่า ไม่ว่าจะเกิดในชาติใด ขอให้ได้เป็นข้าทูลละอองธุลีพระบาทของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยอีก และเมื่อใดที่พระองค์เสด็จสวรรคต ก็ขอให้ตนเองตายตามเสด็จไปด้วย เพื่อให้พ้นจากสภาพชีวิตลำเค็ญเมื่อไม่ได้พึ่งพระบรมโพธิสมภารแล้ว ดังข้อความที่สุนทรภู่รำพันว่า “พระนิพพาน ป่านประหนึ่งศირษะขาด” “สิ้นแผ่นดินสิ้นนามตามเสด็จ” และ “สิ้นแผ่นดินขอให้สิ้นชีวิตบ้าง อย่ารู้ร้าง บงกชบทศรี” จึงสื่อความรู้สึกและความปรารถนาจากใจจริงของสุนทรภู่ที่อ่านแล้วชวนให้ผู้อ่าน สะเทือนใจเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ เมื่อสุนทรภู่กล่าวว่า

มาถึงบางธรณีทวีโคก	ยามวิโยคยากใจให้ระอื้น
ไอ้สุธาหนาแน่นเป็นแผ่นพื้น	ถึงสี่หมื่นสองแสนทั้งแดนไตร
เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ก่อน	ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ	เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอย

ข้อความนี้สื่อความคิดอันละเอียดอ่อนและจิตใจอันสะเทือนไหวได้ง่ายของกวีผู้ยิ่งใหญ่ อย่างสุนทรภู่ แม้แต่ชื่อสถานที่ก็ยังสะกิดใจให้ทุกข้อคิดถึงสภาพชีวิตอันแร้นแค้นในขณะนั้นของตนเอง ได้อย่างน่าฟัง กล่าวคือ แม้ว่าแผ่นดินจะกว้างใหญ่ไพศาลเพียงใด สุนทรภู่ซึ่งมีขนาดของร่างกายแต่เพียงเล็กน้อยก็ไม่สามารถหาเนื้อที่ที่จะอยู่อาศัยให้เป็นสุขได้ ชวนให้ผู้อ่านรู้สึกสังเวชและสลดใจ ในชะตากรรมของสุนทรภู่ที่ตกอับอย่างถึงที่สุด

อาจกล่าวได้ว่าความสะเทือนใจของผู้อ่านเกิดจากความเข้าใจในชะตากรรมที่พลิกผันจากสุขที่สุดเป็นทุกข์ที่สุด และเกิดจากกลวิธีการแต่งของสุนทรภู่ที่กล่าวรำพันความทุกข์ยากของตนเองใน ขณะที่แต่งนิราศเรื่องนี้ การนำสภาพชีวิตที่ทุกข์ยากในปัจจุบันไปเปรียบกับความสุขในอดีต ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสภาพชีวิตที่ตรงกันข้ามของสุนทรภู่ในช่วงชีวิตปัจจุบันกับในอดีตได้อย่างเด่นชัด นอกจากนี้ การรำพันแสดงความอาลัยรักพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทำให้เห็นความจงรักภักดีที่สุนทรภู่มีต่อพระองค์และขณะเดียวกันก็ทำให้เห็นความสำคัญของพระองค์ที่มีต่อความ

ทุกข์สุขของสุนทรภู่ ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้นิราศเรื่องนี้แม้จะมีขนาดสั้นที่สุดเมื่อเทียบกับผลงานเรื่องอื่นของสุนทรภู่แต่ก็ได้รับยกย่องว่าเป็นเรื่องที่ดีที่สุดของสุนทรภู่

แม้ว่าสุนทรภู่จะยังลิ้มความสุขในหนหลังไม่ได้ ก็พยายามปลุกปลอบใจตัวเอง ด้วยการกล่าวถึงสังขารสำคัญข้อหนึ่ง คือ ความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของสรรพสิ่ง เช่น เจดีย์ที่แตกหักและทรุดโทรมเพื่อโยงให้เห็นว่าชื่อเสียงเกียรติยศที่ตนยังอาลัยอาวรณ์อยู่นั้นก็ย่อมตกอยู่ในสภาพเดียวกัน ดังคำประพันธ์ที่ว่า

ทั้งองค์ฐานรานราวถึงเกล้าแกก	เผยอแยกยอดทรุดก็หลุดหัก
โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก	เสียดายนักนิกน่าน้ำตากระเด็น
กระนั้นหรือชื่อเสียงเกียรติยศ	จะมีหมดล่วงหน้าทันตาเห็น
เป็นผู้ดีมีมากแล้วยากเย็น	คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น
ข้อคิดที่แทรกอยู่ในนิราศเรื่องนี้ส่วนใหญ่เป็นคำสอนทางพระพุทธศาสนา เช่น ไม่ควรคบชู้	
เพราะเป็นข้อห้าม ผิดศีลข้อ 3 ดังความว่า	
จ้ฉนรลสิบหองคูลิแหลม	ตั้งชวากแซมเสียมแทรกแตกไสว
ใครทำชู้คู่ท่านครั้นบรรลัย	ก็ต้องไปปิ่นต้นนำชนพอง
ไม่ควรดื่มสุราเพราะทำให้มันเมาขาดสติ ผิดศีลข้อ 5 ดังความว่า	
โอบาปกรรมน่านรkJีจวอกร	ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
นอกจากนี้ยังมีคำสอนต่างๆ ไปในการดำเนินชีวิต เช่น การคบคนและการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น	

รายการอ้างอิง

ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ. (2562). *พินิจวรรณคดีจากหนังสือแบบเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

12. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 1

รับฐินภิญโญโมทนา

ออกจากวัดทัศนาคูหาส

สามฤดูอยู่ดีไม่มีภัย

โอ้อวาสราชบุรณะพระวิหาร

เหลือรำลำนึกน่าน้ำตากระเด็น

จะยกหยิบธิดีเป็นที่ตั้ง

จึงจำลาอาวาสนิราศร้าง

ถึงหน้าวังดั่งหนึ่งใจจะขาด

ไ้อผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร

พระนิพพานปานประหนึ่งศีระขาด

ทั้งโรคซ้ำกรรมชดวิบัติเป็น

จะสร้างพรตต่อส่ำห่มส่วนบุญถวาย

เป็นสิ่งของฉลองคุณมุลิกา

ถึงน้ำแพแลเห็นเรือที่นั่ง

เคยหมอบรับกับพระจมีนไวย

เคยทรงแต่งแปลงบทพจนารถ

จนฐินสิ้นแม่น้ำในลำคลอง

เคยหมอบไถ่ได้กลิ่นสุคนธ์ตรลบ

สิ้นแผ่นดินสิ้นรสสุคนธา

ดูในวังยังเห็นหอพระอัฐิ

ทั้งปิ่นเกล้าเจ้าพิภพจบสกล

ถึงอารามนามวัดประโคนปัก

เป็นสำคัญปิ่นแดนในแผ่นดิน

ขอเดชะพระพุทธรุคณช่วย

อายุยืนหมื่นเท่าเสาศิลา

ไปพันวัดทัศนาริมท่าน้ำ

เดือนสิบเอ็ดเสด็จจรุระพระวสา

ชูลีลาลงเรือเหลืออาลัย

เมื่อตรุษสารทพระวสาได้อาศัย

มาจำไกลอารามเมื่อยามเย็น

แต่นั้นนานนับทิวาจะมาเห็น

เพราะชุกเข็ญคนพาลมารานทาง

ก็ใช้ถึงแทนสัดเห็นชัดขวาง

มาอ้างว้างวิญญาณ์ในสาคร

คิดถึงบาทบพิตรอดิศร

แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น

ด้วยไรรู้ญาติยากแค้นถึงแสนเข็ญ

ไม่เล็งเห็นที่ซึ่งจะพึงพา

ประพฤติฝ่ายสมณะทั้งวสา

ขอเป็นข้าเคียงพระบาททุกชาติไป

คิดถึงครั้งก่อนมาน้ำตาไหล

แล้วลงในเรือที่นั่งบัลลังก์ทอง

เคยรับราชโองการอ่านฉลอง

มิได้ซ้องเคืองขัดทักทาย

ละอองอบรสรื่นชื่นนาสา

วาสนาเราก็สิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์

ตั้งสติเต็มถวายฝ่ายกุศล

ให้มองพ่นภัยสำราญผ่านบุรินทร์

ไม่เห็นหลักถือเล่าว่าเสาทิน

มิรู้สิ้นสุดชื่อที่ลือชา

แม้มอดม้วยกลับชาติวาสนา

อยู่คู่ฟ้าดินได้ตั้งใจปอง

แพประจำจอดรายเขาชายของ

มีแพรผ้าสารพัดสีม่วงตอง	ทั้งสิ่งของชาวเหลืองเครื่องสำเภา
ถึงโรงเหล้าเตากลั่นควั่นโขมง	มีคั้นโพงผูกสายไว้ปลายเสา
โอบบาปกรรมน่านรกเจียวอกเรา	ให้มัวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย
ทำบุญบวชกรวดน้ำขอสำเร็จ	สรรเพชญ์โพธิญาณประมาณหมาย
ถึงสุราพารอดไม่วอดควาย	ไม่ไกล่กรายแกล้งเมินก็เกินไป
ไม่เมาเหล้าแล้วแต่เรายังเมารัก	สุดจะหักห้ามจิตระจคิดไฉน
ถึงเมาเหล้าเข้าสายก็หายไป	แต่เมาใจนี้ประจำทุกคำคืบ
ถึงบางจากจากวัดพลัดพื้น้อง	มามัวหมองมัวหน้าไม่ฝ้าฝัน
เพราะรักใคร่ใจจิตไม่ยึดยืน	จึงต้องซึ้งใจพรากรมาจากเมือง
ถึงบางพลุกคิดถึงคู่มืออยู่ครอง	เคยใส่ซองส่งให้ล้วนใบเหลือง
ถึงบางพลัดเหมือนพีพลัดมาขัดเคือง	ทั้งพลัดเมืองพลัดสมรมาร้อนรน
ถึงบางโพไธ้พระศรีมหาโพธิ	รมนิโรธรุกขมูลให้พุลผล
ขอเดชะอานุกาพพระทศพล	ให้ผ่องพันภัยพาลสำราญกาย
ถึงบ้านญวนล้วนแต่โรงแลสะพรั่ง	มีของขังกุ่มปลาไว้ค้าขาย
ตรงนำโรงโพงพางเขาวางราย	พวกหญิงชายพร้อมเพรียงมาเมียงมอง
จะเหลียวกลับลับเขตประเทศสถาน	ทรมานหม่นไหม้ฤทัยหมอง
ถึงเขมาอารามอร่ามทอง	ฟังฉลองเลิกงานเมื่อวานขึ้น

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **วรรณคดีวิจัักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.

ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 2

ไอ้ปางหลังครั้งสมเด็จพระบรมโกศ	มาผูกโบสถ์ก็ได้มาบูชาขึ้น
ชมพระพิมพ์พิมพ์ผนังยังยั้งยืน	ทั้งแปดหมื่นสี่พันได้วันทา
ไอ้ครั้งนี้มิได้เห็นเล่นฉลอง	เพราะตัวต้องตกประดาชาวนา
เป็นบุญน้อยพลอยนึกโมทนา	พอนาวาติดชลเข้าวนเวียน
คูน้าวิ้งกลิ้งเซียวเป็นเกลียวกลอก	กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน
บ้างพลุ่งพล่งวุ้งเหมือนงวงเกวียน	ดูเปลี่ยนเปลี่ยนกว้างกว้างเป็นหว่างวน
ทั้งหัวท้ายกรายแจวกระซากจ้วง	ครรรไล่องเลยทางมากกลางหน
ไอ้เรือพันวนมาในสาชล	ใจยังวนหวังสวาทไม่คลาดคลา
ตลาดแก้วแล้วไม่เห็นตลาดตั้ง	สองปากฝั่งก็แต่ล้วนสวนพฤกษา
ไอ้รินรินกลิ่นดอกไม้ใกล้คงคา	เหมือนกลิ่นผ้าแพรรำดามะเกลือ
เห็นโศกใหญ่ใกล้น้ำระกำแฝง	ทั้งรักแฉงแฉมสวาทประหลาดเหลือ
เหมือนโศกพีที่ระกำก็ซ้ำเจือ	เพราะรักเรือแรมสวาทมาคลาดคลา
ถึงแขวงนนท์ชลมารตตลาดขวัญ	มีพวงแพแพรพรรณเขาค้าขาย
ทั้งของสวนล้วนเรืออยู่เรียงราย	พวกหญิงชายประชุมกันทุกวันคืน
มาถึงบางธรณีทิวโศก	ยามวิโยคยากใจให้สะอื้น
ไอ้สุธาหนาแน่นเป็นแผ่นพื้น	ถึงสี่หมื่นสองแสนทั้งแดนไตร
เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ต้าน	ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ	เหมือนนกไรรังง่เรืออยู่เอกา
ถึงเกร็ดย่านบ้านมอญแต่ก่อนเก่า	ผู้หญิงเกล้ามวยงามตามภาษา
เดี๋ยวนี้มีมอญถอนไรจุกเหมือนตุ๊กตา	ทั้งผัดหน้าจับกระเขม่าเหมือนชาวไทย
ไอ้สามัญผันแปรไม่แท้เที่ยง	เหมือนอย่างเยี่ยงชายหญิงทั้งวิสัย
นี่หรือจิตคิดหมายมีหลายใจ	ที่จิตใครจะเป็นหนึ่งอย่าพึงคิด
ถึงบางพุดพุดตีเป็นศรีศักดิ์	มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
แมนพุดชั่วตัวตายทำลายมิตร	จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพุดจา
ถึงบ้านใหม่ใจจิตก็คิดอ่าน	จะหาบ้านใหม่มาดเหมือนปรารณา
ขอให้สมคะเนเถิดเทวา	จะได้ผาสูกสวัสดิ์กำจัดภัย

ถึงบางเตือโอมะเตือเหลือประหลาด บังเกิดชาติแมลงหวิมีในไส้
 เหมือนคนพาลหวานนอกย่อมขมใน อุปไมยเหมือนมะเตือเหลือระอา
 ถึงบางหลวงเชิงรากเหมือนจากรัก สู้เสียดักดีสังวาสพระศาสนา
 เป็นลวงพันรนคราคา ถึงนางฟ้าจะมาให้ไม่ยติ
 ถึงสามโคกโสภณถึงปิ่นเกล้า พระพุทธเจ้าหลวงบำรุงซึ่งกรุงศรี
 ประทานนามสามโคกเป็นเมืองตรี ชื่อปทุมธานีเพราะมีบัว
 โ้อพระคุณสูญลับไม่กลับหลัง แต่ชื่อตั้งก็ยังไม่อยู่ทั่ว
 แต่เรานี้ที่สุนทรประทานตัว ไม่รอดชั่วเช่นสามโคกยิ่งโศกใจ
 ลิ่นแผ่นดินสิ้นนามตามเสด็จ ต้องเที่ยวเตร็ดเตร่หาที่อาศัย
 แม้นกำเนิดเกิดชาติใดใด ขอให้ได้เป็นข้าฝ่าธุลี
 ลิ่นแผ่นดินขอให้สิ้นชีวิตบ้าง อย่ารู้ร้างบงกชบทศรี
 เหลืออาลัยใจตรมระทมทวิ ทุกวันนี้ก็ซึ่งตายทรงกายมา
 ถึงบ้านจิวเห็นแต่จิวละลิวสูง ไม่มีฝูงสัตว์สิ่งกึ่งทุกกา
 ด้วยหนามครกดาษระดะดา นึกก็น่ากลัวหนามขามขามใจ
 จิวรกลีบหองคูลีแหลม ดังขวากแชนเสียมแทรกแตกไสว
 ใครทำชู้คู่ท่านครั้นบรรลัย ก็ต้องไปปิ่นตันนำขนพอง
 เราเกิดมาอายุเพียงนี้แล้ว ยังคลาดแคล้วครองตัวไม่มัวหมอง
 ทุกวันนี้วิปริตผิดทำนอง เจียนจะต้องปิ่นบ้างหรืออย่างไร
 โ้อคิดมาสารพัดจะตัดขาด ตัดสวาทตัดรักมียักไหว
 ถวิลหวังนั่งนึกอนาถใจ ถึงเกาะใหญ่ราชครามพอยามเย็น
 ดูห่างย่านบ้านช่องทั้งสองฝั่ง ระวังทั้งสัตว์น้ำจะทำเชิญ
 เป็นที่อยู่ผู้ร้ายไม่วายเว้น เทียวซ่อนเร้นตีเรือเหลือระอา

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ
 สกสค.

ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 3

พระสุริยงลับพยัคฆน	คุ้มมณมีตมิตทุกทิศา
ถึงทางลัดตัดทางมากกลางนา	ทั้งแฝกคาแถมกกขึ้นรกรเรียว
เป็นเงาจ้ำน้ำเจิงดูเว้งว่าง	ทั้งกว้างขวางขวัญหายไม่วายเหลียว
เห็นดุ่มดุ่มหนุ่มสาวเสียงกราวเกรียว	ล้วนเรือเพรียวพร้อมหน้าพวกปลาเลย
เขาถ่อคล่องว่องไวไปเป็นยี่ด	เรือเราฟัดเฟือมานิจาเอ่ย
ต้องถ่อค้ำรำไปทั้งไม่เคย	ประเดี้ยวเสยสวตรงเข้าพกร
กลับถอยหลังรั้งรอเฝ้าถ่อถอน	เรือขย่อนโยกโยนกระโถนหก
เจียบสดสัตว์ป่าคณานก	น้ำค้ำตกพร่างพรายพระพายพัด
ไม่เห็นคลองต้องค้ำอยู่กลางทุ่ง	พอหยุดยุงชู่ชุมมารุมกัด
เป็นกลุ่มกลุ่มกลุ้มกายเหมือนทรายซัด	ต้องนั่งปัดแปะไปมิได้นอน
แสนวิตกอกเอ๋ยมาอ้างอ้าง	ในทุ่งกว้างเห็นแต่แวมแวมสลอน
จนตีกดาวพร่างพร่างกลางอัมพร	กระเรียนร่อนรื่องก้องเมื่อสองยาม
ทั้งกบเขียดเกรียดกริดจิ่งหรือเอ๋ย	พระพายเฉื่อยฉิวฉิววะหวิวหวิว
วังเวงจิตคิดคะนึ่งรำพึงความ	ถึงเมื่อยามยังอดมโสมนัส
สำรวจกับเพื่อนรักสะพรักพร้อม	อยู่แหวดล้อมหลายคนปรนนิบัติ
ไ้อยามเข็ญเห็นอยู่แต่หนูพัด	ช่วยนั่งปัดยุงให้ไม่ไกลกาย
จนเดือนเด่นเห็นนกกระจับจอก	ระตะตอกบัวเพื่อนเมื่อเดือนหงาย
เห็นร่องน้ำลำคลองทั้งสองฝ่าย	ข้างหน้าท้ายถ่อมาในสาคร
จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ฝัก	ดูนารักบรรจงส่งเกสร
เหล่าบัวเพื่อนแลสล้างริมทางจร	ก้ามกุ้งซ้อนเสียดสาหร่ายได้คงคา
สายตึงแกมแวมสลับต้นดับเต่า	เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา
กระจับจอกตอกบัวบานผกา	ดาษดาตูขาวตั้งดาวพราย
ไ้อเช่นนี้สีกาได้มาเห็น	จะลงเล่นกลางทุ่งเหมือนมุ้งหมาย
ที่มีเรื่อน้อยน้อยจะลอยพาย	เที่ยวถอนสายบัวผันสันตวา
ถึงตัวเราเล่าถ้ายังมีโยมหญิง	ไไหนจะนั่งดูตายเป็นบุปผา
คงจะใช้ให้ศิษย์ที่ติดมา	อุตส่าห์หาเอาไปฝากตามยากจน
นี่จันใจไม่มีเท่าซี้เล็บ	ซี้เกียดเก็บเลยทางมากกลางหน
พอรอนรอนอ่อนแสงพระสุริยน	ถึงตำบलगูแก่่ายังเศร้าใจ

มาทางท่านหน้าจวนจอมผู้รั้ง	คิดถึงครั้งก่อนมาน้ำตาไหล
จะแหวะหาถ้าท่านเหมือนเมื่อเป็นไวย	ก็จะได้รับนิมนต์ขึ้นบนจวน
แต่ยามยากหากว่าถ้าท่านแปลก	อกมิแตกเสียหรือเราเขาจะสรวล
เหมือนเชิญใจไฟสูงไม่สมควร	จะต้องม้วนหน้ากลับอ้อประมาณ
มาจอตทำหน้าที่วัดพระเมรุข้าม	ริมอารามเรือเรียงเคียงขนาน
บ้างขึ้นล่องร้องลำเล่นสำราญ	ทั้งเพลงการเกี้ยวแก้มกันแซ่แข็ง
บ้างฉลองผ้าป่าเสภาขับ	ระนาดรับรัวคล้ายกับนายเส็ง
มีโคมรายแลอร่ามเหมือนสำเพ็ง	เมื่อคราวเคร่งก็มีใครจะได้ดู
อ้ายลำหนึ่งครั้งท่อนกลอนมันมาก	ช่างยาวลากเลื้อยเจื้อยจนเหนื่อยหู
ไม่จบบทลดเลี้ยวเหมือนเงี้ยว	จนลูกคู่ขอทุเลาว่าหวานอน
ได้ฟังเล่นต่างๆที่ข้างวัด	จนสังัดเสียบหลับลงกับหมอน
ประมาณสามยามคล้าในอัมพร	อ้ายโจจรจู้จ้วงเข้าล้วงเรือ
นาวาเอียงเสียงกุกกุกขึ้นร้อง	มันด่าล่องน้ำไปช่างไวเหลือ
ไม่เห็นหน้าสาธุศิษย์ที่ซิดเชื้อ	เหมือนเนื้อเบื้อบ้ำเคอะดูเซอะชะ
แต่หนูพุดจัดแจจตุเทียนส่อง	ไม่เสียของชาวเหลือองเครื่องอัฐฐะ
ด้วยเดชะตบะบุญกับคุณพระ	ชัยชนะมารได้ตั้งใจปอง

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.

ใบกิจกรรมที่ 1 เนื้อเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง ตอนที่ 4

ครั้นรุ่งเช้าเข้าเป็นวันอุโบสถ	เจริญรสธรรมาบูชาฉลอง
ไปเจดีย์ที่ชื่อภูเขาทอง	ดูสูงล่องลอยผ่านภาลัย
อยู่กลางทุ่งรุ่งโรจน์สันโดษเด่น	เป็นที่เล่นนาวาคงคาไส
ที่พื้นลานฐานบัวถมถัดบันได	คงคล้ายล้อมรอบเป็นขอบคัน
มีเจดีย์วิหารเป็นลานวัด	ในจังหวัดวงแขวงกำแพงกัน
ที่องค์ก่อย่อเหลี่ยมสลับกัน	เป็นสามชั้นเชิงชานตระหง่านงาม
บันไดมีสี่ด้านสำราญรื่น	ต่างชมชื่นชวนกันขึ้นชั้นสาม
ประทักชิมจินตนาพยายาม	ได้เสร็จสามรอบค้ำบอภิวันท์
มีห้องถ้ำสำหรับจุดเทียนถวาย	ด้วยพระพายพัดเวียนอยู่เวียนหัน
เป็นลมทักขินาวิภู่น่าอัศจรรย์	แต่ทุกวันนี้ซราหนักหนานัก
ทั้งองค์ฐานรานราวถึงเก้าแฉก	เปลอแยกยอดสุดก็หลุดหัก
โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก	เสียดายนักนึกน่าน้ำตากระเด็น
กระนั้นหรือชื่อเสียงเกียรติยศ	จะมีหมดลวงหน้าทันตาเห็น
เป็นผู้ดีมีมากแล้วยากเย็น	คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น
ขอเดชะพระเจดีย์ศรีมาศ	บรรจุธาตุที่ตั้งรังสรรค์
ข้าอุตสาหมาเคารพอภิวันท์	เป็นอนันต์อานิสงส์ดำรงกาย
จะเกิดชาติใดใดในมนุษย์	ให้บริสุทธิ์สมจิตที่คิดหมาย
ทั้งทุกขโศกโรคลภัยอย่าไถลกราย	แสนสบายบริบูรณ์ประยูรวงศ์
ทั้งโลโกโทโสแลโมหะ	ให้ชนะใจได้ออย่าไหลหลง
ขอฟุ้งเฟื่องเรื่องวิชาปัญญาจง	ทั้งให้ทรงศีลขันธในสันดาน
อีกสองสิ่งหญิงร้ายแลชายชั่ว	อย่าเมามัวหมายรักสมครสมาน
ขอสมหวังตั้งประโยชน์โพธิญาณ	ตราบนิพพานภาคณาให้ถาวร
พอกกราบพระปะดอกประทุมชาติ	พบพระธาตุสถิตในเกสร
สมถวิลยินดีชุลีกร	ประคองซ้อนเชิงอุงศ์ลงนาวา
กับหนูพุดมัสการสำเร็จแล้ว	ใส่ขวดแก้ววางไว้ใกล้เกศา
มานอนกรงรุ่งขึ้นจะบูชา	ไม่ปะตาตันอกยิ่งตกใจ
แสนเสียดายหมายจะชมบรมธาตุ	ใจจะขาดคิดมาน้ำตาไหล
โอ้บุญน้อยลอยลับครรโลโลก	เสียน้ำใจเจียนจะคืนสิ้นชีวัน
สุดจะอยู่คู่อื่นไม่ฝืนโศก	กำเรบโรคร้อนฤทัยเฝ้าฝืน

พอดรู้ตรูสุริย์ฉายขึ้นพรายพรรณ	ให้ล่องวันหนึ่งมาถึงธานี
ประทับทำนออรุณอารามหลวง	ค่อยสร้างทรวงทรงศีลพระชินสีห์
นิราศเรื่องเมืองเก่าของเรา	ไว้เป็นที่โสมนัสทัศนาศนา
ด้วยได้ไปเคารพพระพุทธรูป	ทั้งสถูปบรมธาตุพระศาสนา
เป็นนิสัยไว้เหมือนเตือนครีธา	ตามภาษาไม่สบายพอคลายใจ
ไซ้จะมีที่รักสมัครมาด	แรมนิราศร้างมิตรพิสมัย
ซึ่งครวญคร่ำทำที่พิริพไร	ตามนิสัยกาพย์กลอนแต่ก่อนมา
เหมือนแม่คร้วคิ้วแกงพะแนงผัด	สารพัดเพี้ยญชั่งเครื่องมังสา
อันพริกไทยใบผักชีเหมือนสีกา	ต้องโรยหน้าเสียดักหนอยอร่อยใจ
จงทราบความตามจริงทุกสิ่งสิ้น	อย่าหนักนินทาแกล้งแห่งไหน
นักเลงกลอนนอนเปล่าก็เศร้าใจ	จึงรำไรเรื่องร้างเล่นบ้างเอย ฯ

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **วรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสศ.

ใบงานที่ 1 สรุปเนื้อเรื่องวรรณคดี นิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1.	1. โอ้อาวาสราชบุรณะพระวิหาร
เหลือรำลึกนิกน่าน้ำตากระเด็น
จะยกหยิบธิดีเป็นที่ตั้ง
จึงจำลาอวาสนิราศร้าง | แต่นั่นนันทิวาจะมาเห็น
เพราะชุกเข็ญคนพาลมารานทาง
ก็ใช้ถั่งแทนสัดเห็นขัดขวาง
มาอ้างว้างวิญญาณีในสาคร |
|----|--|--|

จากบทประพันธ์ข้างต้น สุนทรภู่ออกเดินทางจากวัดราชบุรณะด้วยความรู้สึกอย่างไรและเพราะสาเหตุใด
 สุนทรภู่จึงตัดสินใจเดินทางออกมา

2. สุนทรภู่แสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยไว้อย่างไรบ้าง
 จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างคำประพันธ์ประกอบ

3. “เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็อ่านี่ ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
 ล้วนหนามหนึบเจ็บแสบคับแคบใจ เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอกา”
 จากบทประพันธ์ข้างต้น กวีมีความรู้สึกอย่างไรและมีความรู้สึกเช่นนั้นเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

4. “ทั้งองค์ฐานรานราวถึงเกล้าแมก เฝอแยกยอดทรวดก็หลุดหัก
 โอ้เจดีย์ที่สร้างยังร้างรัก เสียตายนกนิกหน้าน้ำตากระเด็น
 กระนั้นหรือชื่อเสียงเกียรติยศ จะมีหมดลวงหน้าทันตาเห็น
 เป็นผู้ดีมีมากแล้วยากเย็น คิดก็เป็นอนิจจังเสียทั้งนั้น”
 บทประพันธ์ข้างต้นมีความหมายอย่างไรและปรากฏแนวคิดสำคัญในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้างจากวรรณคดีเรื่อง นิราศภูเขาทอง และข้อคิดนั้นเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม.....

แบบประเมินชิ้นงาน (ใบงานกลุ่ม)

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน
กลุ่มที่.....

รายการประเมิน รายชื่อกลุ่ม	ความถูกต้องของ งาน				การใช้ภาษา				ความตรงต่อเวลา				รวม
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การวัด ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละรายการประเมินดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

คะแนน 10 – 12 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 7 – 9 หมายถึง ดี

คะแนน 4 – 6 หมายถึง พอใช้

คะแนนต่ำกว่า 4 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การแบบประเมินชิ้นงาน (งานกลุ่ม)

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้อง	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความครบถ้วน สมบูรณ์ทุกประเด็น ที่ศึกษาวิเคราะห์	สรุปเนื้อหาได้กระชับ ใจความเกือบครบถ้วน ผิด 1 หัวข้อ ที่ศึกษา วิเคราะห์	สรุปเนื้อหาได้ไม่ กระชับใจความและไม่ ครบถ้วน 2 – 3 ประเด็นในประเด็น หัวข้อที่ศึกษา วิเคราะห์	สรุปเนื้อหาได้ไม่ กระชับใจความและ ไม่ครบถ้วนผิด มากกว่า 3 ประเด็น ในประเด็น หัวข้อที่ ศึกษาวิเคราะห์
การใช้ภาษา	มีการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษาถูกต้อง ชัดเจน อ่านเข้าใจ ง่าย สกศดคำถูกต้อง ทุกคำ	มีการใช้ถ้อยคำสำนวน ภาษาถูกต้อง อ่าน เข้าใจง่าย สกศดคำผิด 1 - 2 คำ	มีการใช้ภาษาถูกต้อง แต่อ่านวกวนสะกศด คำผิด 3 - 4 คำ	มีการใช้ภาษาถูกต้อง แต่อ่านวกวนสะกศด คำผิดมากกว่า 4 คำ ขึ้นไป
ความตรง ต่อเวลา	ใช้เวลาในการทำงาน และนำเสนอตาม เวลาที่กำหนด	ใช้เวลาในการทำงาน และนำเสนอผลงาน มากกว่าเวลาที่ กำหนดให้ระหว่าง 2-3 นาที	ใช้เวลาในการทำงาน มากกว่าเวลาที่ กำหนดให้ ระหว่าง 4 - 5 นาที	ใช้เวลาในการทำงาน และนำเสนอผลงาน มากกว่าเวลาที่ กำหนดให้ เกิน 5 นาทีขึ้นไป

ภาพเจดีย์ภูเขาทอง

ภาพที่ 2 เจดีย์ภูเขาทอง

ที่มา : <http://wikimapia.org/2115271/th>

แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้
ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

คำชี้แจง

แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ฉบับนี้มีจำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสังเกตมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการแสดงผลพฤติกรรมที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมากที่สุด	ให้ระดับคะแนน	5
นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นมาก	ให้ระดับคะแนน	4
นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นปานกลาง	ให้ระดับคะแนน	3
นักเรียนมีพฤติกรรมเช่นนั้นน้อย	ให้ระดับคะแนน	2
นักเรียนพฤติกรรมเช่นนั้นน้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนน	1

แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้

ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการแสดงผลพฤติกรรมที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

รายการประเมินทักษะการร่วมมือ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม					
1.นักเรียนไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นขณะจัดกลุ่ม					
2.นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม					
3.นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันประโยชน์ต่อกลุ่ม					
4.นักเรียนตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้พูดนำเสนอหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ					
5.นักเรียนแสดงกิริยาสุภาพ รักษามารยาทในการพูดและการฟัง					
ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม					
6.นักเรียนพูดเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มทำงานอย่างเต็มความสามารถ					
7. นักเรียนเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ					
8. นักเรียนคอยช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้ทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่					
9. นักเรียนช่วยแนะนำสมาชิกกลุ่ม หากไม่เข้าใจเนื้อหา					
10. นักเรียนไม่สร้างปัญหาให้กับกลุ่ม					
ทักษะการคิดเชิงระบบ					
11. นักเรียนพูดสรุปและนำเสนอได้ โดยไม่ต้องใช้ข้อมูลที่บันทึกไว้หรืออ่านจากต้นฉบับ					
12.นักเรียนอธิบายเหตุผลเพิ่มเติม เมื่อสมาชิกสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหา					
13.นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่					
14.นักเรียนมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือประกอบการนำเสนอข้อมูลของตนเองเสมอ					
15.นักเรียนปรึกษากับสมาชิกกลุ่ม เพื่อวางแผนการถ่ายทอดความรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด					

รายการประเมินทักษะการร่วมมือ	ระดับพฤติกรรม				
	4	3	2	1	0
ทักษะการสรุปความคิด					
16.นักเรียนพิจารณาเหตุผล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน					
17.นักเรียนสรุปความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนให้ยอมรับร่วมกันได้					
18.นักเรียนตั้งคำถามที่นำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนอย่างลึกซึ้ง					
19.นักเรียนพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ หรือข้อสรุป					
20.นักเรียนรักษาเวลาในการดำเนินงานทุกขั้นตอนในการทำงานกลุ่ม					

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด**

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด ฉบับนี้มีจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด	ให้ระดับคะแนน	5
นักเรียนเห็นด้วยมาก	ให้ระดับคะแนน	4
นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง	ให้ระดับคะแนน	3
นักเรียนเห็นด้วยน้อย	ให้ระดับคะแนน	2
นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนน	1

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน					
2. สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป					
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนการจัดการเรียนรู้					
4. ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้					
5. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน					
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
6. นักเรียนมีความสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้					
8. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม					
9. ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน					
10. ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือดูแลนักเรียนเมื่อต้องการได้อย่างทั่วถึง					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
11. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น					
12. นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ					
13. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบ และการเข้าถึงวรรณคดีไทย					
14. นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน					
15. นักเรียนสามารถนำกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไทยไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ 3 ร่วมกับการคำถามพัฒนาการคิด
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
3. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 3 ร่วมกับการคำถามพัฒนาการคิด
4. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ 3 ร่วมกับการคำถามพัฒนาการคิด
5. ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนวรรณคดีไทย
6. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของของบราซของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิกซอร์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นิราศภูเขาทอง					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนเป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้งคำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นิราศภูเขาทอง					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิราศภูเขาทอง					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน เป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้ง คำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นิราศภูเขาทอง					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิราศภูเขาทอง					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน เป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้ง คำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นิราศภูเขาทอง					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ภาพยนตร์ไชยสุริยา					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน เป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้ง คำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กาพย์พระไชยสุริยา					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กาพย์พระไชยสุริยา					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน เป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้ง คำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
 ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 กาพย์พระไชยสุริยา					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 กาพย์พระไชยสุริยา					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
1.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
1.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1
2.2 วัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด	+1	+1	+1	3	1
3.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน เป็นลำดับชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
3.3 กิจกรรมช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการเรียนวรรณคดีไทย	+1	+1	+1	3	1
3.4 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการคิดและการตั้ง คำถามของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3.5 กิจกรรมช่วยส่งเสริมทักษะการร่วมมือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับคำถามพัฒนาการคิด
 ทั้ง 6 แผน (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ภาพยนตร์ไชยสุริยา					
4. สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.2 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สามารถวัดพฤติกรรมของผู้เรียนได้	+1	+1	+1	3	1
5.2 สามารถประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้
คำถามพัฒนาการคิด

ตัวชี้วัด	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
นिरาศภูเขาทอง 1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	0	+1	2	0.67
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	+1	3	1
2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	0	+1	2	0.67
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	+1	3	1
3. อธิบายคุณค่าวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	13	+1	+1	+1	3	1
	14	+1	+1	+1	3	1
	15	+1	+1	+1	3	1
	16	+1	+1	+1	3	1
	17	+1	+1	+1	3	1
	18	+1	+1	+1	3	1
	19	+1	+1	+1	3	1
	20	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้
คำถามพัฒนาการคิด (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
3. อธิบายคุณค่าวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	21	+1	+1	+1	3	1
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่อง ที่อ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	22	+1	+1	+1	3	1
	23	+1	+1	+1	3	1
ภาพย์พระไชยสุริยา 1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม	24	+1	+1	+1	3	1
	25	+1	+1	+1	3	1
	26	+1	+1	+1	3	1
	27	+1	-1	+1	1	0.33
	28	+1	+1	+1	3	1
	29	+1	+1	+1	3	1
	30	+1	+1	+1	3	1
	31	+1	0	+1	2	0.67
	32	+1	+1	+1	3	1
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ	33	+1	+1	+1	3
34		+1	+1	+1	3	1
35		+1	+1	+1	3	1
3. อธิบายคุณค่าวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	36	+1	+1	+1	3	1
	37	+1	+1	+1	3	1
	38	+1	+1	+1	3	1
	39	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
ทักษะการจัดตั้งกลุ่ม						
1.	นักเรียนไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นขณะจัดกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
2.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
3.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันประโยชน์ต่อกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
4.	นักเรียนตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้พูดนำเสนอหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1
5.	นักเรียนแสดงกิริยาสุภาพ รักษามารยาทในการพูดและการฟัง	0	+1	+1	2	0.67
ทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม						
6.	นักเรียนพูดเน้นย้ำให้สมาชิกกลุ่มทำงานอย่างเต็มความสามารถ	+1	+1	+1	3	1
7.	นักเรียนเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมให้งานของกลุ่มมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1
8.	นักเรียนคอยช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มให้ทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่	+1	+1	+1	3	1
9.	นักเรียนช่วยแนะนำสมาชิกกลุ่ม หากไม่เข้าใจเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
10.	นักเรียนไม่สร้างปัญหาให้กับกลุ่ม	0	+1	+1	2	0.67

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
ทักษะการคิดเชิงระบบ						
11.	นักเรียนพูดสรุปและนำเสนอได้ โดยไม่ต้องใช้ข้อมูลที่บันทึกไว้หรืออ่านจากต้นฉบับ	+1	+1	+1	3	1
12.	นักเรียนอธิบายเหตุผลเพิ่มเติม เมื่อสมาชิกสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
13.	นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่	+1	+1	+1	3	1
14.	นักเรียนมีเหตุผลที่น่าเชื่อถือประกอบการนำเสนอข้อมูลของตนเองเสมอ	+1	+1	+1	3	1
15.	นักเรียนปรึกษากับสมาชิกกลุ่ม เพื่อวางแผนการถ่ายทอดความรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด	+1	+1	+1	3	1
ทักษะการสรุปความคิด						
16.	นักเรียนพิจารณาเหตุผล เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1
17.	นักเรียนสรุปความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนให้ยอมรับร่วมกันได้	+1	+1	+1	3	1
18.	นักเรียนตั้งคำถามที่นำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนอย่างลึกซึ้ง	+1	+1	+1	3	1
19.	นักเรียนพิจารณาข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบ หรือข้อสรุป	0	+1	+1	2	0.67
20.	นักเรียนรักษาเวลาในการดำเนินงานทุกขั้นตอนในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
		1	2	3		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1.	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	+1	+1	+1	3	1
2.	สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนได้ไม่ยากจนเกินไป	+1	+1	+1	3	1
3.	ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4.	ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่ต้องการรู้	+1	+1	+1	3	1
5.	ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
6.	นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
8.	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
9.	ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน	+1	0	+1	2	0.67
10.	ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือดูแลนักเรียนเมื่อต้องการความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 16 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง			ΣR	IOC
		1	2	3		
		ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11.	ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1
12.	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1
13.	นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในกระบวนการตั้งคำถามและหาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดี	+1	0	+1	2	0.67
14.	นักเรียนได้รับความรู้ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1
15.	นักเรียนสามารถนำกระบวนการตั้งคำถามและหาคำตอบและการเข้าถึงวรรณคดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	0	+1	2	0.67

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
1	0.22	-0.2	ใช้ไม่ได้
2	0.28	-0.3	ใช้ไม่ได้
3	0.5	0.56	ใช้ได้
4	0.28	0.33	ใช้ได้
5	0.67	0.22	ใช้ได้
6	0.33	0.44	ใช้ได้
7	0.72	0.56	ใช้ได้
8	0.33	0.22	ใช้ได้
9	0.61	-0.1	ใช้ไม่ได้
10	0.39	0.33	ใช้ได้
11	0.22	0.22	ใช้ได้
12	0.78	0.44	ใช้ได้
13	0.28	-0.1	ใช้ไม่ได้
14	0.33	0.22	ใช้ได้
15	0.22	0.22	ใช้ได้
16	0.61	-0.78	ใช้ได้
17	0.22	-0.2	ใช้ไม่ได้
18	0.28	0.56	ใช้ได้
19	0.33	0.44	ใช้ได้
20	0.61	-0.3	ใช้ไม่ได้
21	0.06	-0.1	ใช้ไม่ได้
22	0.61	0.78	ใช้ได้
23	0.56	0.67	ใช้ได้
24	0.17	-0.1	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	หมายเหตุ
25	0.44	0.22	ใช้ได้
26	0.22	-0.4	ใช้ไม่ได้
27	0.11	-0.2	ใช้ไม่ได้
28	0.28	0.33	ใช้ได้
29	0.39	0.33	ใช้ได้
30	0.22	0.22	ใช้ได้
31	0.28	-0.1	ใช้ไม่ได้
32	0.56	0.44	ใช้ได้
33	0.44	0.22	ใช้ได้
34	0.33	0	ใช้ไม่ได้
35	0.39	0.33	ใช้ได้
36	0.56	0.22	ใช้ได้
37	0.44	0.67	ใช้ได้
38	0.50	0.56	ใช้ได้
39	0.39	0.78	ใช้ได้
40	0.33	0.44	ใช้ได้
41	0.56	0.44	ใช้ได้
42	0.22	0.22	ใช้ได้
43	0.72	0.33	ใช้ได้
44	0.67	0.44	ใช้ได้
45	0.39	0.33	ใช้ได้

หมายเหตุ

1. ข้อสอบข้อที่ 1, 2, 9, 13, 17, 20, 21, 24, 26, 27,31 และ 34 ค่าอำนาจจำแนก (R) ไม่ดี ไม่สามารถนำไปใช้ได้

2. ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ผู้วิจัยได้คัดเลือกตามที่กำหนดโครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านการเรียนวรรณคดีไทย โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนกร่วมกับ ประสิทธิภาพตัวลองได้ข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 25, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 และ 45

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Relivity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ด (Kuder Richardson) ได้เท่ากับ 0.86

ตารางที่ 18 ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบราซของแบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยเทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

รายการ	ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบราซ	แปลผล
แบบสังเกตทักษะการร่วมมือ	0.86	มีความสัมพันธ์กัน ในเชิงบวกระดับสูง

ภาคผนวก

ข้อมูลแสดงผลการทดลอง

1. ผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง
2. ผลคะแนนทดสอบย่อยระหว่างการทดลอง

ตารางที่ 19 คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง	ความแตกต่าง
1	10	18	+8
2	6	16	+10
3	9	13	+4
4	17	21	+4
5	6	5	-1
6	20	26	+6
7	16	23	+7
8	6	10	+4
9	15	18	+3
10	7	17	+10
11	6	11	+5
12	9	15	+6
13	14	21	+7
14	11	20	+9
15	12	22	+10
16	8	13	+5
17	6	14	+8
18	17	20	+3
19	9	16	+7
20	10	17	+7
21	17	25	+8
22	16	22	+6
23	17	21	+4
24	16	20	+4

ตารางที่ 19 คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนก่อนการทดลอง	ความแตกต่าง
25	16	21	+5
26	18	24	+6
27	9	16	+7
28	18	22	+4
29	10	17	+7
30	7	14	+7
31	12	16	+4
32	10	21	+11
33	18	21	+3
34	12	18	+6
35	18	22	+4
36	14	19	+5
M	12.28	18.39	6.11
SD	4.34	4.00	0.34

ตารางที่ 20 ผลคะแนนทดสอบย่อยระหว่างการทดลอง จำนวน 6 ครั้ง

คนที่	ครั้งที่ 1 (10 คะแนน)	ครั้งที่ 2 (10 คะแนน)	ครั้งที่ 3 (10 คะแนน)	ครั้งที่ 4 (10 คะแนน)	ครั้งที่ 5 (10 คะแนน)	ครั้งที่ 6 (10 คะแนน)	รวม (60 คะแนน)
1	6	6	7	7	6	7	39
2	5	6	5	7	6	6	35
3	6	5	5	6	6	6	34
4	7	6	8	8	7	7	43
5	5	4	4	6	5	5	29
6	8	7	8	8	7	7	45
7	8	7	6	7	7	7	42
8	5	4	4	5	5	5	28
9	6	5	7	7	6	6	37
10	6	6	7	6	6	6	37
11	5	5	5	6	5	5	31
12	6	5	6	6	5	6	34
13	6	6	8	6	7	7	40
14	7	6	8	6	7	7	41
15	6	8	7	7	7	7	42
16	5	5	4	6	6	5	31
17	5	5	5	6	5	5	31
18	6	5	7	6	5	7	36
19	6	5	5	6	6	6	34
20	6	5	5	6	6	6	34
21	8	8	8	9	9	8	50
22	9	5	8	6	6	7	41
23	7	7	8	8	8	8	46
24	6	7	8	7	7	7	42

ตารางที่ 20 ผลคะแนนทดสอบย่อยระหว่างการทดลอง จำนวน 6 ครั้ง (ต่อ)

คนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	รวม
25	6	7	7	6	6	7	39
26	6	8	8	6	6	7	41
27	6	7	8	6	6	6	39
28	7	5	8	6	6	7	33
29	6	5	5	6	6	5	33
30	6	6	5	6	6	6	35
31	6	5	5	6	6	6	34
32	6	5	8	6	6	7	36
33	6	8	8	8	8	8	46
34	6	5	5	6	6	7	35
35	6	5	8	7	6	7	36
36	7	5	6	7	6	6	37
M	6.22	5.81	6.50	6.50	6.22	6.44	37.39
SD	0.93	1.14	1.46	0.85	0.90	0.88	5.11

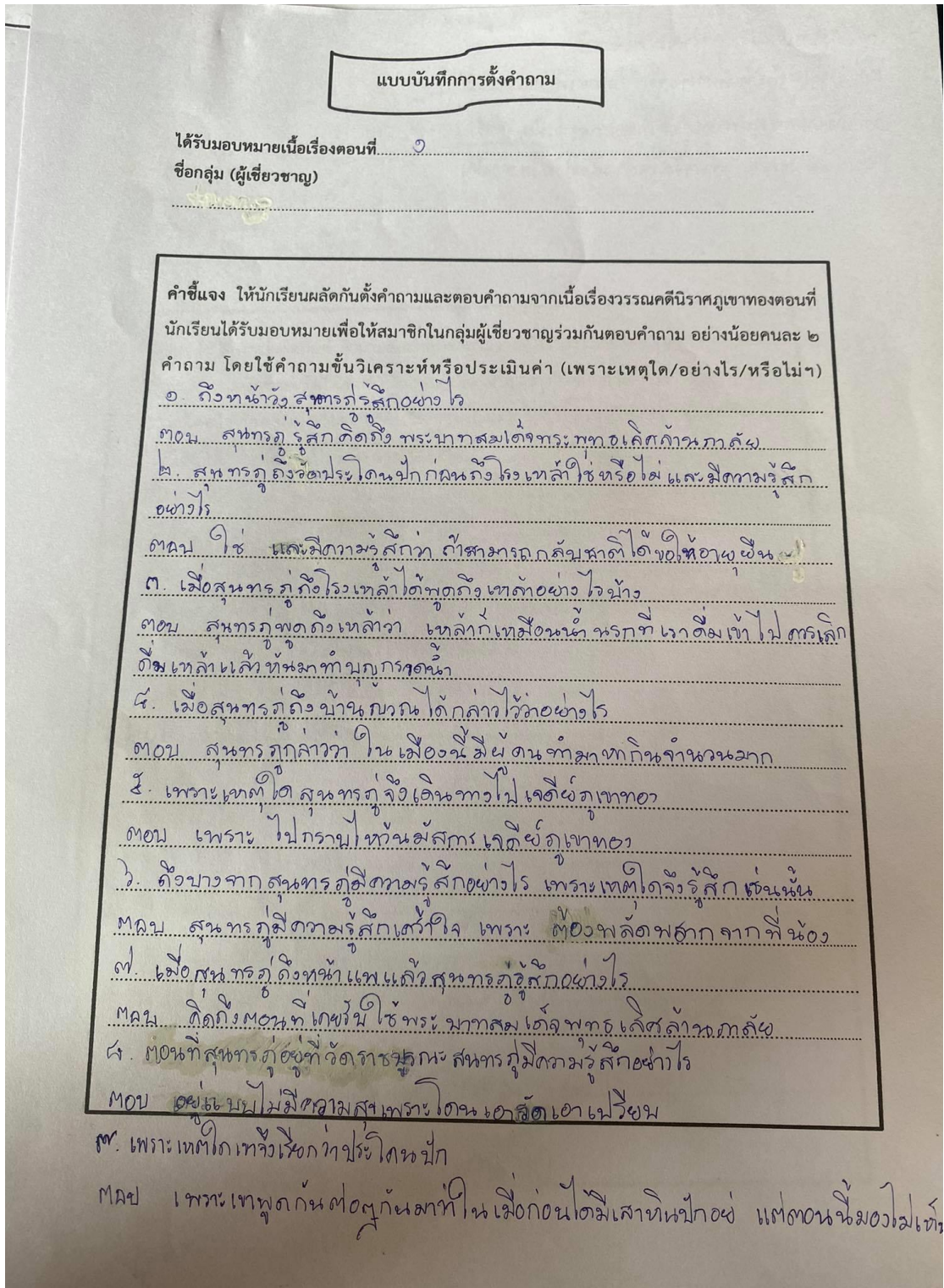

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างผลงานนักเรียน

1. ผลงานนักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert)
2. ผลงานนักเรียนกลุ่มบ้าน (Home)

1. ผลงานนักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

ภาพที่ 3 ผลงานนักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

2. ผลงานนักเรียนกลุ่มบ้าน (Home)

ใบงานที่ ๑ สรุปเรื่องวรรณคดีนิราศภูเขาทอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ไอ้อาวาสราชบูรณะพระวิหาร แต่นั้นานับทิวาจะมาเห็น
 เหลือรำลึกนิกนำน้ำตากระเด็น เพราะชุกเข็ญคนพาลมารันทง
 จะยกหยิบธิดีเป็นที่ตั้ง ก็ใช้ถั่งแทนสัดเห็นขัดขวาง
 จึงจำลาอวาสนิราศร้าง มาอ้างว้างวิญญาณ์ในสาคร

จากบทประพันธ์ข้างต้น สุนทรภู่ออกเดินทางจากวัดราชบูรณะด้วยความรู้สึกอย่างไรและเพราะสาเหตุใด

สุนทรภู่จึงตัดสินใจเดินทางออกมา

สหภาพกลุ่มนักเรียนจากวัดราชบูรณะ ตำบลสนามรั้วศึกษาใจ แขวง ภูพาน
 กลุ่มนักเรียนได้ใช้เวลาว่างร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ร่วมกัน

๒. สุนทรภู่แสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยไว้อย่างไรบ้าง

จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างคำประพันธ์ประกอบ

สหภาพกลุ่มนักเรียนจากวัดราชบูรณะ ตำบลสนามรั้วศึกษาใจ แขวง ภูพาน
 ได้ตั้งชื่อ คณะนิราศพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ประพันธ์โดยสุนทรภู่
 เป็นสิ่งของ ๑. เครื่องประดับตัว ของใช้ส่วนตัวของพระบาทสมเด็จพระ
 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และเครื่องประดับตัวของพระ
 พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

๓. “เมื่อเคราะห์ร้ายกายเราก็ต้านี้ ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย
 ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ เหมือนนกไร้รังเร่อยู่เอยกา”

จากบทประพันธ์ข้างต้น กวีมีความรู้สึกอย่างไรและมีความรู้สึกเช่นนั้นเพราะเหตุใด

กวีมีความรู้สึกเศร้า เพราะ สหภาพกลุ่มนักเรียนจากวัดราชบูรณะ
 เหลืออันคนดี และ คนดี ได้ช่วยกันช่วยกัน

ภาพที่ 4 ผลงานนักเรียนกลุ่มบ้าน (Home)

ภาคผนวก ฉ

หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

รหัสโครงการ: REC 63.0625-059-2640

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): A study of Thai literature Achievement of Matthayomsuksa 1 students by Cooperative learning skill based on jigsaw 3 and Questioning Technique to develop thinking

ผู้วิจัยหลัก: นางสาวจิรวรรณ สรรบุญทอง

สังกัด: คณะศึกษาศาสตร์

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 15 กันยายน 2563
2. แบบเสนอโครงการวิจัยเพื่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ฉบับภาษาไทย) เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 15 กันยายน 2563

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศ เฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับ และข้อกำหนดภายในประเทศ โดยขอให้รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 6 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อโครงการเสร็จสิ้น

(ศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ศรีอมรศักดิ์)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

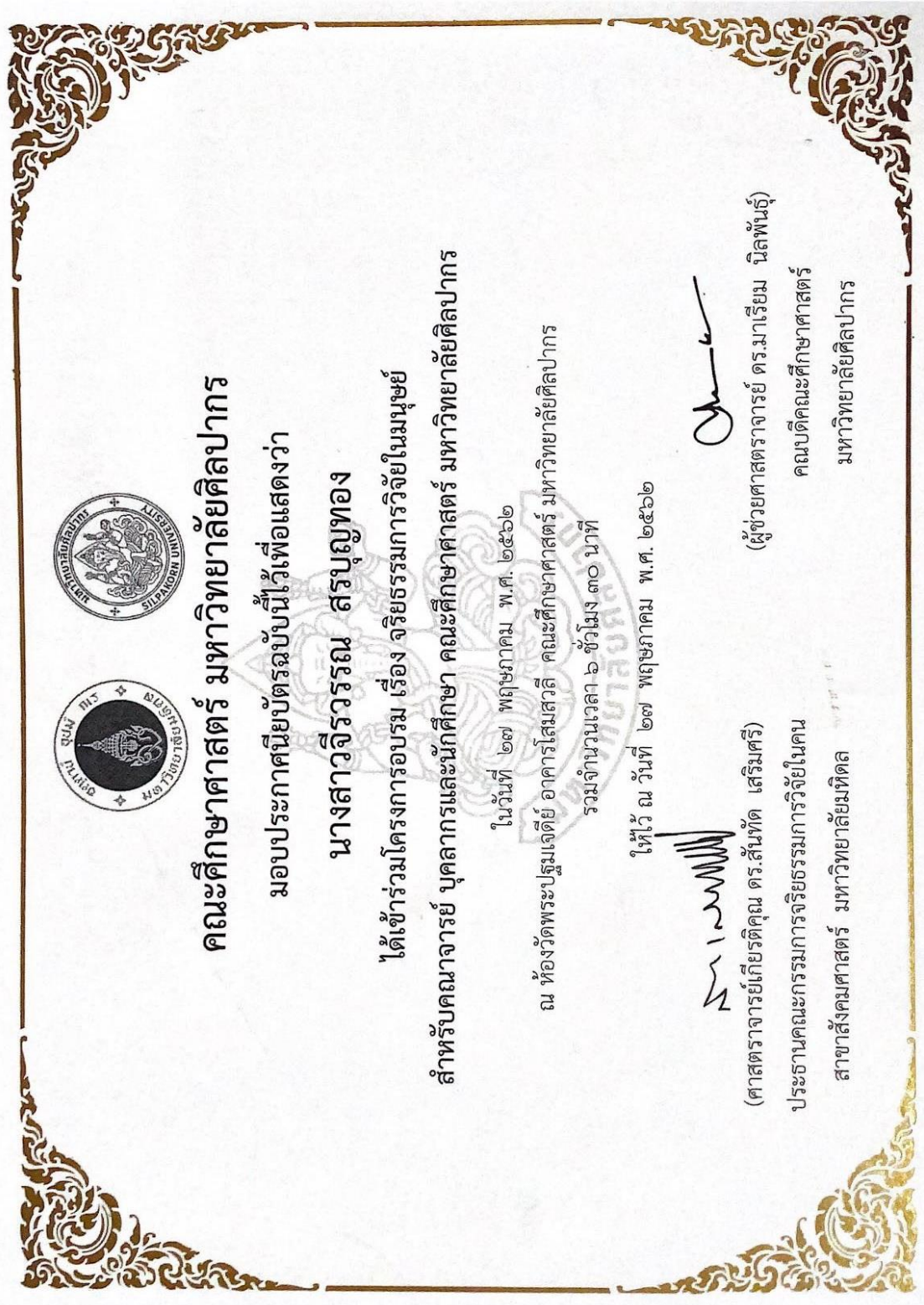
หมายเลขใบรับรอง COE 63.0917-075

วันที่รับรอง: 17 กันยายน พ.ศ.2563

วันหมดอายุ: 16 กันยายน พ.ศ.2564

สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์
6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
โทร 0-3425-5808 โทรสาร (Fax) : 0-3425-5808
email : su.ethicshuman@gmail.com

ภาพที่ 6 หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ภาพที่ 7 หลักฐานแสดงการผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิรวรรณ สรบุญทอง
วัน เดือน ปี เกิด	20 มีนาคม 2533
สถานที่เกิด	อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม พ.ศ. 2560 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	51 หมู่ที่ 15 ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71130

